

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Lettgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 255

Poznań, środa dnia 4 czerwca 1930

Rok XXV

Tworzenie nowych ministerstw

Kiedy po raz pierwszy pojawiły się pogłoski, że rząd ma zamiar powołać do życia ministerstwo zdrowia publicznego i ministerstwo sztuki, mimo wszystkich smutnych doświadczeń nie mogliśmy w to uwierzyć. Gdyby to było w r. 1927 lub 1928, to możnaby zapisać te nowe objawy radosnej twórczości na rachunek zawrotu głowy z powodu nadkonjunkturny. Ale dzisiaj? Dzisiaj, kiedy cały rząd i wszyscy ministrowie oddzielnie nawołują w rozmaitych okólnikach do oszczędności, kiedy robi się kompresje na oświacie, a koleje państwowe stały się niewypłacalne, — dzisiaj normalny człowiek, czytając artykuły prasy rządowej o „dojrzeniu” zamiaru utworzenia ministerstwa zdrowia, doznaje nieodpartego wrażenia, że coś gdzieś się pomyliło.

Idziemy zaiste bardzo szybkim krokiem, ale — wstecz. W sławetnym rządzie ludowym towarzysza Moraczewskiego było i ministerstwo zdrowia i ministerstwo kultury i sztuki. To drugie rychło uległo redukcji i wcieleniu pod postacią departamentu do ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Kultura i sztuka niewiele na tem ucierpiała (przyczyny ich upadku leżą o wiele głębiej!), tak jak nie cierpi w innych bardzo kulturalnych i zamożniejszych od nas krajach, które wprawdzie nie mają ministrów, ale mają mistrzów w różnych dziedzinach ducha ludzkiego.

Wreszcie w roku 1923 rząd ówczesny przy pomocy większości narodowej, na której się opierał, zlikwidował dwa dalsze ministerstwa: poczt i telegrafów — i zdrowia publicznego. Lewica, będąca w opozycji, szalała poprostu w obronie tych resortów, a zatem — co wygląda zupełnie groteskowo — także w obronie ministrów, do przeciwnego należącego obozu.

Cała ta teatralna obrona nie na wiele się przydała, bo opinia publiczna stanęła silnie po stronie rządu i większości sejmowej. Ministerstwo poczt i telegrafów wcielono, jako oddzielną jednostkę, do ministerstwa przemysłu i handlu. Zaś ministerstwo zdrowia publicznego weszło jako osobny departament do ministerstwa spraw wewnętrznych za wyjątkiem jedynie spraw opieki nad matką i dzieckiem, które przekazano ministerstwu pracy i opieki społecznej.

Rozstrzygnięcie to było słuszne i celowe nie tylko ze względów budżetowych. Poczta i telegraf w ciągu trzech lat przekształciła się w przedsiębiorstwo państwowe, administrowane i gospodaruje spokojnie zdala od fluktuacji politycznych. Stan ten uległ pogorszeniu w r. 1927, kiedy trzeba było utworzyć hotel ministerjalny dla p. Miedzińskiego. Nowy minister stał się w jednej osobie dyrektorem przedsiębiorstwa i ministrem, przełożonym tego dyrektora. Jak na tem wyszła gospodarka państwa, o tem świadczą dowodnie głosne nadużycia w budownictwie poczo-

Prowokacja niemiecka pod Opaleniem

Sledztwo głównej Komendy Straży Granicznej wykazało prowokację ze strony niemieckiej — Co piszą socjaliści niemieccy o zajściu pod Opaleniem

Warszawa, 4. 6. (Tel. wł.) Niezależnie od sledztwa, prowadzonego w sprawie zajść pod Opaleniem przez polsko - niemiecką komisję mieszaną — przeprowadziła odpowiednie badania komenda główna naszej Straży Gran. Okazało się że graniczni urzędnicy niemieccy w ciągu 6 ostatnich miesięcy wyznaczali szereg terminów zejścia się z granicznymi urzędnikami polskimi w celu udzielenia im pewnych informacji i ciągle te terminy odkładali, aż wreszcie udało im się wciągnąć naszych urzędników w pułapkę. Polskie czynniki miarodajne po ukończeniu sledztwa komisji mieszaney, które zapewne uzupełnią wynik badań głównej komendy polskiej Straży Granicznej — rozpoczną pertraktacje z rządem niemieckim celem radykalnego zapobieżenia na przyszłość możliwości powtórzenia się podobnych incydentów, tak niepożądanych dla rozwoju normalnych stosunków sąsiedzkich. Metody bowiem, stosowane zresztą od szeregu lat i to nie tylko w stosunku do Polski przez pewne lokalne czynniki policji niemieckiej muszą być zlikwidowane. Metody prowokacji i aresztowania niewygodnych funkcjonariuszów granicznych ościennego państwa, metody nie cofające się przed rozle-

wem krwi i pogwałcenie granicy, stanowią już same przez się źródło niepożądanych zajść granicznych.

Berlin, 4. 6. (PAT) W ostatnich dniach prowincjonalna prasa socjalistyczna żywo interesuje się stosunkami polsko - niemieckimi, nawiązując do zajścia granicznego pod Opaleniem. Organ socjal - demokratyczny „Sächsisches Volksblatt” pisze: „Dwaj polscy urzędnicy graniczni przekroczyli bez zezwolenia granicę. Rzekomo przekroczyli! Jest to bowiem w rzeczywistości szwindel, w przeciwnym bowiem wypadku już dawno Niemcy wystąpiłyby z protestem, nie zaś Polska, która ponadto jeszcze żąda odszkodowania. Przypuśćmy jednak, że sprawa przedstawia się istotnie tak: dwaj polscy urzędnicy dopuścili się jakiegoś przekroczenia. No więc cóż z tego! Czy ktokolwiek wierzy, iż „moralny” porządek świata zawali się, jeśli dwaj Polacy naruszą granicę i przepiszą prawa? Przecież dzień po dniu narusza się ważniejsze granice i wyższe prawa w imię porządku, opartego na prawie silniejszego. Ale w tym wypadku chodzi o to, ażeby przeciwnika naszego poniżyć w publicznej opinii niemieckiej”.

P. Józewski wraca do Łucka

Warszawa, 4. 6. (Tel. wł.) Agencja PAP. donosi, że po przekazaniu władzy b. min. Józewski udaje się do

Łucka w celu objęcia stanowiska wojewody wołyńskiego, które to stanowisko dotychczas nie było obsadzone.

O uzdrowienie finansów Rzeszy

Hindenburg ma wydać proklamację do narodu

Berlin, 4. 6. (Tel. wł.) W związku z przesileniem gospodarczym w Niemczech jest oczekiwane w najbliższym czasie ogłoszenie przez Hindenburga proklamacji do narodu niemieckiego, wzywającej do powszechnego obniżenia cen i zarobków.

Prasa wskazuje na łączność tej proklamacji z obradami gabinetu Rzeszy nad wnioskami, dotyczącymi u-

zdrowienia finansów państwa, a w szczególności nad redukcją wydatków.

Gabinet Rzeszy na odbytem wczoraj pod przewodnictwem kanclerza posiedzeniu obradował poza północ nad projektem ministra pracy w sprawie reformy ustawy o zabezpieczeniu od bezrobocia. Propozycje ministra zostały w zasadzie przyjęte.

wem, które może niedługo w całej skandalicznej okazałości oglądać będziemy w procesie p. Ruszczewskiego, protegowanego przez p. Miedzińskiego.

Związek służby zdrowia publicznego z ministerstwem spraw wewnętrznych przetrwał dłużej. Bo też jest on jedynie racjonalny ze względów administracyjnych. Służba zdrowia w pierwszej instancji wiąże się ściśle z urzędami starościńskimi, z policją i samorządem. A właśnie wszystkie te organa administracji podlegają ministerstwu spraw wewnętrznych, skutkiem czego osiąga się tutaj tak niesłychanie ważną koncentrację. Pożytek z niej dla szybkości i celowości służby zdrowia jest tak niewątpliwy, że w r. 1923, kiedy kasowano ministerstwo zdrowia, świat lekarski nie tylko nie oponował przeciw temu, ale wyraźnie oświadczył się za przydzieleniem agend służby zdrowia do ministerstwa spraw wewnętrznych.

Dlaczegoż zatem obecnie, w tak ciężkich czasach, tworzy się na nowo ministerstwo zdrowia i powiększa nieproduktywne wydatki administracyjne? Czy jest to wynikiem jakiegoś przemy-

ślanego planu reformy administracji? Śmiemy wątpić!

Ministerstwa sztuki może od razu nie będzie. Jak na ten cienki barszcz, który z łaski rządów majowych wszyscy pić musimy, to dwa takie grzyby byłyby zanadto niestrawne. Ale trzeba podkreślić, że dyrektorem departamentu kultury i sztuki został świeżo mianowany p. Skoczylas, który w przeprowadzonej niedawno ankiecie oświadczył się gorąco za wskrzeszeniem także i tego ministerstwa. Omen!

Ale jak na tem tle wygląda p. Matuszewski ze słynnymi „oszczędnościami”? I na to znalazła się rada! Ministerstwo zdrowia wybuchnie pod nieobecność ministra skarbu, który pojechał na urlop do Montecatini.

„Byczo jest!” Jedziemy pełną parą wstecz. Pojedziemy i dalej, aż do rządu ludowego p. Moraczewskiego, który także już wycopał i szkuje się do zluźnienia p. Matakiewicza.

Oszczędzamy, oszczędzamy. — Niestety nie na budżecie i kieszeniach podatników. Ale „byczo jest!”

M. K.

O „wewnętrzne rozbrojenie” Austrii

Rząd austriacki p. Schobera, na którego zręczną politykę wewnętrzną i zagraniczną często zwracaliśmy już uwagę, przeprowadza obecnie nowe zadanie. Chodzi mu mianowicie o wewnętrzne rozbrojenie Austrii, czyli o zlikwidowanie bojówek socjalistycznych i antysocjalistycznych, które wzajemnie się zwalczają, nie chcąc podporządkować się władzy państwa. Bojówki te rozporządzają bronią i amunicją, są metodycznie ćwiczone i zdyscyplinowane na sposób wojskowy. Tak zwana „Heimwehra” powstała w r. 1920 jako przeciwwaga rewolucyjnym bojówkom socjalistycznym, czyli t. zw. „Schutzbundu”. Powstanie „Heimwehry” było wówczas uzasadnione, gdyż władza rządu wiedeńskiego była bardzo ograniczona i pozbawiona energii. Z czasem jednak „Heimwehra”, jak i „Schutzbund” przemieniły się w zwykłe bojówki, zupełnie zbyteczne wobec uporządkowania sił państwowych.

Kanclerz Schober, bawiąc niedawno zagranicą i starając się o kredyty w Paryżu i Londynie, dowiedział się, że Austrija nie uzyska pożyczki, o ile w państwie nie będzie zaprowadzony ład i o ile bojówki nie będą zlikwidowane. Minister spraw zagranicznych Anglii, p. Henderson, wyraził to żądanie nawet oficjalnie w jednym z przemówień. Kanclerz Schober wrócił do Wiednia z postanowieniem zlikwidowania organizacji bojowych i w tym celu przedłożył parlamentowi ustawę o „wewnętrznym rozbrojeniu”. Ustawa ta natrafia na wielkie trudności zarówno ze strony socjalistów, jak i ze strony partji rządowych, w których łonie znajdują się społecznicy „Heimwehry”. Na tem tle dochodzi do ostrych zatargów pomiędzy przywódcami urgrupowania burżuazyjnego, na którym opiera się p. Schober. Kanclerz jednak z dużą odwagą i nie zważając na różne przykrości, przeprowadza swój plan, choć grozi on rozbiem własnego ugrupowania.

Przykład austriacki jest dla nas nowym dowodem, jak wrażliwą jest granica na wewnętrzne stosunki w poszczególnych państwach i jak otrzymanie kredytu uzależnione jest od panowania w kraju bezwzględnej łady i bezpieczeństwa. Austrija dotychczas żyje pod znakiem zamachu ze strony jednej, albo drugiej organizacji bojowej. Ta niepewność sytuacji wewnętrznej uniemożliwia jej zdobycie więszszego zaufania zagranicą, na czem cierpi cały kraj, a zwłaszcza życie gospodarcze.

Byłoby dobrze, gdyby nauka z Austrii poskutkowała również Polsce. Ale u nas bojówki tworzy nie kto inny, ale sam obóz prorządowy. I nie kto inny głosi ciągle hasła nowego zamachu stanu, jak pewne sfery obozu prorządowego. Polska tymczasem również potrzebuje zagranicznego zaufania, które jednak jest uwarunkowane uspokojeniem kraju i usunięciem wszelkich niepewności politycznych. I u nas więc należałoby rozbroić bojówki, ale czy można oczekiwać, że obóz prorządowy rozbrajać będzie własne bojówki? I czy można oczekiwać, że w obozie tym znajdzie się ktoś na miarę kanclerza Schobera? Ostatnia zmiana w rządzie wskazywała na co innego.

Polskie samoloty dla Rumunii

Bukareszt, 4. 6. (PAT.) Wczoraj zakończone zostały pertraktacje między przedstawicielami lotnictwa cywilnego w Rumunii i dyrekcją fabryki samolotów w Lublinie o kupno 3 samolotów, całkowicie zbudowanych w Polsce, przeznaczonych do użytku na linii Gdańsk-Bukareszt.

Faryzeusze

Odpowiedź kierownika szkolnictwa mniejszościowego w Niemczech na kłamstwa prasy niemieckiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Berlin, w czerwcu.

W tych dniach ukazał się w tutejszej prasie mniejszościowej ciekawy artykuł b. postła na sejm pruski a obecnego kierownika szkolnictwa mniejszościowego w Niemczech, p. Jana Baczewskiego. Rzecz jest wymierzona przeciwko podaniu fałszywych wiadomości o sprawach „mniejszościowych” przez wroga nam prasę niemiecką.

W szczególności piętnuje p. Baczewski przewrotność olsztyńskiego „Volksblattu”, który jest organem niemieckiej partji centrowej. Dziennik ten zamieścił w numerze 117 artykuł swego politycznego redaktora Karola Stephana p. t.: „Polityka mniejszościowa po tej i tamtej stronie”. P. Stephan wyraźnie mówi, że szkolnictwo polskie w Niemczech kwitnie, a szkolnictwo niemieckie w Polsce cofa się i jest narażone na wymarcie; że Polacy w Niemczech zżywiają swobodę jak w raju, a Niemcy w Polsce przechodzą piekielne katusze; że w Niemczech na porządku dziennym są spokój, wolność i swoboda, a w Polsce więzienia i nieustanne do Ligi Narodów skargi niemieckiej mniejszości.

Baczewski, pragnąc wykaazać, że twierdzenia Stephana nie polegają na prawdzie, zwraca uwagę na opublikowany dotychczas materiał w sprawie szkolnictwa mniejszościowego w Polsce. W szczególności zachęca centrowego redaktora do przestudjowania danych statystycznych polskiego ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego za rok 1927/28, które to dane zostały opublikowane w broszurze: „Bildungs- und Schulwesen in der Republik Polen” (Warszawa — 1929).

Czy p. Stephan nie posiada należytych danych, dotyczących mniejszości niemieckiej w Polsce? Bynajmniej. W kwietniu b. r. Związek polskich towarzyszy szkolnych w Niemczech przesłał niektórym pismom niemieckim znaną broszurę: „Jahrbuch deutscher Lehrer in Polen — 1928”. Broszurę tę otrzymała także redakcja olsztyńskiego „Volksblattu”. Została ona wydana jak wiadomo, z polecenia związku nie-

mieckich nauczycieli w Polsce, jest więc dla Niemców najbardziej wiarygodnym źródłem. I Stephan zna tę broszurę. Wie on, że nie Polacy, lecz Niemcy w niej głos zabierają. Dlatego p. Baczewski stosuje wobec polakożerczego redaktora zdania, które przypominają opowiadanie Pisma Św. o faryzeuszu i celniku. „Jeżeli redaktor — pisze dalej p. Baczewski — posiadający autentyczne dane o szkolnictwie polskiem w Niemczech oraz o szkolnictwie niemieckiem w Polsce, mimo to zdolny jest do napisania podobnych rzeczy, wtenczas musi się liczyć z zarzutem, że świadomie prawdy pisać nie chce, — że świadomie dąży do zatrucia opinii publicznej”.

Na koniec p. Baczewski podaje cyfry dotyczące stanu posładania mniejszości niemieckiej w dziedzinie szkolnictwa narodowego, przeciwstawiając im cyfry szkolnictwa mniejszościowego w Niemczech. Z zestawienia p. Baczewskiego wynika następujący stan rzeczy:

Szkoły niemieckie w Polsce 1927/28

1. Państwowe niemieckie szkoły powszechne 658. Liczba dzieci szkolnych 88.930.
2. Prywatne niemieckie szkoły powszechne 221. Liczba dzieci szkolnych 9.225.
3. Państwowe szkoły z niem. paralkami 9.
4. Państwowe szkoły średnie z niemieckim językiem wykładowym 7.
5. Miejskie szkoły średnie z niem. językiem wykładowym 3.
6. Prywatne szkoły średnie z niem. językiem wykładowym 31.
7. Państwowe seminarja naucz. z niem. językiem wykładowym 1.
8. Prywatne seminarja naucz. z niem. językiem wykładowym 2.

Szkoły polskie w Niemczech 1929/30

1. Państwowe polskie szkoły powszechne 29. Liczba dzieci szkolnych 499.
2. Prywatne polskie szkoły powszechne 42. Liczba dzieci szkolnych 1.584.
3. Państwowe szkoły powszechne z polskimi paralkami — 4.
4. Państwowe szkoły średnie z polskim jęz. wykładowym — 5.
5. Miejskie szkoły średnie z polskim jęz. wykładowym — 6.
6. Prywatne szkoły średnie z polskim jęz. wykładowym — 7.
7. Państwowe seminarja naucz. z polskim jęz. wykładowym — 8.
8. Prywatne seminarja z polskim językiem wykładowym —

Balticus.

Sąd nad odczytami Kaden-Bandrowskiego

P. Kaden - Bandrowski w objazdach odczytowych o nowoczesnej kobiecie przybył dnia 20 marca r. b. do Białej Podlaskiej. Jakby dla ironji Biała Podlaska zaszczycona została tym odczytem krótko po liście pasterskim biskupa podlaskiego J. E. ks. Henryka Przeździeckiego, przestrzegającym przed słuchaniem odczytów Bandrowskiego. Odczyt odbył się w sali kina „Lux”. Sala była przepelniona. Licznie przybyła zwłaszcza inteligencja bialska. — Kaden - Bandrowski został jednak niezbyt mile zaskoczony. Już samo ukazanie się Bandrowskiego na estradzie wywołało taką burzę oklasków, że o przemawianiu nie mogło być mowy. Po około 10-minutowych oklaskach widownia ucichła i wtedy skonsternowany prelegent, widząc, że oklaski te są raczej protestem, a nie entuzjazmem, na jego powitanie, zawarł z publicznością umowę, by pozwolono mu mówić i by protestowano dopiero wtedy, gdy powie coś, co będzie obrażało uczucia obecnych. Nie wytrzymał jednak. Po krótkim, chaotycznym wstępie p. Kaden-Bandrowski wpadł na temat teściowej, jakichś „własnych bogów” i t. p., co wywołało na widowni niemiłą burzę oklasków i chrząkania. O kontynuowaniu odczytu nie mogło być już mowy. Nie pomogły żadne nawoływania. Prelegent jak niepyszny zeszedł z estrady. Publiczność rozeszła się w spokoju.

W kilka dni potem wpłynęła do policji skarga, podpisana przez grono osób (wyraźnie „Strzelców” z kom. Abramowiczem na czele), domagająca się ukarania najbardziej protestujących.

Rozprawa odbyła się 24 maja r. b. w bialskim Sądzie Powiatowym. Sądził p. sędzia Bazyliczuk, oskarżał z ramienia policji przodownik Składowski, bronili pp. mec. Żmigrodzki i mec. Maciejowski, większość oskarżonych broniła się sama.

Na ławie oskarżonych zasiadło 20 osób, elita miejscowej inteligencji i sfer rzemieślniczych: pp. E. Brzezińska, H. Możdżińska, J. Maciejowska, St. Możdżiński, J. Nowotarski, K. Nowotarska, M. Wiśniewska, Al. Rybska, Nat. Kru-

kowa, R. Rosiński, Wł. Leoniuk, K. Besiński, St. Biernacki, M. Kondracki, T. Pomiankowski, M. Nieściorok, P. Krasucki, J. Czerwińska, K. Kłosowski i F. Sucharzewski.

Po odczytaniu aktu oskarżenia na zapytanie sędziego, czy oskarżeni do winy się przyznają, oskarżony rej. Możdżiński w imieniu swoim i wszystkich oskarżonych oświadczył, że tu nie można mówić o winie, lecz raczej o spełnieniu obowiązku wobec Boga, własnego sumienia i poczucia narodowego.

Z pośród świadków strony skarżącej pierwszy zeznał główny wodzirej całej tej akcji, komendant miejscowego „Strzelca”, p. Abramowicz. Mina buńczuczna, zuchwała. Na wypowiedziane przez niego zeznania na sali odczywały się głosy: fałsz, łgarstwo! Pierwszą część swego zeznania recytuje, jak z płatka, szachując go dopiero zapytania adwokatów i oskarżonych, tłumaczy się niewyraźnie, chaotycznie, w momentach niepewności nadrabia oburzającą wprost buńczucznością.

Mec. Żmigrodzki: Czy nie styśzał świadek wśród oklasków i tupania nogami jakichś ordynarnych wyzwisk?

Św. Abramowicz nie wie co odpowiedzieć, bo on to właśnie był tym, który obrzucał publiczność najordynarniejszymi wyzwiskami od kołtunerji, chamstwa, holoty, oraz krzyczał: „Ja tu rządę”.

Św. Doliński (urzędnik sądowy i „Strzelec”) wyraził zdziwienie, że na odczyt Bandrowskiego zgromadziło się tyle dewotek, a na zapytanie na jakiej podstawie sądził, że te dewotki miały oponować, św. Doliński oświadczył: Czytalem, że tym wiernym chrześcijanom biskup zabronił słuchania Bandrowskiego, a minister oświaty polecił nawet młodzieży szkolnej, czytałem to gdzieś, zdaje się w gazecie.

Sędzia: Kto tupiał?

Św. Doliński: pp. Wiśniewska i Piotrowska.

Sędzia: Czy tupwały, czy oklaskowały?

Św. Doliński: nie wiem, ale ruszały się.

Uwaga!

Oszczędne Panie domu!
W żudząco podobny sposób podrabia się opakowanie i format mydła Regera.

Podrabianie to jest najlepszą reklamą dla niedoścignionego w swej jakości i zupełnie twardego mydła Regera znanego od roku 1858. Przestrzega się przed kupnem tych małowartościowych imitacji.

P 11 926-R.1670

Ogólną wesołość na sali wywołało zeznanie świadka Karwowskiego, że o specjalnem kręceniu się na sali p. red. Rybarskiej podczas odczytu Bandrowskiego dowiedział się dopiero wtedy, gdy się rozmówił z Abramowiczem.

P. Możdżińska: Czy świadek używał w czasie odczytu ordynarnych słów?

Św. Karwowski: Owszem, krzychałem: Cicho, kołtunerja!

Zeznał jeszcze kilku innych świadków strony skarżącej, ale jedno można było wywnioskować z ich zeznań: żaden z nich nie zna działalności literackiej i odczytowej Kaden - Bandrowskiego i jeżeli działali w jego obronie, to czynili to z polecenia, a machedrem był komendant „Strzelca” p. Abramowicz, który nawet w czasie rozprawy sądowej znajdował sposoby do porozumiewania się ze swymi świadkami i dawał im materiał do dodatkowych zeznań, co zmusiło obrońców i stronę oskarżoną do zaprotestowania.

Zkolei nastąpiło przesłuchiwanie świadków strony oskarżonych. Głównymi świadkami byli tu: zasłużony działacz narodowy i unięcki na Podlasiu p. Walewski, szanowany obywatel bialski Maziejuk i p. Piotrowska. Św. Maziejuk zeznał, że nie oskarżeni, lecz właśnie skarżący zachowali się na odczycie skandalicznie. Oburzające było zachowanie się pp. Abramowicza i Janickiego, zwłaszcza w stosunku do członkiń Narodowej Organizacji Kobiet. Sędziwy Walewski oświadczył, że jako katolik i Polak po zapoznaniu się z listem pasterskim naszego biskupa poszedł zupełnie niewiedząco, by zaprotestować, jeżeli prelegent obrazi polskie uczucia katolickie i narodowe. Św. Piotrowska zeznała, że post. Gierowski krzyczał na sali: Milczeć, kołtunerja!

W przemówieniach obrońnych osk. Możdżiński, broniąc się jako prawnik sam, na podstawie dzieł Bandrowskiego scharakteryzował typy t. zw. nowych kobiet w pojęciu Bandrowskiego. My takich kobiet nie chcemy. Tu chodzi nie tylko o nową kobietę, ale o fundament, o podstawy naszej etyki rzymsko-katolickiej. Również i wojsko nasze w pojęciu Bandrowskiego niezaszczytnie się przedstawia. Jako Polak i żołnierz w rezerwie nie dopuszczę, by wojsko polskie z białym porównywano, by głoszono, że niema Boga, niema Ojczyzny, niema władzy, ni przelożonych, a jest tylko dążenie do uciechy i używania. Jeżeli przyczyniłem się do przeszkodzenia w odczycie, to uczyniłem, co mi nakazywało sumienie.

Osk. H. Możdżińska: Niepokojące jest stanowisko naszych władz państwowych. Bo jakże rozumieć, by minister polecał odczyty Bandrowskiego, gdy jednocześnie biskup katolicki przestrzega przed temi odczytami? W dniu 10-go stycznia r. b. kurator lubelski wydał okólnik, by zachęciano młodzież do słuchania odczytów Bandrowskiego o nowej kobiecie. Rozpoczęto szturm do duszy narodowej i religijnej. Jest to albo choroba, albo program. Jest to walka o ducha narodu, o kulturę i cywilizację narodową. W tej walce naród musi zabierać głos! Nie możemy milczeć tam, gdzie różni Bandrowscy głoszą, że niema jednego Boga, ale każdy ma swego Boga i że żołnierz polski nie myśli o obowiązku, ale o swojej miłości.

Osk. E. Brzezińska oświadcza, że nie była to manifestacja, ale tylko obrona przed zgnilizną. U nas, jak w Rosji, walka z kulturą chrześcijańską i narodową zaczyna się od walki z Bogiem, z religją. W Rosji walkę tę pro-

Z Piszczan

Ceny za kąpiele i pokoje, taksa kurac. etc. są w Piszczanach podzielone na klasy, tak, że każdy może dostosować pobyt swój do swych stosunków majątkowych. Inform. ustn.: Biuro PISZCZANY, Poznań, Masztalarska 7 — Telefon 18-95. Tw 1459

wadzą kadry bezbożników, a w Polsce kadry spasoziaków Banrowskiego, ale takich, jakich się bały władze zaborcze, które umieją stać na straży uczuć narodowych i religijnych. Nie możemy milczeć, bo kto milczy jest współnikiem zbrodni, a zbrodnią jest zatrucie duszy.

Osk. Besiński stwierdza wyraźnie, że zaledwie kilkanaście osób na przeszło 400 osób nie protestowało. Osk. Kondracki oświadcza, że publiczność protestująca zachowała się kulturalnie, a przeciwnie gromadka (obecnie oskarżycieli) wyrażała się obelżywie, ordynarnie i wprost skandalicznie. Rej woził Abramowicz (komendant „Strzelca”), który krzyczał: Ja się sam rozprawię i ja tu porządek zrobię”, na zwróconą mu uwagę, że odpowiedzialni za porządek na sali są zastępcy starosty dr. Ościak i Kom. P. P., oświadczył wręcz, że „ja tu rządę”.

Osk. Kondracki: Poszedłem protestować, bo nakazywał mi głos sumienia. Jestem ojcem i muszę dbać o wychowanie syna. Dla mnie, katolika, głos biskupa jest ważniejszy, aniżeli szkodliwe nawoływania ministra do słuchania gorszących odczytów Bandrowskiego.

Dyr. Nowotarski: Jako nauczyciel i wychowawca mam obowiązek pójść tam, gdzie chodzi o ducha narodu i wychowanie narodowe i religijne.

Znakomicie uzasadniali swoje postępowanie pp. red. Al. Rybska, R. Rosiński, Besiński, Pomiankowski i Nieściorok. Na zakończenie przewodu przemówili pp. adwokaci Żmigrodzki i Maciejowski.

P. mec. Żmigrodzki: Oklaski były, ale nie były one burdą. Żaden świadek nie dał żadnego konkretnego dowodu zakłócenia spokoju. Przeciwnie, uwagę zwróciło prowokacyjne zachowanie się Abramowicza i Janickiego. Była na miejscu policja i starosta, a nikomu nie przyszło na myśl wnieść skargę przeciw protestującym. Wnieśli ją dopiero ludzie, którzy o Bandrowskim nie mają najmniejszego pojęcia i uczynili to chyba dla kariery!

Mec. Maciejowski: My mamy kulturę zachodnią, rzymsko - katolicką i nie dopuścimy, by nam tę kulturę profanowano. Jeżeli przyjmujemy tezy Bandrowskiego, że każdy ma swego Boga, to dojdziemy do tego, że sędzia będzie przysięgał na Boga w pojęciu wiary katolickiej, a taki jeden i drugi powie sobie: cóż mnie to może obchodzić, ja mam swego Boga. Słuszną jest rzeczą, że naród uważa sobie za obowiązek bronić się przed taką trucizną. Kaden - Bandrowski plugawą duszą narodową. Czy mamy dopuścić do zniszczenia tradycji narodowej? POCO w takim razie był u nas Kościuszko, powstania narodowe? Jeżeli niepotrzebny jest w Polsce duch religijny i narodowy, to poco mówić w ogóle o Polsce?

Przemówienie to wywołało głębokie wrażenie. Sąd wydał wyrok uniewinniający wszystkich oskarżonych.

Wycieczka Mazurów w Poznaniu

W dniu wczorajszym przybyła do Poznania wycieczka naszych braci Mazurów z powiatów niborskiego i szczyckińskiego. Pociągami z Olsztyna przybyło 30 osób w tem 8 pań. Na dworcu poznańskim witali przybyłych z ramienia Zw. Obrony Kresów Zachodnich p. dyr. Zenkteller, proboszcz parafji ewangelickiej w Poznaniu p. pastor Manilius, radca Berkan i przedstawiciele Zw. Polaków Ewangelików w Poznaniu Orkiestra wojskowa powitała przybyłych pieśnią, a chóór urzędników kolejowych odśpiewał kilka utworów powitalnych. W ciągu południa goście zwiedzili Ogród Zoologiczny, a wieczorem byli na przedstawieniu w Teatrze Nowym. Dziś rano byli na nabożeństwie w polskim kościele ewangelickim przy ul. Ogródowej, poczem zwiedzili miasto. W ratuszu powitał serdecznie braci Mazurów prezydent stoł. m. Poznania p. Rafajski. Dzisiejszej nocy wycieczka udaje się do Katowic, następnie do Krakowa, a później wraca przez Warszawę do Olsztyna. (k)

KUPOJMY CEGIELKI NA BURSE
BZEMIEŚLNICZĄ (P. K. O. 212 664)

Agitacja komunistyczna w Niemczech

Bezowocna konferencja Dirksena z Litwinowem

Berlin, 4. 6. (PAT) Z Moskwy donoszą, że Litwinow odbył z ambasadorem niemieckim von Dirksen konferencję. Poruszone zostały zarzuty niemieckie przeciwko ostatnim wystąpieniom Kominternu na terenie Rzeszy niemieckiej. Chodziło o sprawę rozwiązania czerwonej gwardji komunistycznej w Niemczech, co spotkało się ze strony Kominternu z bezwzględny

protestem. Litwinow oświadczył, że sowieckie czynniki rządowe nie mają nic wspólnego z propagandą komunistyczną jako też z wystąpieniami partji komunistycznej w granicach Rzeszy. Prasa niemiecka wyraża wątpliwość, czy wobec takiego stanowiska rządu sowieckiego niemiecko - sowieckie rokowania gospodarcze będą mogły być kontynuowane.

Pogróżki austrjackiej „Heimwehry“

Wiedeń, 4. 6. (PAT.) Rokowania między stronnictwem chrześcijańsko-społecznym a kierownictwem Heimwehry w sprawie formułki przysięgi jeszcze się nie ukończyły, jest jednak prawdopodobne, że dojdzie do porozumienia, które umożliwi członkom stronnictwa chrześcijańsko-społecznego pozostawanie nadal w szeregach Heimwehry bez naruszenia dyscypliny partyjnej. Wczoraj wieczorem od-

były się w Wiedniu 3 zgromadzenia Heimwehry, na których atakowano kanclerza Schobera za jego ustępliwość wobec zagranicy. Major Fey oświadczył: „Mamy prawo chwycić w swe ręce władzę w państwie, jeżeli parlament i rząd nie pójdą naszą drogą. O sposobach objęcia władzy nie potrzeba dziś jeszcze mówić. Sposoby te będą zależały od stosunków w państwie“.

Ruch wyzwoleniczny w Indiach

Mahometanie popierają „gandyistów“. Walki z plemionami górskimi

London, 4. 6. (Tel. wł.) Donoszą z Bombaju, że mahometanie urządzili tam tłumną manifestację celem wyrażenia sympatii dla akcji Gandhiego. Manifestanci ogłosili bojkot towarów angielskich i postanowili poprzeć ruch wyzwoleniczny w Indiach.

Korespondent „Daily Herald“ zwraca uwagę na bratanie się mahometan indyjskich z gandyistami, jako objaw niekorzystny dla W. Brytanji, która

dotychczas wygrywała ostry antagonizm religijny w Indiach.

London, 4. 6. (Tel. wł.) „Times“ donosi z Peschawaru (nad granicą Afganistanu) o ostrej potyczce wojska z górnymi powstańcami, przeciw którym użyto samolotów. Powstańcy w pobliżu fortu granicznego Michni napadli na dwa samochody ciężarowe, przyczem jednego szofera zastrzelili i wraz z samochodem spalili.

Echa nominacji gen. Składkowskiego

Informacje „Berliner Tageblattu“

Berlin, 4. 6. (Tel. wł.) Prasa berlińska podała naogół tylko krótkie informacje o powołaniu gen. Składkowskiego, na stanowisko ministra spr. wewnętrznych. Dotychczas jedynie „Berliner Tageblatt“ rozpisal się obszerniej o tej nominacji. Warszawski korespondent tego dziennika donosi, że nominacja gen. Składkowskiego, uchodzącego za zdecydowanego wroga Sejmu, ma być początkiem rekonstrukcji gabinetu i objawem ostrzejszego kursu w polityce. Nominacja Składkowskiego ma być w związku z przygotowaniem prorożkowego bloku B. B. do nowych wyborów. Wyniki wyborów uzupełniających miały wy-

ki i że się liczy zbytnio z duchem konstytucyjnym.

W dalszym ciągu korespondent donosi, że premier Sławek radby zastrzyć przepisy cenzury, czemu dał wyraz swym okólnikiem o stosunku prasy do osoby Prezydenta.

W bloku prorożkowego B. B. ma nastąpić rewizja i usunięcie żywiołów niepewnych. W końcu powtarza korespondent pogłoskę jakoby b. min. Czechowicz wraz z b. min. Jurkiewiczem zamierzali oderwać część dotychczasowych członków B. B. i utworzyć nową partję.

Od redakcji: Powyższe wiadomości podajemy oczywiście tylko ze względów informacyjnych.

Śląska rada wojewódzka

Katowice, 3. 6. (Tel. wł.) Sejm śląski dokonał wyboru śląskiej Rady wojewódzkiej. Oddano 47 głosów, w tem 45 ważnych i 2 białe komunistów. Z tego otrzymały listy: 1) Ch. D. i N. P. R. 15 głosów, 2) mandaty, wybrano adwokata Kobylskiego i sekretarza Pietrzaka, 2) klub niemiecki 6 głosów, 1 mandat, wybrano burmistrza Michatza z Tarnowskich Gór. Nieobecność jednego z posłów niemieckich spowodowała utratę jednego mandatu; 3) sanacja 8 głosów, 1 mandat, wybrany został Bartłomiej Płonka, kupiec z Małej Dąbrówki; 4) P. P. S. 8 głosów, 1 mandat, wybrano Józefa Jantę, urzędnika skarbowego.

U grobu arcybiskupa Cieplaka

Wilno, 4. 6. (Tel. wł.) W katedrze wileńskiej do grobu śp. arcybiskupa Cieplaka przybył o kulach paralityk i pograżył się w żarliwej modlitwie. Gdy skończył się modlić i próbował podnieść się na kulach, wydał nagle okrzyk radosny: „Cud!“ i złożywszy kule u trumny biskupa, wyszedł o własnych siłach z kościoła. Kurja metropolitalna prowadzi dochodzenia, mające na celu ustalić wszystkie szczegóły uzdrowienia.

Wycieczka z Ameryki

Gdynia, 4. 6. (Tel. wł.) Dziś rano przybyła tutaj wycieczka „Stowarzyszenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego“ w Ameryce w liczbie 230 osób. Wycieczkę prowadzą polski biskup sufragan z Detroit ks. Józef Kazimierz Plagens oraz księża polscy: M. Gamas, Borkowicz, J. Ruszyński, E. Lukaszewicz i J. Torzewski. Wycieczkę

polskich katolików z Ameryki, przybyłych z Londynu na polskim statku „Warszawa“, przyjęto w Gdyni b. uroczystie. Powitalne przemówienie wygłosił miejscowy prob. ks. Turzyński. W odpowiedzi ks. biskup Plagens wyraził swoją radość z przyjazdu do ojczystego kraju. Wycieczka po zwiedzeniu Gdyni i Gdańska udaje się dziś wieczorem do Warszawy. Na kongres eucharystyczny w Poznaniu przybędzie 28. bm. S. B.

Prohibicja w Polsce

Warszawa, 4. 6. (Tel. wł.) Zakaz sprzedawania alkoholu obejmuje obecnie w Polsce 197 gmin wiejskich, oraz jedną miejską w Pruszkowie. Ostatnio w 21 gminach zgłoszono wnioski o wprowadzenie zakazu sprzedaży napojów wysokokowych.

Znieważenie urzędnika polskiego

Katowice, 4. 6. (PAT) Inspektor polskiej straży celnej na dworcu w Bytomiu Kaput został w dniu 31 maja podczas rozprawy celnej znieważony słownie i czynnie przez pewnego obywatela niemieckiego. Wypadkiem tym miał się zająć konsul generalny w Bytomiu.

O profanację zwłok

Zakopane, 4. 6. (PAT) Aresztowano tu podejrzanego o profanowanie grobów przybranego syna miejscowego grabarza 25-letniego Juliana Chojnowskiego. Zachodzi podejrzenie, iż aresztowany dopuszczał się ponadto okradania zwłok. Chojnowski przebywa w areszcie aż do ukończenia śledztwa i ekshumacji zwłok, na których aresztowany miał się depuścić zbrodni profanacji.

Pożar Miłosnej

Warszawa, 4. 6. (Tel. wł.) Wczoraj spaliła się część miasteczka Miłosna pod Warszawą, m. in. spaliła się bóżnica. (w)

Wypadek na Wiśle

Warszawa, 4. 6. (Tel. wł.) — Trzech głuchoniemych wyjechało łódką na Wisłę. Nie doceniali oni znaczenia fali, wywołanej przez motorówkę. Fala przewróciła łódkę, jeden z głuchoniemych utonął. (w)

Dymisja Unschlichta

Moskwa, 4. 6. (PAT). Nie spodziankę dla wszystkich stanowi fakt zwolnienia Unschlichta ze stanowiska zastępcy komisarza ludowego spraw wojskowych i morskich. Unschlicht zajmował kierownicze stanowisko w armji od początku rewolucji. W okresie zaś wojny domowej i zewnętrznej był najbliższym współpracownikiem Trockiego i razem z nim kierował ruchami wojsk czerwonych. Po wojnie pracował nad reorganizacją czerwonej armji i militaryzacją społeczeństwa sowieckiego. Jeszcze parę dni temu na zebraniu partyjnym wygłosił mowę, wzywającą do pogotowia wojennego. Wobec Stalina był — zdaje się — lojalny, nie poszedł w swoim czasie za Trockim aczkolwiek poza rasą, łączyla go z nim duża przyjaźń, jak również nie dał się wciągnąć do żadnej frondy partyjnej. Mimo to nie cieszył się widocznym zaufaniem Stalina, bo usuwano go kolejno z różnych stanowisk, które zajmował poza armją. Ostatnio odsunięto go i od bezpośredniego wpływu na armję. Na jego miejsce weszło do kolegium komisariatu wojny dwóch zaufanych i bliskich współpracowników Stalina. Unschlicht mianowany został zastępcą prezesa wyższej rady gospodarstwa narodowego.

Wydalenie komisarza włoskiego

Paryż, 3. 6. (PAT). Donoszą z Nicei, że na podstawie raportu prefekta min. spraw wewnętrznych wydało polecenie wysiedlenia komisarza faszystowskiego, niejakiemu Notari, któremu przyznano termin 8-miu dni na powrót do ojczyzny. Komisarz ten organizował w swoim czasie wysyłkę młodych dziewcząt z kolonii włoskiej w Nicei do Rzymu, gdzie w tradycyjnych kostjumach nicejskich brały one udział w defiladzie prowincyj włoskich w dniu ślubu księcia Piemontu.

Przełożenie czasu ćwiczeń wojskowych dla lekarzy uzdrowiskowych

Ministerstwo Spraw Wojskowych, na skutek zabiegów Związku Uzdrowisk Polskich, zgodziło się na przekładanie czasu ćwiczeń lekarzy uzdrowiskowych jako oficerów rezerwy z okresu letniego na okres jesienny i zimowy, t. j. po 1 października. Podania o przełożenie czasu ćwiczeń zainteresowani lekarze winni składać do odpowiednich D. O. K.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 4. 6. 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznania, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.).

„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań

Żyto	14,75—15,25
Usposobienie słabe.	
Pszenica	39,50—40,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	19,00—20,00
Jęczmień browarowy	21,00—23,00
Usposobienie słabe.	
Owies	16,50—17,50
Usposobienie stałe.	
Maka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	26,25
Usposobienie słabe.	
Maka pszenna 65% wł. work.	60,00—64,00
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	09,50—10,50
Otręby pszenne	12,00—13,00
Groch polny	26,00—29,00
Groch Victoria	30,00—33,00
Groch Folgera	26,00—29,00
Słoma prasowana	2,90—3,10
Siano luzne	7,40—8,40
Siano pras. nadnoteckie	9,00—10,00

Ogólne usposobienie słabe.

Owies jednolity biały ponad notowanie. Uwaga: Wobec zbliżających się świąt panował na rynku zbożowym w dalszym ciągu nastrój ospały.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawie 8,88 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,79 do 211,99 zł, gotówką 212,39 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,23 do 172,55 zł, gotówką 172,89 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4 czerwca 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję słabą, również obroty były słabe.

Z pap. procent. płacono w dalszym ciągu za 5 proc. poz. konwers. 54,25 proc. oraz za 4 proc. listy zast. konwert. 44 proc., natomiast handlowano premj. dolarowe po 65,— w transakcjach. Poza tem oddawano bez obrotów i bez notowania 8 proc. listy dolarowe po 95,75 proc. i 6 proc. listy żytnie po 18,— (w płaceniu po 17,—).

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych notowano jedynie Bank Kwilecki Potocki po 60,— w płaceniu. Poza tem poszukiwano bez notowania Bank Polski po 170,— oraz Cegielskiego po 49,—, również bez notowania oddawano Herzfeldy po 32,— i R. Maya po 64,— większe sztuki, natomiast drobne sztuki poszukiwano po tym samym kursie.

Cedula urzędowa z dnia 4 czerwca 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 54,25% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 65,— +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60,— P.

Tendencja: Słaba.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 4. 6. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,88 1/2 sp.: 8,90 1/2 kup.: 8,86 1/2

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,50	124,81	124,19
Holandja	358,68	359,58	357,78
London	43,33 1/4	43,44	43,22 1/2
Nowy Jork	8,90,9	8,92,9	8,88,9
Paryż	34,96	35,05	34,87
Szwajcaria	172,64	173,07	172,21
Wiedeń	125,82	126,13	125,51
Włochy	46,73 1/2	46,85	46,62
Berlin	212,84		

Tendencja mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 000,00—109,00
5% poz. premj. dol. 64,00
5% poz. konw. 55,00

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0,00—110,00
Bank Polski	0,00—170,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—72,50
Częstocice	0,00—35,00
Lilpop	0,00—27,50
Ostrowiec	0,00—56,50

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 4 czerwca 1930.

Pszenica march. od st. załad.	
76-77 kg	307,00—308,00
Pszenica march. od st. załad.	
78-79 kg	310,00—311,00
Tendencja: bliskie dost. termin. bardzo mocna, późniejsze dostawy spokojna.	
Żyto march. od stacji załad.	
72 kg	172,00—177,00
Żyto march. od st. zał. 73-74	
kg cif Berlin sprzedaż	0,00—174,00
Tendencja: natychm. dostawa częściowo poparta, poza tem mocniejsza.	
Owies march. od stacji załad.	143,00—158,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Maka pszenna	31,25—41,50
Tendencja mocniejsza.	
Maka żytnia	21,80—25,00
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	07,75—08,25
Tendencja słaba.	
Ospa żytnia	07,75—08,25
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Łubin niebieski	16,00—17,50
Łubin żółty	21,50—24,00
Makuch rzepakowy	11,50—12,50
Makuch lniany	16,50—17,00
Wytłoki suche krajowe	8,00—8,30
Srót Soja	13,00—14,00
Płatki ziemniaczane	12,10—12,50
Płatki ziemniaczane łącznie z workiem	13,60—13,80
Ogólna tendencja mocniejsza.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 4. 6. 1930.

Wypłaty na Warszawę . . . 46,90—47,15
Noty wielkie 46,75—47,10

W pierwszych 10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego leśnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: zł. 1.50

Światła, powietrza i słońca! a do tego

KREM NIVEA

W ten sposób otrzymamy zdrową i wspaniale opaloną skórę. Postępujmy tak również w dni pochmurne, ponieważ już wiatr i świeże powietrze przyczyniają się do opalenia skóry. Ciało winno jednakże być suche, jeśli wystawia się je na bezpośrednie działanie słońca. Nie zapominać o poprzednim natarciu kremem Nivea, w ten sposób bowiem usuwamy niebezpieczeństwo bolesnego spalenia skóry. Nivea krem jest jedynym kremem, zawierającym euceryt. Na tem właśnie polega jego skuteczność.

Tubki po zł. 1.35 i 2.25 | Pudełko po zł. 0.40, 0.75, 1.40 i 2.60
Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o. odp. w Katowicach

Tw 1609

Liceum krzemienieckie

O losach liceum krzemienieckiego pod kierownictwem b. p. posła lewicowego i zwolennika przewrotu majowego i rządów obecnych, p. Juliana Poniatowskiego, pisze „Ziemia Wołyńska”:

„Naprawdę trudno dzisiaj zrozumieć, jakim właściwie celom służy liceum, w swej wewnętrznej, a nade wszystko zewnętrznej działalności: Czy polskiej i łacińskiej kulturze, potłoczonym idealom narodowym i politycznym, czy raczej innym, zatrutym wyziewami wschodu, przed którego inwazją bronili Polskę i całą Europę rycerstwo polskie, bronili intelektualny wódz, wielki Czacki?”

„Po objęciu stanowiska wizytatora liceum przez p. Poniatowskiego część społeczeństwa polskiego objęła obawa o losy tej uczelni, obawa, że czołowy przedstawiciel skrajnie radykalnego ugrupowania politycznego i czynny polityk nie zdoła wznieść się na tym tak ważnym, odpowiedzialnym, a zaszczytnym posterunku do roli bezstronnego kierownika i wychowawcy. Obawa tembardziej uzasadniona, że nie posiada on niezbędnego przygotowania dydaktycznego - pedagogicznego, będąc z zawodu agronomem, a z praktyki politykiem.

„Przewidywania ziszczyły się niezwłocznie, bo usunięto niemal cały personel nauczycielski i urzędniczy pod różnymi pozorami, angażując jednocześnie osoby, legitymujące się raczej przynależnością partyjno-polityczną, niż wiedzą i praktyką nauczycielską.

„Wprowadzono do programu szkolnego język ruski wbrew życzeniom i protestom rodziców, zmieniając obowiązujące programy szkolne, mury zaś licealne zarośli się od obcych kulturze polskiej i wręcz jej wrogich żywiołów z pośród mniejszości narodowych, zajmując miejsca przeznaczone dla młodzieży polskiej.

„Z funduszy licealnych posypały się ogromne sumy na organizację radykalnie i ruskie, gdy na polskie instytucje oświatowe nie znalazło się nigdy ani grosza.

„W murach licealnych urządziła się zabawa dla młodzieży ruskiej objęta płcią, fetując ją na koszt liceum obficie, przy tańcach ruskich, w których przymusowo musi brać udział młodzież licealna, zwalniana w tym celu od zajęć szkolnych. Chłopców i dziew-

częta ruskie obdarza się znowu z funduszy licealnych prosiakami, cielakami, gramofonami, radjami i t. d. mającymi zjednać ich niby państwowości polskiej, a w rzeczywistości odnoszącymi wręcz przeciwny skutek. Młodzież ruska tak długo jeździła na te holupce do liceum, jak długo otrzymywała podarki. Jedni drugich zachęcali: „Jid do liceum, połuczysz gramofon, albo swyniu i pohulajesz horoszenko”.

„Gdy jednak zaprzestano częstować i obdarzać, nie pokazał się nikt.

„Tymczasem brak funduszy nawet na wyżywienie młodzieży w internacie i na zapłacenie robotników. Kupcy skarżą się, że nie otrzymują miesięcznie należności za wiktuały dla internatu i odmawiają kredytu Robotnikom tartaczynym w Smydzu nie wypłaca się należności, co doprowadza aż do strajków, gdy wspomnianą młodzież obdarza się luksusowymi upominkami.

„Traci się czas, energię i pieniądze na zachcianki partyjno-polityczne, gdy administracja majątkami licealnymi szwankuje do tego stopnia, że za nadużycia finansowe dochodzi do zwolnień, a nawet aresztowań funkcjonariuszów.

„Za to ludność polska i polskie organizacje oświatowe nie cieszą się zupełnie względami p. wizytatora.

Włościanom polskim odebrano grunta przez nich dzierżawione pod Wiśniowcem i oddano Rusinom. Polski Dom Ludowy w Smydzu starano się odebrać Polskiej Macierzy Szkolnej pod pozorem zamiaru przebudowania go na kaplicę, co nie doszło do skutku tylko dzięki obywatelskiemu stanowisku ks. prałata Najmaka. Organizacje lewicowe, a nawet niektóre ruskie i żydowskie, korzystają z dużych subwencji rokrocznie, gdy na polskie szkoły, polskie organizacje oświatowe nie znajduje się żadnych subsydjów.

„Podobno p. Poniatowski ma zamiar objąć osobiste kierownictwo pedagogiczno-dydaktyczne w Liceum (!?)”.

Pisma obozu narodowego już w chwili gdy przewrót majowy usuwał zasłużonego kierownika, p. Marka Plekarskiego, aby usadowić w liceum krzemienieckim p. Poniatowskiego, ostrzegaly przed tem, co dzisiaj już wszyscy widzą.

sądowego władzy ojcowskiej, względnie rodzicielskiej,

„7) skazani prawomocnym wyrokiem sądowym i oddani pod dozór policyjny lub do domu pracy,

„8) pozbawieni wyrokiem sądowym obywatelskich praw honorowych,

„9) prawomocnie skazani za kradzież i sprzeniewierzenie, oszustwo i nieuczciwość, lichwiarski wyzysk, kuplerstwo (art. 3 p. 6 b. ordynacji wyborczej),

„10) prawomocnie skazani przez sądy wojskowe za przestępstwa pospolite, oraz za przestępstwa wojskowe,

„11) ci, którzy opuścili dawne miejsce pobytu w poszukiwaniu pracy lub przeniesieni z urzędu. Ci nie mogli głosować nigdzie, a więc i w okręgu gnieźnieńskim,

„Pozostaje druga kategoria tych, co głosować nie chcieli:

„12) komuniści, bo nie mieli własnej listy,

„13) Żydzi. Niewielu ich jest w Wielkopolsce, więc własnego kandydata nie mieli; mogli zatem pójść za odzwą BB.,

„14) strachajły,

„15) karjer wicze,

„16) kombinatory, polujący na kredyty i subwencje,

„17) część funkcjonariuszów państwowych z powodów wymienionych pod 14) i 15),

Na kim opiera się obóz rządowy?

Obóz rządowy, wycofując swe listy z wyborów uzupełniających, pragnie, przez powołanie się na abstynencję w głosowaniu, dowieść, jak znaczne ma poparcie „w masach”, które nie idą do urn wyborczych. W związku z tem „Gazeta Warszawska” wykazuje, jakie to właściwie żywioły nie brały udziału w wyborach gnieźnieńskich.

„Wybory uzupełniające — pisze — odbywają się na podstawie spisów wyborców z r. 1928: tak nakazuje ordynacja wyborcza. Uwzględniając ten przepis i odezwę Bloku Bezpartyjnego, otrzymujemy następujące kategorie osób, które w r. 1928 w okręgu gnieźnieńskim miały czynne prawo wyborcze, a które obecnie głosować nie mogły lub nie chciały:

„1) nieboszczyzy z 2 lat i 3 miesięcy,

„2) chorzy fizycznie i umysłowo,

„3) ludzie ciemni, którzy nie rozumieją znaczenia wyborów, a często nawet nie wiedzą, że się one odbywają,

„4) pozbawieni własnowolności,

„5) upadli dłużnicy (dzięki błogosławionej „sanacji” przybyło ich sporo od r. 1928),

„6) pozbawieni na mocy orzeczenia

„18) zawiedzeni kandydaci,

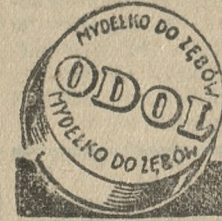
„19) „ideowi” zwolennicy obozu rządowego

„Ile z ogólnej liczby 60 000 trzeba zaliczyć do każdej z tych kategorii, to pozostawiamy agencjom rządowym. Sądzimy jednak, że w rubrykach 14 — 19 znalazłoby się tych kilka tysięcy głosów, które mogły przeszkodzić wyborowi p. Saengera.

„Tak wygląda załoga „platformy”, powołanej przez p. Świtalskiego!

„Można na tej platformie zajechać: na cementarz, do szpitala, do Tworek lub Dziekanki, do Wronek (kryminal). — można dojechać do awansu i do banku rządowego.

„Tam można. Ale do wzmocnienia zewnętrznej i wewnętrznej siły państwa ta „platforma” nie zajedzie!”

Mydło do zębów
Odol przywraca zębom już po kilku azowem użyciu ich pierwotną białosć. Skuteczność mydła Odol jest wprost zadziwiająca.

Tw 1609

Skutki lawirowania i braku charakteru

Prasa chrześcijańsko-demokratyczna p. Teski przyznaje, że „charakterystycznym rysem wyborów gnieźnieńskich jest zwycięstwo endecji”, ale całą winę za to składa na „błąd politykę rządu”, która sprawa, że społeczeństwo przechodzi pod sztandary „skrajnej opozycji”.

Trochę inaczej sprawę tę oświetlają inne pisma chrześcijańsko-demokratyczne. Krakowski „Głos Narodu” pisze, że jeżeli lista nr. 25 straciła głosy i mandat, to „niestety było to do przewidzenia wobec przyjaznego dla „sanacji” stanowiska posła Cyszewskiego z Ch. D. Nastroje społeczeństwa przesunęły się silnie ku opozycji, skutkiem czego lista Nr. 24, na czele której stał p. Trampeczyński, najbardziej zdecydowany i nieugięty przeciwnik „sanacji” i Piłsudskiego, zdobywa nowych 9 tys. głosów, które zapewne pozostałyby przy Piaście i Ch. D., gdyby nie przyjazne dla sanacji stanowisko p. Cyszewskiego (i wogóle poznańskiej Ch. D.), a do niedawna także p. Michalkiewicza z Piasta”.

Podobnie ocenia sytuację katowicka „Polonia” organ odłamu chrześcijańsko-demokratycznego Korfanteo:

„Lista Chrześcijańskiej Demokracji połączonej z Piastem poniosła klęskę. W 1928 r. z tej listy wyszli dwaj posłowie, chadek Cyszewski i piastowiec Michalkiewicz. Cyszewski był sympatykiem „sanacji”, Michalkiewicz z zawodu profesor, to skłaniał się do „sanacji”, to się od niej odchyłał i wiele kłopotów robił swojemu stron-

Tw 11 040

nictwu. Z biedą uratował swój mandat — Cyszewski zaś do Sejmu nie wrócił, bez szkody dla Sejmu i Chadecji.

„Jeśli poznańska Chadecja nie otrzęsie się z wpływów „sanatorów”, kroczących pod wodzą p. Teski, zostanie zlikwidowana, zmiażdżona, i nikt lzy nie uroni za taką Chadecją. Warszawscy przywódcy Chadecji wogóle sobie to powinni powiedzieć, że muszą oczyścić swoje szeregi z „sanatorów”, bo inaczej ich stronnictwu grozi zanik. Spekulacją blokowania się z innymi stronnictwami zdołają jej przywódcy uratować dla siebie mandaty, ale oparcia w społeczeństwie nie znajdą i wzniosłą ideę chrześcijańsko-społeczną zaprzepaszczą”.

Zjazd techników kolej.

Katowice, 1 czerwca.

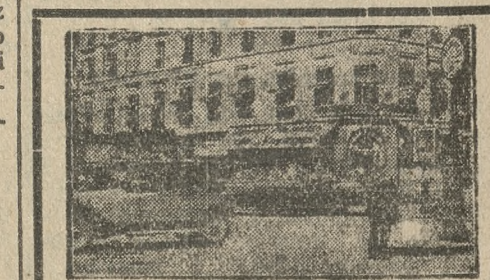
Wszelkie zjazdy związków i zrzeszeń mają tę dobrą stronę, iż zbliżają do siebie ludzi z najdalej zakątków Polski. Tak też było i z ukończonym 31-go maja r. b. 3-dniowym Zjazdem Techników Kolejowych, który zgromadził w Katowicach do półtora sta kolejarzy z żonami i dziećmi. Wiedzieli oni w ub. piątek i sobotę kopalnie, fabrykę porcelany, rur żelaznych, azotownię w Chorzowie, browar w Tychach i fabrykę wagonów w Król. Hucie. Goście byli ujęci uprzejmością dyrekcji tych zakładów, które chętnie zezwoliły na zwiedzanie obiektów i maszyneryj, za co Zarząd Zrzeszenia czuje się w obowiązku serdecznie podziękować. Również i dyrekcja Teatru Polskiego w Katowicach przychyliła się do oświetlenia Zjazdu odegraniem na specjalne życzenie „Wesela Śląskiego”, które wywołało ogólny zachwyt, gdyż teatr został wyprowadzony, a trzecią część widzów stanowili goście zjazdowi.

Z uchwał Zjazdu należy wymienić podwyższenie zapomóg pośmiertnych do 1000 zł, oraz rezolucje w sprawach: przyspieszenia komercjalizacji P. K. P., zezwalania na budowę kolei prywatnym firmom, większego zaopiekowania się absolwentami szkół technicznych kolejowych i zezwolenia na rozpoczęcie robót budowlanych od 15 marca wraz ze zrównaniem roku budżetowego z rokiem kalendarzowym.

Dzięki sprężystej organizacji prezesa Zarz. Okr. p. Kolka zjazd zorganizowany skromnymi środkami, udał się znakomicie. (O.).

Budżet Śląska

Warszawa, 4. 6. (Tel. wł.). Województwo wniosło preliminarz budżetowy do Sejmu śląskiego. Dochody jego zamykają się kwotą 122.468.060 zł, a wydatki 122.337.591 zł. (w)

POLSKIE BIURO POLEXPRESS
PODRÓŻY
Paryż 22, Boulevard des Italiens
organizuje
nr 11285

LUKSUSOWA-REKLAMOWA
WYCIECZKĘ

do Paryża, Lisleux, Deauville, Trouville od 15 do 28 czerwca.

Przyjmuje zapisy
DELEGATURA POLEXPRESSU
przy Biurze Ekspedycyjnym „Altrauss”
w Warszawie, św. Krzyska 6, tel. 255-68,
od 4 do 6-tej.
Prospekty na żądanie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O przyszłość szkolnictwa zawodowego

Jutro odbędzie się w tutejszej izbie przemysłowo-handlowej wielkie zebranie, poświęcone zagadnieniu szkolnictwa handlowego. Izba, która przez powołanie do życia W. S. H. i Liceum Handlowego dała dowód właściwego zrozumienia dla potrzeby szkolnictwa handlowego, należy się uznać za nowy dowód pieczołowitej troski o przyszłość naszego stanu kupieckiego.

Korzystamy z nadarzającej się sposobności, aby zwrócić uwagę na spoczywające znaczenie dla Poznania zagadnienia, objętego tytułem. Wiadomo, że szkoła zawodowa ma szereg ważnych funkcji do spełnienia. Pierwszą jest nauczanie zawodu. Drugą nie mniej ważną, jest nauczanie pracownia i szanowania pracy innych. Trzecią wreszcie funkcją, może nieco zapoznaną, jest wyrobienie ucznia na członka zrzeszenia zawodowego, dbającego o podniesienie i honor zawodu, na obywatela świadomego swych obowiązków wobec narodu.

Należy wyrazić serdeczną radość, że w latach powojennych szkolnictwo zawodowe wspaniale się rozwinęło w Poznaniu. Spolszczono i zreorganizowano szkoły przejęte po Niemcach, stworzono nowe szkoły, z których dwie już wymieniliśmy, powołano do życia państwową szkołę sztuki zdobniczej, państwową szkołę ogrodniczą, szkołę mechaniczną - meljoracyjną, szkołę ceramiczną - ceglarską, uruchomiono szereg kursów, jak mianowicie rzeźniczych, szoferskich, fryzjerskich, krajeckich, fabrycznych (H. Cegielski), dla służby domowej itd. Ilość uczniów uczęszczających do szkół zawodowych wzrosła w ciągu dziesięciolecia blisko sześciokrotnie! Zaiste wyniki godne dumy tych, którym mamy je do zawdzięczenia!

Czasy się zmieniają. — Pisał ongiś (24 stycznia 1886) Bismarck do prezesa prowincji poznańskiej:

„Państwo ma w obecnych warunkach tem więcej powodu starać się o znaczne zwiększenie liczby szkół do kształcących w prowincji poznańskiej, jako że przyczyniają się one istotnie do poparcia narodowych dążeń nauki niemieckiej szkoły powszechnej. Często zauważono, że początki języka niemieckiego i kultury niemieckiej, które z takim trudem szkoła powszechna w uczniach wypieściła, zostały b. rychło po opuszczeniu szkoły powszechnej pod wpływem otoczenia polskiego całkowicie przytłoczone. Przy wyborze tematów nauczania w niemieckim należy z starannością baczyć na to, ażeby nadawały się nie tylko do wywołania i ożywienia zainteresowania w kierunku wyszkolenia zawodowego, lecz także w kierunku zrozumienia przez ucznia zalet istniejących pruskich warunków życia w przeciwstawieniu do dawniejszych polskich.”

Czasy się zmieniły! Dzisiaj zadaniem szkół kształcących jest przygotowanie kadr dzielnych bojowników na niwie gospodarczej, którzy doskonałą znajomością zawodu i hartem obywatelskim zdolają sprostać na porowli koncentrycznemu Niemców z zachodu, Żydów ze wschodu, — więcej nawet! — którzy nie ograniczając się do defensywy przeciwko niepożądanemu napływowi obcych elementów do warsztatów zachodniopolskich, przejdą do ofensywy, aby w innych dzielnicach umocnić stan posiadania Polaków, a wyprzeć rozkładający nasz organizm gospodarczy czynnik żydowski, tworząc zarazem tak bardzo potrzebny innym dzielnicom stan średni.

Są to wielkie zadania. Zadania trudne. Ale muszą być wykonane, jeśli mamy się ostać.

Krótkie informacje gospodarcze

— W związku z przeniesieniem Państwowej Szkoły Morskiej z Tczewa do Gdyni, dyrekcja Szkoły rozpoczęła urzędowanie w gmachu szkolnym w Gdyni z dniem 27 maja rb.

— Wiedeński bank „Italo-Credit”, będący w ścisłym związku z włoskim bankiem „Credito-Italiano”, znajduje się od miesiąca w stanie likwidacji, którą przeprowadza Wierer Bankverein.

— Związek krajowy węgierskich producentów wina odbył zebranie generalne przy udziale reprezentantów władz, na którym domagał się kategorycznie zniesienia podatku od konsumpcji wina.

Giełda pieniężna w maju

W ubiegłym miesiącu nastrój na Giełdzie Poznańskiej często się zmieniał. Przez szereg dni nastrój był mocny, pobyt na niektóre akcje znacznie się zwiększył, to też kursy, wobec szczupłości zaofiarowanego materiału, podążyły w górę. Następnie jednak pojawił się materiał, zaofiarowanie przewyższało popyt i kursy spadły. Naogół jednak obroty w dziale akcji były w dalszym ciągu małe, zainteresowanie skupiało się dokoła kilku zaledwie gatunków akcji.

Zmienną tendencję ubiegłego miesiąca uwydatnia kurs akcji Banku Polskiego, które w pierwszej połowie miesiąca zwykowały z 172 na 175 zł, później jednak nastrój się zmienił i kurs spadł na 168 zł.

To samo miało miejsce z akcjami R. Maya, które na początku miesiąca spadły w ciągu jednego dnia z 69 zł na 62 zł, a to w związku z forsowną podażą, jaka się ujawniła tego dnia. Na drugi dzień jednak kurs podniósł się od razu na 68 zł, utrzymał się przez kilka dni na poziomie 67 — 66 zł, poczem znowu spadł na 62 zł, poprawiając się w końcu miesiąca na 63 — 64 zł.

Jak już wielokrotnie na tem miejscu zaznaczaliśmy, przyczyną tak znacznych wahań kursowych, które obserwujemy często w ostatnich czasach, pomimo, że podaż czy też popyt dotyczy niewielkiej stosunkowo partii akcji, jest brak wszelkiej opieki nad kursem akcji ze strony zainteresowanych przedsiębiorstw i związanych z niemi instytucji finansowych.

Z akcji bankowych większy popyt ujawnił się na akcje Banku Kwilecki, Potocki i S-ka. Z dniem 5 maja wprowadzone zostały na Giełdę Poznańską akcje II emisji zł. tego Banku na sumę nom. 600.000 zł; akcje te otrzymałi dotychczasowi akcjonariusze bezpłatnie w wyniku przerwania bilansu. Po wprowadzeniu na Giełdę II emisji kurs akcji Banku Kwilecki, Potocki ustalili się na poziomie 56 zł za 100 zł nom., następnie jednak zwiększył i był stale w placeniu po 60 zł.

Akcje Banku Związku Spółek Zarobkowych ustaliły się w ubiegłym miesiącu na poziomie 72 — 72,50. Za Poznański Bank Ziemian płacono 60 zł.

Z akcji przemysłowych zwraca uwagę stały popyt na Herzfelda; akcje te podniosły się w ciągu maja z 28 na 32 zł, a w końcu miesiąca ofiarowywano za nie i 33 zł, materiału jednak nie było.

Większe zainteresowanie wzbudzały akcje Cegielskiego, za które płacono 48 do 50 zł; wiadomość o zamierzonej przez tę Spółkę wypłacie 8 proc. dywidendy za 1929 r. wpłynęła na wzrost kursu.

Z dniem 13 maja odpadł kupon za 1928/29 r. od akcji Browaru Krotoszyńskiego w wysokości 14 proc. Za poprzedni rok S-ka ta wypłacała także 14 proc., za 1926/27 r. — 10 proc. dywidendy. Przedsiębiorstwo to pracuje zatem bardzo rentownie, jednakże kurs tych akcji jest niższy od nominalu, po odpadnięciu bowiem kuponu ofiarowywano za nie tylko 22 zł, za nom. 30 zł. To samo można powiedzieć o akcjach Centrali Rolników, która za

Sprzeczności

Od pewnego czasu mówią nam, że kryzys gospodarczy kończy się i świt poprawy już widać. Oznaką tego jest upłynienie rynku pieniężnego, będące, według słów min. Kwiatkowskiego, „podstawowym punktem wyjścia dla konjunktury lub kryzysu”. Gdy sytuacja rynku pieniężnego w Polsce i zagranicą się utrwali, to, według projektu p. Kwiatkowskiego, „okres nowego, powszechnego ożywienia produkcji, handlu i konsumpcji nie jest zbyt odległy”.

Zapowiedzi tej nie wtórują optymistyczne echa innych, nawet nie posądzanych o kontakt z opozycją rządową. Przesłanką p. Kwiatkowskiego są: p. Fajans, a wnioskiem — Instytut Badania Konjunktur.

P. Fajans na konferencji w ministerjum przemysłu i handlu odpowiadając ministrowi zrobił, jak to już jest w zwyczaju niektórych sfer gospodarczych, wycieczkę pod adresem opozycji, ale za chwilę powtórzył to właśnie, co podnosi opozycja narodowa. Stwier-

dził mianowicie, że nawet jeżeli taniósł pieniądza wywoła przekształcenie się części obecnego rynku pieniężnego w rynek lokacyjny — to i tak kapitały zagraniczne w ewentualnej swej drodze do Polski napotkają dwie przeszkody: brak warunków zapewnających rentowność i nasze położenie wewnętrzne. Pierwszy warunek oznacza fiskalizm, który zawdzięczamy przecież sanacji, drugi zaś jest stwierdzeniem, że zamęt, jaki Piłsudski wprowadził do życia politycznego Polski, nie stwarza zachęty do lokowania kapitałów w Polsce. P. Fajans mówi, że jeżeli w Polsce kapitał nie będzie mógł zarabiać a sytuacja wewnętrzna nadal będzie jak dotychczas, to „wobec panującego w całym szeregu krajów głodu kapitału świat finansowy będzie mógł z pewnością bez wielkiego dla siebie uszczerbku wysunąć Polskę na czas odpowiedni poza nawias swych planów, zachowując się w stosunku do niej wyciekająco. Tylko Polska, niestety, długo czekać nie może”. P. Fajans więc twierdzi, że podstawa, na której buduje p. Kwiatkowski swój

1929 r. wypłaciła 12 proc. dywidendy, za 1928 r. — także 12 proc., za 1927 r. — 15 proc. Z kuponem za 1929 r. akcje te handlowano po 90 zł za 100 zł nom.; z dniem 15 maja odpadł 12 proc. kupon za 1929 r. i kurs ustalił się na wysokości zaledwie 80 zł.

Akcje Cukrowni Zduny utrzymały się na dotychczasowym kursie 35 zł. Natomiast „Unia” znów miała tendencję zniżkową; w ciągu maja spadła z 80 zł na 70 zł, a nawet robiono transakcje po 68 zł. Za akcje „Brzeskiauto” płacono 120 zł.

Poza tem handlowano drobne ilości, nie kwalifikujące się do zanotowania: Goplany po 8 zł, Piechcina po 65 zł, Elektrowni „Gródek” po 4 zł, Browarów Grodzkich po 55 zł, oraz Wyróbów Ceramicznych Krotoszyn - Przysięka po 450 zł. Z akcji nieoficjalnych handlowano Centralę Skór po 6 zł za 100 zł nom., Wytwórnice Chemiczną „Blask” po 35 — 36 zł za 100 zł nom., Kabel Polski po 20 zł za 100 zł nom. oraz „Akwawit” po 57 — 56 za 250 zł nom.

Z dniem 27 maja Giełda rozpoczęła notować 100 zł akcje „Lubań - Wronki” I — IV emisji złotej, na które zostają zamienione dawniejsze akcje tysiączmarkowe Spółki Akc. „Lubań”. Jak wiadomo, S-ka ta drogą fuzji połączyła się ze S-ka Akc. Wielkopolskie Zakłady Przetworów Kartoflanych we Wronkach i w związku z tem zmieniła firmę na „Lubań - Wronki” - Przemysł Ziemniaczany, Sp. Akc. Akcje V em. zł. „Lubań - Wronki”, na które zostały zamienione akcje Wronek, nie są jeszcze wprowadzone na Giełdę.

Obroty w dziale papierów procentowych były w maju ożywione. Z pośród papierów państwowych dużych obrotów dokonano 5 proc. Pożyczką Konwersyjną po kursie 54,5 — 56 — 54 proc. wartości nominalnej.

„Dolarówka” nie wzbudzała większego zainteresowania; kurs jej wynosił 68 — 67 zł za sztukę. Jeszcze mniejsze obroty przypadają na 4 proc. Pożyczkę Inwestycyjną, której kurs spadł na 108 — 110 zł za 100 zł nom.

Z pośród papierów procentowych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego mocną tendencję miały 8 proc. listy dolarowe, które były w poszukiwaniu po kursie z początku 94% proc., a następnie 95 — 96 proc. wartości nominalnej.

Dużych obrotów dokonano także 4 proc. listami konwertowanymi Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego po kursie 44% — 43% — 44 proc. wartości nominalnej. Za 6 proc. listy żytnie tegoż Ziemstwa płacono po 19 zł za 1 ctr. mtr.

8 proc. obligacje m. Poznania z 1926 r. i z 1927 r. handlowano w mniejszych ilościach po 92 proc. wartości nominalnej. Za 7 proc. obligacje mieszkaniowe m. Poznania płacono 85 proc. wartości nominalnej.

Poza tem robiono transakcje 8 proc. listami zastawnymi Zachodnio - Polskiego T-wa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu po 91% proc. wartości nominalnej oraz po tymże kursie 8 proc. obligacjami Komunalnego Banku Kredytowego. R. U.

Tylko

Kołnierz półsztywny

optymizm, stoi na glinianych nogach. Wniosków zaś p. Kwiatkowskiego, niezależnie nawet od ich przesłanki, nie podziela Instytut Badania Konjunktur, który mówi, że pomimo objawów pewnego polepszenia, będących reakcją przeciwko zmniejszeniu produkcji poniżej poziomu konsumpcji, „sama depresja trwać może jeszcze czas długi”. Odpowiednie warunki obiektywne i sprzyjające warunki uboczne, w szczególności o charakterze psychologicznym, mogą spowodować przekształcenie obecnej depresji na poprawę. „Jest jednak wątpliwe — ciągnie I. B. K. — czy stanie się to w ciągu najbliższych miesięcy. Oznak zbliżającej się poprawy, a nawet wydatniejszego polepszenia jeszcze nie ma”. Cóż tedy warta jest zapowiedź p. Kwiatkowskiego o „powszechnem ożywieniu”, gdy bardziej kompetentny a podległy mu urząd państwowy stwierdza, że powszechne ożywienie jest jeszcze w lesie.

Poza wyrażeniem poglądów ściśle gospodarczych obydwie opinie powołują się na sytuację wewnętrzną lub warunki psychologiczne. Co to oznacza? Nic innego tylko nielał w polityce wewnętrznej, który w bardzo dużym stopniu utrudnia wyjście z kryzysu. I nic tu nie pomogą zmiany ustrojowe, gdy w polityce rządzących niema walorów dodatnich. S. P.

PODATKI I OPLATY

(p) Podatki w czerwcu. Ministerjum skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w czerwcu r. b. płatne są następujące podatki: 1. do 15 czerwca — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w maju br., przez przedsiębiorstwa handlowe I. i II. kat. i przemysłowe I. — V., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze. 2. do 15 czerwca — II-ga rata państwowego podatku przemysłowego od obrotu za rok 1929 z tytułu różnicy między kwotą wymierzonego podatku za ten rok, a kwotą przypisaną zaliczek na tenże 1929 rok, przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe. 3. podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia. Nadto w czerwcu płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tymże miesiącu.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Zebranie w sprawie szkolnictwa zawodowego. Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu komunikuje, że celem omówienia spraw dotyczących szkolnictwa handlowego i poinformowania zarazem tutejszego społeczeństwa o stanie i znaczeniu szkolnictwa handlowego, urządza publiczne zebranie, na którym wygłosią referaty wybitni znawcy tej dziedziny: p. Sylwester Dybceżyński, Naczelnik Wydziału szkolnictwa zawodowego w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego na temat „Szkolnictwo zawodowe w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa handlowego w Poznaniu” oraz p. Ligocki, Dyrektor Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu na temat „Pomoc społeczeństwa dla szkół handlowych”. Zebranie to odbędzie się w czwartek, dnia 5 czerwca rb. o godzinie 20-ej w auli Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu przy ul. Śniadeckich 54-58. Wstęp bezpłatny.

(k) Wystawa Ruchoma w Bydgoszczy. W ub. niedzielę, dn. 1 czerwca odbyło się w Bydgoszczy uroczyste otwarcie jubileuszowej, bo setnej po wojnie Wystawy Ruchomej Przemysłu Krajowego, propagującej z tak znakomitym skutkiem naszą wytwórczość krajową w licznych miastach i miasteczkach całej Polski. Otwarcia dokonał delegat min. przemysłu i handlu p. naczelnik T. Sagajłło po przemówieniu prezesa Wystawy J. Kleszyńskiego. Pożatem życzenia im samorządu gospodarczego i sfer przemysłowo-handlowych, składał prezes Izby przem. - handl. w Bydgoszczy p. inż. Wdziękoński. Wystawa, mieszcząca się w parku przy ul. Św. Trójcy 8, zawiera ekspozycję 200 firm polskich i stanowi nielała atrakcję dla mieszkańców Bydgoszczy i o. okolicy.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W wagonie, który uległ katastrofie

Z przeżyć pasażera podczas poniedziałkowego zderzenia się w pobliżu dworca w Poznaniu

Od jednego z czytelników naszego pisma pana M-r, otrzymujemy następujący opis wypadku kolejowego który wydarzył się w poniedziałek wieczorem na dworcu w Poznaniu:

„O godz. 19,40 opuszczał dworzec główny pociąg osobowy w kierunku Zbąszynia. Siedziałem w przedziale czwartej klasy w dość licznej towarzysztwie. Z przeciwnej strony ranżerował parowóz. Przy pierwszej zwrotnicy, na mniej więcej jakiejś pół minuty przed wypadkiem, usłyszałem odgłos trąbki sygnałowej, który powtórzył się po kilku sekundach; nie wstrzymało to jednak ranżerującej lokomotywy. Pociąg nie zdążył jeszcze przejechać przez zwrotnicę, gdy nagle nasz wagon zatoczył się jak łódź na falach. Powstało zaniepokojenie wśród pasażerów, z których jedni pochylili się naprzód, inni natomiast zatoczyli się w tył. Ktoś bardziej przytomny chwycił się rękami kurczowo nóg ławy, a inny starał się usilnie otworzyć okno — słowem powstało zamieszanie. Raptem wagon padł na ziemię i runęliśmy jeden na drugiego, a równocześnie posypało się szkło. Wahania jednak nie ustawały, gdyż wagon wóki się w dalszym ciągu za pociągiem jeszcze kilka sekund. Miałem wrażenie, że znajduję się w wirującej beczce, a dziki świst i jakiś niesamowity zgrzyt towarzyszył tym wszystkim zjawiskom przez chwilę, poczem nastąpiła nagle przejmująca cisza.

Znajdowaliśmy się w dziwnej co najmniej, jeżeli nie tragicznej sytuacji. Położenie nasze było denerwujące i przykre: zamknięci w pogiętym pudle, czekaliśmy jakiegos zmiłowania. Trzeba się ratować. Ale jak?

Na miejscu, mimo bliskości dwor-

ca żadnych środków ratunkowych. Konduktor (z pociągu do Zbąszynia) przyniósł jakąś drabinę, którą powychodziliśmy. Jeden z pasażerów krwawił silnie, poraniony odłamkami szkła; zdaje się, że ma rękę złamaną. Sam nie wie. Inni lekko kontuzjowani. Na twarzach wszystkich maluje się dopiero teraz przerażenie. Zdawało się nam, że niesłychanie długo nie nadchodzi żadna pomoc. Tymczasem w 32 min. po wypadku z dworca zjechał pociąg ratunkowy.

Starcie na szczęście nie było groźne, gdyż oprócz naszego wagonu, który się przewrócił i uległ znacznym uszkodzeniom, jak potłuczenie szyb, pogięcie zawiasu u drzwi — wszystkie pozostałe były nietknięte, a tylko sąsiedni i trzeci z kolei wypadły z szyn. W pobliżu stał sprawca naszego nieszczęścia, parowóz z uszkodzonym tendrem.

Pasażerowie przednich wagonów zaniepokojeni losem ofiar wypadku kolejowego, powyskakiwali i wędrowali po torze, pozostawiając swój bagaż na łasce losu. Wkrótce przekonano się, że nie było poważniejszych wypadków, czego się w pierwszej chwili obawiano i nastąpiło uspokojenie umysłów.

Na zakończenie pragnę dodać, że gdy chciałem złożyć zeznania w biurze kolejowym, spotkałem się z tak dziwnym spojrzeniem, iż nie potrafię je sobie wytłumaczyć. Zeznania nie przyjęto. Dotychczas byłem przekonany, że w nadzwyczajnych okolicznościach dobrowolne zeznania dotyczące się chociażby drobnych pozornie szczegółów mogą mieć pewne znaczenie. Widocznie władze kolejowe są odmiennego zdania...”

Rozwój ogródków działkowych

O wodociąg na Bielnikach — Piękny czyn firmy H. Cegielski, która pośpieszyła z wydatną pomocą

Idea ogródków działkowych znalazła na naszym terenie podatny grunt i obecnie stale powstają w Poznaniu nowe kolonie względnie istniejące znacznie się powiększa. Zarząd Związku stara się przedewszystkiem o stworzenie jak największej ilości ogródków w tych dzielnicach, w których znaczniejszy procent mieszkańców należy do sfer robotniczych. Nie wszyscy bowiem są tak usytuowani, aby mogli wyjechać latem nad morze, czy też w góry, lub chociażby na wieś. Większość pozostaje w Poznaniu a z tych wielu nieraz w ciasnych, wilgotnych i ponurych izbach, gdzie nie dociera promyk słoneczny ani świeże powietrze. Dla tych więc, a szczególnie dla dzieci — ogródek działkowy jest istnym dobrodziejstwem.

To też zarząd Związku doceniając ważności tych ogródków dba stale o ich rozrost i uprzętnienie nabywanie działek. Obecnie o 150 działek powiększono kolonię przy Bielnikach na Dolnej Wildzie. Działki już wykończone, właściciele wybudowali sobie parkany i altany oraz uprawili ziemię. Chodziło tylko o założenie na powiększonym terenie wodociągów. Koszta założenia ich wynoszą około 27.500 zł oparkowanie nowego kompleksu 5 tys. zł. Każdy działkowiec musiałby zatem zapłacić 325 zł, co w dzisiejszych trudnych warunkach jest dla wielu wprost niemożliwym.

Wobec tego zarząd z prezesem Wrońskim na czele zwrócił się z prośbą do firmy H. Cegielski o pomoc

przy zakładaniu wodociągów. Znana ze swej akcji społecznej i filantropijnej firma, zajęła b. przychylnie stanowisko. Mianowicie p. dyr. Kreglewski oświadczył gotowość przyjęcia z pomocą przez dostarczenie potrzebnego materiału. Również bardzo, życzliwie odnosi się inż. P. Milkuszyca, oddając do dyspozycji Towarzystwa różne narzędzia, oraz p. Bogusz, pod którego sprzężeniem kierownictwem wykonano prędko i starannie wszelkie roboty w związku z powiększeniem kolonii.

Ponieważ firma H. Cegielski oddała materiał po cenie własnego zakupu — umożliwiła przeto właścicielom ogródków założenie niezbędnego wodociągu i oparkowania. W ten sposób koszty zmniejszyły się bardzo poważnie, gdyż o przeszło 20 tys. zł. p. dyr. Kreglewski udzielił w dodatku trzymiesięcznego kredytu i to bezprocentowego, dając tem samym wszystkim członkom towarzystwa możliwość dogodnej spłaty.

Jest to niewątpliwie rzadko spotykany objaw ofiarności oraz wielkiego zrozumienia i życzliwości ze strony firmy H. Cegielski, co z uznaniem należy podkreślić.

Ogródki przy Bielnikach na Wildzie istnieją 4 lata i w krótkim tym czasie rozrosły się ogromnie. Obecnie staraniem prezesa p. Wrońskiego, który jest duszą towarzystwa, przystępuje się do budowy „brodzianki“ na boisku w kolonii; „brodzianka“ ta obejmie 100 metrów kwadratowych. (z)

Kal. rzk.: Klotylda Kr.; jutro Bonifacy B. Kal. słow.: Lutomił; jutro Dobromił.

OSOBISTE

— Pan Stefan Motylewski z Ostrowa uzyskał w dniu 30 maja br. na Uniwersytecie Poznańskim stopień doktora wszech nauk lekarskich.

— Dziesięciolecie pracy bankowej. — Dnia 4 bm. Związek Zawodowych Pracowników Bankowych uczcił dziesięciolecie pracy zawodowej swego członka p. Ludwika Labackiego z Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu. P. Labacki był pierwszym z Polaków, który przejął księgowość z rąk niemieckich w tymże banku, a obecnie jest szefem skarbu. Od 1922 r. jest czynnym członkiem

związku i w najcięższym czasie dla organizacji, tj. w latach 1924 i 1925 sprawował funkcję skarbnika.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Stow. Inżynierów i Architektów w Poznaniu. Zwyczajne zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 18 w sali Dyrekcji Kolei Państw. przy Wałach Zygmunt Starożytny. Na porządku obrad odczyt p. inż. arch. Jerzego Müllera na temat: „O polskich wystawach w Belgji“.

— Baczność Elektromonterzy! Zebranie plenarne filii elektromonterów przy Zw. Pracowników Elektrotechnicznych Z. Z. P. odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 19 w sali p. Switalskiego przy ul. Podgórznej 13. Z powodu bardzo ważnych spraw i referatu p. Piotrowskiego uprasza się o przybycie wszystkich członków.

— Tow. Entomologiczne. Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiego przy ul. Maształarskiej 8.

— Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 w salce Księgarni św. Wojciecha przy Al. Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad ważne sprawy oraz uroczystość poświęcenia sztandaru. Referat ks. prof. Haina p. tyt.: „Współpraca domu z szkołą“. — Uprasza się o liczne przybycie członków oraz wprowadzonych przez nich gości.

— K. P. H. przy IV. Drużynie Harcerskiej im. Wład. Jagiełły. Dnia 5 bm. o godz. 20 odbędzie się zebranie plenarne w lokalu p. Beyerowej przy pl. Bernardyńskim. Przybycie wszystkich członków konieczne.

ŻYCIE SOKOLE

— Otwarcie boiska sokolego w Głównej odbyło się ostatnio. Całość miała bardzo uroczysty przebieg i zrobiła na licznie zebranej publiczności duże wrażenie. Mszę św. odprawił ks. prob. Chilomer, poczem udano się na boisko, gdzie gości powitał prezes drh. Tomczak, składając p. in. gorące podziękowanie ofiarodawcy p. Małeckiemu. Następnie aktu otwarcia dokonał drh. prezes Kapela, życząc gniazdu pomyślnego rozwoju, poczem odbyły się bardzo udatne popisy sokole, zyskując ogólny poklask i na zakończenie zabawa. (jar.)

— Zebranie miesięczne gniazda Śródmieście odbędzie się w środę o godz. 20,15 w salce zebrania przy ul. św. Marcina 65. Na porządku obrad wykład mec. dr. Kosińskiego o Jugosławji.

— „Sokół“ Poznań III. Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 20 u dh. Zawadkowej.

— Tow. Gimn. „Sokół“ Poznań XI. Rataje. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 4 bm. w sokolnii o godz. 19,30.

— Tow. Gimn. „Sokół“ Poznań VII. Rataje. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 20 w sokolnii. — Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 5 lipca br. o godz. 20 w sokolnii.

— „Sokół“ Poznań VIII. Śródk. Zebranie odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 w Domu Katolickim Obrady w sprawie zabawy latowej i zlotu okręgowego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— W związku ze wzmogłym ruchem wycieczkowym uruchamia się w dniu świątecznym na próbę na odcinku Poznań-Stęszew i zpowrotem od dnia 1 bm. aż do odwołania pociąg motorowy nr. 3241/42 tylko w niedziele i dni świąteczne według następującego rozkładu jazdy: Poc. nr. 3241 Poznań odj. 21,40. Stęszew przyjazd 22,24. Pociąg nr. 3242 Stęszew odjazd 22,40. Poznań przyjazd 23,22.

— Wyścigi dzieci. Co środę i sobotę odbywają się na boisku „Sokoła“ przy Drodze Dębińskiej od godz. 14—17 próby jazdy dzieci do lat 12 na własnych pojazdach, jak samochodziki, rowery dziecięce, bicyle i samojazdy, poruszane zapomocą rąk i nóg, celem zaprawy do zapowiadanych wyścigów dzieci, które odbędą się w najbliższym czasie. Dotychczas zgłoszono 22 chłopców, wpisowe wynosi 30 gr. Celem szybkiego zrealizowania projektu prosimy rodziców, którzy mogą i pragną dzieciom swym sprawić uciechę i zadowolenie, aby zgłoszenia udziału skierowali w najbliższym czasie do sekretarza Okręgu Pozn. Sokolstwa Polskiego przy Drodze Dębińskiej.

— Na pomnik Kościuszki. Poznański Wojewódzki Związek Komunalny (Starostwo Krajowe) udzielił subwencji na budowę pomnika Kościuszki w Poznaniu w kwocie 10 000 zł.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Matura w gimnazjum Król. Jadwigi, pl. Światokrzyski 4. W notacie, w której wymieniliśmy tegoroczne maturzystki pominięto przez niedopatrznie nazwisko przelotnej tego zakładu p. Lucyny Sokolnickiej.

— Jak wyzyskać wakacje? Zajmujący ten temat, nadający się do wszechstronnej dyskusji, poruszyliśmy na zaproszenie zarządu Kółka Ulepszenia Metod Pracy Domowej w świetlicy Gazowni Miejskiej, dyrektor Uniwersyteckiej Kliniki Dziecięcej prof. dr. Jonscher i p. wizyta-

tor Wł. Sikorski. Prof. dr. Jonscher mówił pouczająco na temat, w jaki sposób wyzyskiwać wakacje dla zdrowia. P. wizytator Sikorski przedstawił w ciekawy sposób różnicę fizyczną między człowiekiem dorosłym a dzieckiem. Nad referatami wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, którą zagaiła przewodnicząca Kółka Ulepszenia Metod Pracy Domowej, p. Teresa Skórzcowska. (k.)

— Z targu. Dnia 4 bm. na pl. Sa-pieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—4,40 zł; masła mleczarskiego 5,20 zł; kg. twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,90—2,00 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,00 zł; słoniny wędzonej 3,60 do 4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób. kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych; para kurcząt 3,50—5,00 złotych. królik 3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 4,80 zł; lina 3,00—4,00 zł; karasia 1,60—2,00 zł; leszczka 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg. sanfacza 5,60—6,40 zł; miętusa 4 zł; szczupak 5,00—6,00 zł; barweny 4—5 zł; 1 kilogram węgorka 4,80 do 5,20 złotych; za jarzynę: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; młodych ziemniaków za kilogram 1,60 zł; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 20 groszy; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,80—1,20 zł; brukselki 2,00—2,60; białej kapusty 60—80 gr; modrej i włoskiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 p. mł. kalarepy 40 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; jablek 1—1,80 zł; agrestu 1,00—1,20 zł; czereśni 4,00 zł; sałatka zielona główka 10—20 groszy; 1 kg. rabarberu 25—40 gr; peęczek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,60—1,00 zł; peęczek młodej marchewki 25—40 gr; 1 kalafior 0,60—2,00 zł; 1 kg. szparagów 2,00—3,20 zł; mendel raków 2,00 zł. — Grzyby: pieczarki 1,60 za kg. — Pojawiały się po raz pierwszy czereśnie i młode ziemniaki. — Targ dość ożywiony, dowozy duże. Jaja nieco droższe; poza tem ceny naogół bez zmian. (hu.)

tor Wł. Sikorski. Prof. dr. Jonscher mówił pouczająco na temat, w jaki sposób wyzyskiwać wakacje dla zdrowia. P. wizytator Sikorski przedstawił w ciekawy sposób różnicę fizyczną między człowiekiem dorosłym a dzieckiem. Nad referatami wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, którą zagaiła przewodnicząca Kółka Ulepszenia Metod Pracy Domowej, p. Teresa Skórzcowska. (k.)

KRONIKA WYPADKÓW

— Wylowienie zwłok. Z Warty wylowiono zwłoki Józefy Kaczmarkówny (ul. Wielka 15), która w tych dniach popełniła samobójstwo, rzucając się do rzeki. — Zwłoki jej przewieziono do prosektorjum sądowego. (k.)

— Najechani przez samochód. Na Górnej Wildzie najechał samochód P. Z. 10 483 na rowerzystę Kardzińskiego Karola, zam. przy ul. Gen. Kosińskiego 17. Rower został uszkodzony, zaś rowerzysta doznał lekkiego obrażenia. — Dnia 3 bm. samochód P. Z. 44 522 najechał Antoninę Kaźmierczak ze Śmigła, która doznała złamania prawej ręki. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— „Zalatywianie“ spraw wekslowych. Zalatywianie formalności wekslowych jest rzeczą przykrą. Dowodem tego doniesienie Adolfa Bekiera (ul. św. Józefa 3). W sprawach wekslowych przybyli do niego Franciszek Janocki z braćmi Eugenjuszem i Maksymilianem, zamieszkalymi przy ul. Dąbrowskiego 80. Cały interes skończył się na sprzeczce, a następnie i bójce, w toku której Bekier został dotkliwie pobity. (k.)

— Aresztowanie fałszerzy pieniędzy. Policja poznańska wpadła na trop fałszerzy 2 i 5-złotówek. W wyniku dochodzeń oraz rewizji domowej przytrzymaono trzech osobników i osadzono ich w więzieniu. Obłożono dalej aresztem różne materiały do wygotowywania fałszyfikatów i gotowe monety. (k.)

— Statystyka wykroczeń samochodowych. W maju zanotowano ogółem 463 wypadków i wykroczeń samochodowych i dorożkarskich, a mianowicie: za nadmierne dymienie 75, za palenie tytoniu podczas jazdy 11, za najechanie ludzi 9, za zderzenie się samochodów itd. 6, za nieprzepisową jazdę 45, za tamowanie ruchu kołowego 127, za przepełnienie autobusów pasażerami 6, za nieoświetlenie samochodów 56, za szybką jazdę i wyprzedzanie innych samochodów 8, za używanie syreny, zamiast trąbki ręcznej 11, za niewskazywanie kierunku jazdy 15, na znak dany przez funkcję. P. P. nie przystanęło 13, za niezatrzymanie się przy przystanku tramwajowym, gdy publiczność wsiadała i wysiadała 5, za nieposiadanie numerów przy czapkach w służbie 21, za nieposiadanie firmy wzgl. tabliczki z nazwiskiem właściciela 7, za niepuszczenie chorągiewki podczas jazdy z pasażerami 4, za

KALENDARZYK

Środa, 4 czerwca 1930.

Słońce: wschód 3,34; — zachód 20,07; — długość dnia 16 godz. 33 min. Księżyc: wschód 11,59; — zachód 1,03; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spstrzeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn. Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska + 9 st. C., pogodnie, wiatr północno-wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 18 st. C., najniższa + 4 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś + 0,18 m.

nieposiadanie prawa jazdy wzgl. dowodów rejestr. 44. (z.)

— **Zadatek na fikcyjne mieszkanie.** Od p. Antoniego Rybickiego, zam. przy ul. Marsz. Focha 26, wyludził niejaki Sulceki, zam. przy ul. Strumykowej 3 i Wielecki, zam. przy ul. Rom. Szymańskiego 3, w sposób oszukańczy 614 zł. Jak się okazało, zadatek był złożony na nieistniejące mieszkanie. (z.)

— **Aresztowania.** Za przemycanie nieoclonionych wyrobów tytoniowych ujęto Gustawa i Augustyna Hauffów, zam. w Erlendorf (Niemcy), których przekazano władzom sądowym. — Za kradzież żarówek, oświetlających numery porządkowe przy domach, ujęto Stefana Rotnickiego, zam. w Poznaniu, ul. Dominikańska 5 i Nikodema Bakalarskiego, zam. ul. Nadbrzeźna 9. (z.)

— **Kradzieże i włamania.** P. Hance Fiedlerowej, zam. przy ul. Zwierzynieckiej 6, skradziono zegarek wart. 300 zł. Sprawcę kradzieży ujęto a skradziony zegarek zwrócono poszkodowanej. — W nocny na 4 bm usiłowano włamać się do spółdzielni spożywczej firmy H. Cegielski przy G. Wildzie, jednakże złodzieje zostali prawdopodobnie spłoszeni i zbiegli niepoznani. — P. Eleonorze Czyżewskiej, zam. przy ul. Wyspiańskiego 9, skradziono 150 zł z mieszkania. Sprawczynią kradzieży, jak się okazało, jest służąca. — Księgarni „Sztuk Pięknych” przy ul. Pocztowej 31 skradziono maszynę do pisania marki „Adler” nr. 29139, wartości 400 zł. Dochodzenia w toku. — P. Piotrowi Piechockiemu, zam. przy ul. Wielkiej 6, skradziono w pewnym lokalu przy ul. Koziej 150 złotych. (z.)

Z OSTATNIEJ GWILI

— **Niesumienności właściciela samochodu.** Na szosie wrzesińskiej samochód L. D. nr. 84017 w dniu 1 bm. najechał z tyłu na wóz Wilhelma Gumperta z Węglerek (pow. wrzesiński). Zona i córka Gumperta odniosły złamanie rąk. Sprawca nieszczęścia odmówił podania swego nazwiska i odjechał, nie troszcząc się o ofiary wypadku. Jak twierdzą poszkodowani, był to właściciel samochodu. (k.)

— **Cyklista zabity przez autobus.** W Bralinie (pow. kępiński) autobus własność pp. Ryżaka i Szymańskiego z Bralin, kierowany przez szofera Walentego Rosiaka z Baranowa, wpadł na jadącego rowerem Józefa Welkego z Bralina. Śmierć nastąpiła na miejscu. W dochodzeniach okazało się, że cyklista i autobus podążali w kierunku Mnichowic a w chwili, gdy autobus usiłował wyminąć rowerzystę, ten chciał wjechać na boczną ścieżkę i wpadł pod autobus. (k.)

— **Dwa najechania przez motocyklistów.** W Bydgoszczy nieznanymi motocyklistami wpadł na jadącą rowerem Felicję Czerwińska i pokaleczył ją. Prowadzący motocykl (P. Z. nr. 40282) zbiegł. — Również w Bydgoszczy motocyklista Marjan Świątek, prowadzący maszynę P. Z. nr. 47597, wpadł na jadącego rowerem Aleksandra Buszyńskiego z Bydgoszczy. Cyklista odniósł przy wypadku lekkie pokaleczenia. (k.)

— **Omali nieszczęście.** Nauczyciel p. Dittmann z Teczwa demonstrował uczniom wyższych klas szkoły nowomiejskiej pewne doświadczenie chemiczne. Nagle zapaliła się siarka i przyszło do eksplozji, podczas której p. D. i dwie uczennice doznały poparzeń na twarzy i rękach, na szczęście jednak nie niebezpiecznych. (dt.)

— **Najechanie.** Samochód fabryki metalowej „Arkona” w Teczwie najechał na szosie z Teczwa do Świecia na rolnika Szczukowskiego z Sulnowki. Szofer odwiózł przejechanego, który oprócz innych okaleczeń doznał złamania lewej nogi, do szpitala w Świeciu. Kto ponosi winę jeszcze nie ustalono. (dt.)

— **Pożar.** W państwowej domenie Brody w pobliżu Świecia wybuchł pożar, który zniszczył owczarnię, dwie stodoły ze słomą, 4 wozy z ziemniakami i kilka maszyn rolniczych. Szkody wynoszą przeszło 150 000 zł. (dt.)

JARMARKI

— **Wągrówiec.** Jarmark na konie odbędzie się dnia 10 bm. Spęd bydła z powodu zarazy nie jest dozwolony.

— **Koźmin.** Dnia 12 bm. odbędzie się jarmark na konie (mały). Spęd świń i bydła niedozwolony.

— **Kobylin.** Dnia 10 bm. odbędzie się jarmark kramny i na konie. Spęd bydła wzbroniony.

Z WIELKOPOLSKI

— **Inowrocław.** (Odnaczenie matek.) W związku z III Tygodniem Dziecka odbyło się na Stacji Opieki nad matką i dzieckiem w obecności członków miejskiego komitetu odnaczenie matek za wzorowe wychowanie dzieci.

— (25-lecie pracy zawodowej.) Kierownik techniczny Drukarni Kujawskiej, p. Stanisław Sanok obchodził w ubiegłym tygodniu 25-lecie swej pracy. Z okazji jubileuszu odbyło się zebranie towarzyskie, urządzone staraniem zespołu pracowników Drukarni Kujawskiej, zainicjowane przez okręg bydgoski Stowarzyszenia Drukarzy. W uznaniu pracy Jubilat otrzymał dyplomy od obu zespołów drukarskich.

— (Nowe kółka włościanek.) Dzięki inicjatywie wicepatronki kółek na pow. inowrocławski, p. Mlickiej z Gojna przy pomocy ks. dziekana Czarneckiego i ks.

prob. Farulewskiego założono nowe kółka włościanek w Murzynie, Kijewie i Pieraniu. Na zebraniach inauguracyjnych instruktorka Włp. Izby Rolniczej, p. Hulanicza odczytała statut i omawiała cele i zadania tej pożytecznej organizacji. Przeszkami nowych oddziałów zostały: w Murzynie — p. Leokadja Litwicka z Zyroslawic, w Kijewie — p. Walentyna Kubaska z Warzyna i w Pieraniu — p. J. Sucharska z Dziewy. (em.)

— **Zielatkowo pow. obornicki.** (Apel okręgowy Tow. Powstańców i Wojaków.) W dniu 25 ub. mies. odbył się apel okręgu II (bydgoskiego) w Zielatkowie-Goleźwie, połączony z uroczystością pięciolecia towarzystwa w Zielatkowie. Na apel stawili się 8 miejscowych towarzyszy w ilości 157 druhów, przy współudziale delegatów towarzystwa z Szamotuł i Pamiątkowa oraz liczne grono gości z Szamotuł i Poznania. Ogólne kierownictwo ćwiczeń w zawodach spoczywało w rękach komendanta okręgu por. rez. Witkowskiego. Z ramienia zarządu Związku byli obecni prezes dr. St. Celichowski i sekretarz generalny por. rez. Kismanowski oraz dh. Grzelak i por. rez. Gniatczyński jako przedstawiciele okręgu poznańskiego. Liczne szeregi powstańców i wojaków udały się w karnym ordynku do kościoła w Żydowie, gdzie wysłuchano uroczystej mszy św., poczem po defiladzie, jaka odbyła się przed pałacem hr. Szoldrskich w Żydowie, udano się do Zielatkowa na wspólny obiad żołnierski. W godzinach popołudniowych odbył się apel okręgowy i ćwiczenia połowe z strzelaniem zespołowym, biegami na 200 m. skokami w dal oraz ćwiczeniami w rzucie granatem. Zwycięzcy w zawodach druhowie Cyplik, Kocisz, Lewandowski, Mierzwiczakowie, Urbaniak, Chudziński i Balczyński otrzymali jako nagrody żetony oraz kilka cennych przedmiotów, ofiarowanych przez prezesa Związku. Druh Koralewski został udekorowany odznaką powstańca zbrojnego. Po zawodach odbyła się zabawa ludowa, połączona z koncertem i tańcami w ogrodzie p. Sujaka.

— **Zaniemyśl.** (Zabawa.) W pierwszy dzień Zielonych Świąt, tj. 8 bm., urządziła Kolo Śpiew „Lutnia” na uroczej wyspie „Edwarda” w Zaniemyślu zabawę łatową z udziałem znanej i doborowej orkiestry p. Ciesielskiego ze Śremu.

— **Pniewy.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim zebraniu omawiano głównie sprawę poprawek, dokonanych przez województwo przy zatwierdzeniu budżetu miasta na rok 1930-31. Rada miejska uchwaliła wszystkie poprawki, zmniejszające budżet o kwotę 10.957 zł. uznając, że nie kępnie ona zbyt działalności finansowej miasta. Następnie wysłuchano sprawozdania burmistrza z czynności Gazowni Miejskiej. Ustalono podwyżkę za dzierżawę od gazomierzy, a mianowicie od maja 1930 r. będzie się pobierało od gazomierzu 3-plomienowego 0,50 zł miesięcznie, 10-plomienowego 0,75 zł, 20-plomienowego 2 zł. Po zatwierdzeniu innych formalności zamknął przewodniczący zebranie. (os.)

Jubileusz Czytelni Kobiet w Ostrowie

W święto Wniebowstąpienia obchodziła zasłużona „Czytelnia Kobiet” w Ostrowie czterdzieste swego istnienia. Uroczystości jubileuszowe rozpoczęły się nabożeństwem w kaplicy konwiktu. W szelnie wypełnionej kaplicy odprawił ks. prob. Zamyśłowski mszę św. i wygłosił ołtarza piękne okolicznościowe przemówienie, w którym podkreślił doniosłą rolę Czytelni Kobiet w czasach niewoli i wspominał o celach i zadaniach na dziś.

W południe odbyło się w sali Strzelnicy uroczyste zebranie jubileuszowe. — Na jubileusz zjechały się zewsząd bardzo licznie obecne i dawniejsze działaczki Czytelni oraz delegacje siostrzaných towarzyszy. Powitała ich prezeska p. J. Nogalowa i oddała przewodnictwo w ręce prezeski związkowej p. Zofji Rzepeckiej z Poznania. Na wstępie odczytano życzenia nadesłane Czytelni przez J. E. Ks. Kardynała Prymasa, poczem zaproponowano wysłać telegram hultajniczy do Ks. Prymasa, co zebrani z entuzjazmem zaakceptowali. — Zkolei prezeska p. Nogalowa w pięknie i treściwie ujętym przemówieniu wskazała na warunki, w jakich odbywała się praca „Czytelni Kobiet”, omówiła znaczenie tej organizacji i wpływ, jaki wywarła na gruncie ostrowskim w czasach niewoli. Następnie odczytano listę wybitnie zasłużonych działaczki towarzystwa i wręczono im ozdoby wykonane dyplomami. Dostali je: p. Stefan Rowiński (założyciel Czytelni Kobiet) oraz panie: Kazimiera Pawlicka, Helena Pawlicka, Helena Stobiecka, Mieczysława Świdowska, Teresa Pawlicka, Helena Lange-Wnukowska, Zofja Kiedrowska, Wiktorja Kubicka, Czesława Splittowa, Kazimiera Ożegowska, Godysława Müllerówna i Józefa Nogalowa. W dalszym ciągu nastąpiły liczne przemówienia i składanie życzeń. I tak przemawiał ks. prob. Zamyśłowski, pp. burmistrz Cegiłka, D. Splitt, inż. Reszalski oraz panie Helena i Kazimiera Pawlicka, Zofja Kiedrowska, wice-przewodnicząca związku p. Sucharska z Pleszewa, p. Stobiecka z Leszna i liczne delegacje towarzyszy. Gratulacje pisemne nadesłali m. in. ks. inf. Adamski, ks. kanonik Zborowski, ks. prałat dr. Rolewski, starosta p. Kaczyński. Wreszcie

Przestrzegamy

naszych Interesentów przed wysyłaniem pieniędzy dla nas w listach gdyż — jak z otrzymywanych reklamacji wynika — listy takie wcale nas nie dochodzą lub też otrzymujemy je bez gotówki. Poczta nie odpowiada za pieniądze, wysyłane w listach, a nawet zabrania takiego sposobu przesyłania gotówek.

Wszelką należność dla nas należy przekazywać tylko na konto nasze w Pocztovej Kasie Oszczędności (P. K. O.) w Poznaniu nr. 200 149 (blankiet nadawczy kupić można na każde poczcie za 5 groszy, porto nie opłaca się) lub przekazem pocztowym, którego opłata wynosi do 10 zł 20 groszy do 25 zł 35 groszy.

Administracja

wygłosiła p. prezeska Rzepecka niezwykle piękny referat, w którym przedstawiła ideowy program pracy dzisiejszej kobiety polskiej. — Zebrani przyjęli przemówienie przewodniczącej żywym oklaskami. Ponadto urozmaicono posiedzenie pięknym śpiewem solowym p. Krzyżanowskiej oraz artystyczną deklamacją p. J. Namysłówny. Po wspólnym odśpiewaniu „My chcemy Boga” zakończono podniosłą i wzruszającą uroczystość okrzykiem na cześć Chrystusa Króla i Polski.

Po południu odbył się w lokalu „Ogniska” dla gości i członków wspólny podwieczorek. Udział gości był niezwykle liczny. W miłym nastroju spędzono kilka godzin. (n)

SPORT

Lekka atletyka

Menard, mistrz Francji, przeskoczył na zawodach w Lyonie w wyż 1.96 m., ustalając najlepszy wynik jaki kiedykolwiek europejczyk uzyskał w tej konkurencji. Niemka Nottle z Duesseldorfu pobila rekord niemiecki skokiem 1.59 m. (tel. wł.)

Na meczu pań Austria — Czechosłowacja wygrany jak podaliśmy przez pierwszą w stosunku 56.5:49.5 uzyskano naogół niezłe wyniki, świadczące o rozwoju tej dziedziny sportu w obu krajach. Więc 60 m. pokrywa Smolowa w 7.7, 2. Schurinek (A) 7.9; w dal — Homolkowa 1.45 m., dysk: 1. Perkaus (A) 36.88 (rekord austri.), 2. Blehova 35.70 (rekord czeski); 100 m.: Krausowa i Perkaus po 12.8 (rek. cz.); skok w dal: 1. Wagner (A) 5.25, 2. Ruchberger (A) 5.07, 3. Hanzlikova 5.02; kula: 1. Perkaus (A) 12.16.

Pływanie

Jean Taris ustalił nowy rekord francuski na 400 m. czałem uzyskując świetny czas 4:51. Włoch Costoli poprawił rekord narodowy na tym dystansie o 8.6 sek., uzyskując dobry czas 4:56. Na tych samych zawodach Francuz Cartonnet ustalił nowy rekord swego kraju na 100 styl klas. w czasie 1:19. (tel. wł.)

Piłka nożna

„Bata” w Poznaniu. W niedzielę o godzinie 18 rozegra „Warta” ligowa zawody międzynarodowe z jedną z najlepszych drużyn amatorskich Czechosłowacji, składającą się tylko z pracowników znanej firmy butów „Bata” ze Złinu. Zawody te zapowiadają się jako swego rodzaju atrakcja. Przedsprzedaż biletów odbywa się w firmie Camera i w sekretariacie klubu Al. Marcinkowskiego 26 codziennie od godz. 10 do 12 i od 16 do 19. oraz w niedzielę od 11 do 13.

Tennis

Mistrz. D. O. K. VII. odbywać się będą 7, 8 i 9 bm. na kortach sekcji tenisowej „W. K. S.” przy Pl. Działowym. Równocześnie w tych dniach odbędzie się spotkanie o zespołowe mistrz. okręgu pomiędzy „AZS” i „WKS”. Wobec udziału czołowych zawodników obu klubów, rozgrywki te zapowiadają się bardzo interesująco.

Życie organizacyjne

Nadzwyczajne walne zebranie Akad. Zw. Sport. odbędzie się we wtorek, dnia 10 bm. o godz. 18.30 w lokalu A. Z. S., Zamek-wartownia. W programie p. in. nadanie członkostwa honorowego kursorowi A. Z. S. Poznań, p. prof. dr. Piaseckiemu. W razie braku quorum w pierwszym terminie odbędzie się następne zebranie w tym samym miejscu o 30 minut później, ważne bez względu na ilość obecnych członków.

Poznański Okręgowy Związek Atletyczny urządzi w czasie od 18 do 20 bm. kurs sędziów sportu ciężko-atletycznego w I. wdziałowej szkole przy ul. Działojskiej. Wykłady teoretyczny i praktyczny odbywać się będą raz w tygodniu co środę od 19—21. Bliższe szczegóły poda zgłaszającym się se-

ekretarz okręgu St. Ryffa, Poznań, ul. Zagórze 13.

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 5 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 12.40 koncert dla młodzieży szkolnej (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. 14.00 notowania giełdowe i komunikaty gosp. roln.; godzina 16.50 audycja dla żołnierzy; godzina 17.05 „Młodość na antenie”; godz. 17.70 kwadrans literacki; godz. 17.45 koncert solistów (transmisja z Warszawy); godzina 19.00 rozrywki umysłowe p. t. „Zagadki narodowe” (wygl. p. St. Nowak); godz. 19.15 feljeton Stanisława Wasylewskiego; godz. 19.30 odczyt rolniczy p. t. „Spulchniacz motorowy i jego zastosowanie w gospodarstwie leśnym” (wygl. inż. Leon Ossowski); godz. 19.50 rolnicza skrzynka radiowa (wygl. p. Józef Rządowski); godz. 20.10 kurs elem. języka franc. (wykl. p. Omer Neveux); godz. 20.30 koncert solistów. Wykonawcy: Marja Szrajberówna (skrzypce), Janina Wojciechowska (sopran), prof. Fr. Łukasiewicz (fortepian); godz. 21.30 interludjum muzyczne; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe.

Warszawa (1412 m) godz. 12.40 Poranek szkolny dla młodzieży z Filharmonji Warszawskiej; godz. 15.20 odczyt krajoznawczo-turystyczny; godz. 16.15 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 17.15 „Wśród książek”; godz. 17.45 koncert popołudniowy solistów; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 20.15 P. T. Niwiński wygłosi feljeton p. t. „Camping”; godz. 20.30 koncert wieczorny popularny z Doliny Szwajcarskiej; godzina 21.30 słuchowisko z Katowic; godz. 23.00 muzyka taneczna z kawiarni „Gastronomia”.

Radio na wsi w okresie letnim.

Miesiące letnie, przysparzając rolnikom wiele trudu w ciągu długich znojn i dni, mimo to, że są okresem wytężonej pracy przy sprzecz płonów z pól, nie przestają być również i okresem nauki, dla tego, kto w zawodzie rolniczym stale kształcić się pragnie.

Ponieważ w czasie żniw ustają wszelkie zajęcia, zebrania i kursy, nawet do książki zajrzeć się nie bardzo chce, tembardziej zatem w tym czasie ceniłby należało radio, gdyż daje ono możliwość bez żadnego trudu i wysiłku, w każdej chacie wiejskiej, nawet w gorącej porze letniej, łuchania rolniczych odczytów, a z nich czerpania stałe nowych wiadomości i nowych zasobów wiedzy. Jest rzeczą stwierdzoną, że ten, kto do książki rolniczej w czasie lata nie zajrzy, w niedzielę dla rozrywki z przyjemnością zasiądzie do aparatu radjowego, by usłyszeć, co o sprawach rolniczych doświadczeni ludzie opowiadają.

Ogólnie rzecz można, że lato jako okres wytężonej pracy w polu zupełnie nie sprzyja wszelkim poczynaniom zbiorowym, czy pojedynczym, mającym na celu krzewienie oświaty zawodowej. Radio jednak, jako środek szerzenia tej oświaty nawet w tym czasie nie traci na znaczeniu, dostarczając stale ku pożytkowi rolników cennych wiadomości, na czasie i to bezpośrednio do domu każdego, kto o założeniu aparatu zawczasu się zatroszczył. W. T.

TEATRY

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś świetna komedia Stefana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba”. Jutro pełna niefrasobliwego humoru komedia Ed. Paillerona „Świat nudów”.

Pod kierunkiem p. Młodziejewskiej odbywają się próby z fantastycznej komedji St. Krzywoszewskiego „Djabek i karczmarka”, która swego czasu cieszyła się olbrzymim powodzeniem na wszystkich scenach polskich.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś i jutro „Carewicz” G. Zapolskiej. Doskonała ta sztuka zdobyła sobie powodzenie dzięki koncertowej grze całego zespołu z występującym gościnnie artystą scen stołecznych p. Aleksandrem Węgiarką na czele, który rolę Carewicza zalicza do najlepszych ze swego bogatego repertuaru. — Piękną rolę Soni gra p. Halina Cieszkowska.

Teatr Polski

DZIŚ — „Piorun z jasnego nieba”. Czwartek, 5. 6. „Świat nudów”. Piątek, 6. 6. „Piorun z jasnego nieba”. Sobota, 7. 6. „Piorun z jasnego nieba”. Niedziela, 8. 6. „Przygody dobrego wojaka Szwajkara”.

Poniedziałek, 9. 6. „Piorun z jasnego nieba”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Carewicz” — gościnnie występ Al. Węgiarki.

Czwartek 5. 6. „Carewicz” — występ gość. A. Węgiarki.

Piątek, 6. 6. „Carewicz” — występ gość. A. Węgiarki. Początek o godzinie 8 wieczorem Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ANTYK OŻYWIONY I ANTYK ODMŁODZONY

Mam przed sobą dwie najświeższe nowalje, wydane na 400-setny jubileusz Jana z Czarnolasu. Z obu nie obeschła jeszcze farba drukarska, każda z nich zaś z innego względu godna jest uwagi i wzmianki.

Nowalja pierwsza: „Odprawa posłów Greckich”, a więc prababka i macierz naszego teatru, którą znamy pod rozmaitemi postaciami. Naczytaliśmy się jej do syta w szkole, pisało się o tem zadania domowe i maturalne, uczyło na pamięć monologu Kassandry, widziało się w teatrze i to w realizacji bardzo pomysłowej, bo graną na stopniach dziedzińca zamku wawelskiego. Tu zaś broszurka drobna przenosi nas żywcem w czas Kochanowskiego, w owe lata szczęśliwe, gdy na teatrum przed królem Jego-mościami Stefanem Batorym w roku pańskim 1578 w „Jazdowie pod Warszawą” grano ten dramat nibyto grecki, a właściwie najściślej polski bo z sytuacją bieżącą Rzeczypospolitej związany. Wydaje nam się, żeśmy ludźmi epoki renesansu i przyniesiono nam z oficyny drukarskiej Łazarza czy Szarfenberga to urocze, antyczne i bardzo dostojne pisemko, nad którego kartą tytułową polata mocny, ostroszponisty orzeł, a kruki czarne u podnóża krajobrazu są jeszcze bardzo nieznaczące. Jakim cudem to się dzieje? Cudem bardzo pospolitego... fototypji. Otrzymałmy bowiem „Odprawę posłów greckich” w identycznym z przed kilkuset lat kształcie. Stary bibulasty papier in quarto, nieporadne, przekreślane litery, gotyk i szwabacha, jak to było we zwyczajach. Przy pewnym wysiłku chemika możnaby z tej fototypji zrobić nawet autentyczny druk XVI wieku. Zupełnie inaczej czyta się Kochanowskiego z takiej książki, zupełnie inaczej działają jego wersy od dziecka przecież pamiętne i dosyta znane o białoskrzydłej morskiej pławaczce, wychowanicy Idy Wysockiej, lub te słowa Ulissego dreszczem przejmujące: „O nierządne królestwo y zgnienienia bliskie, gdzie ani prawa waża, ani sprawiedliwość ma miejsce: ale wszystko złotem kupić trzeba!”

Wydania, o którym mowa, dokonano techniką światłodrukową podług pierwodruku znajdującego się w Bibliotece Ossolińskich we Lwowie, a u skuteczniej je na jubileusz poety w 375 egzemplarzach Zakład narodowy im. Ossolińskich we Lwowie.

To byłaby jedna sersacja dla amatorów Kochanowskiego — antyk ożywiony, a teraz druga a rebours: antyk odmłodzony i przeżonowany na użytek upodobań widza dzisiejszego. Ukazało się nowe, któreś-setne z kolei wydanie „Trenów” (Lwów, Ossolineum, 1930). Edycja niezwykle pieczołowita dla wszystkich przeznaczona. Dwóch profesorów wrocławskiej H. Gaertner i St. Lempicki zajęli się komentarzem utworu, objaśniając go pod względem literackim, historycznym i językowym. Zrobione to jest con arte znakomicie. Ale nie w tym komentarz starannym tkwi migdałek. Migdałkiem „Trenów” z roku 1930 jest — Zofja Stryjeńska, malarka pierwszej wody, jedna z najoryginalniejszych artystek, jakie kiedykolwiek ziemia nasza nosiła. Któżby nie znał prac Stryjeńskiej, uśmiechniętych, złośliwych, i — genjalnych. Pamiętamy jej niedawne „Tańce polskie”, a szeroka popularność w czasie „Pewuki” zdobył ten król Piast, który jak gdyby nigdy nic, pali sobie papierosa.

Cóż zaś sądzi p. Stryjeńska o „Trenach”. Ano sądzi, zdaje się, że jest to wielkie dzieło sztuki ale z czasów bardzo dawnych, że ich ból i rozpacz są bólem i rozpacz wielkiego prymitywu. I z tą myślą przystępuje do ilustracji. Jest wszystkiego sześć plansz, a niewiadomo nad którą więcej palce obliczać.

Plansza wstępna przedstawia bolejącego nad utratą córki poetę. Z miną odpowiednią patetyczną, w bogatym przystroju renesansowym, uderza w lutnię. Twarz zeszytniała cierpieniem, z boku kapliczka jakby i gronice. Cztery następne przedstawiają dzieje Orszulki: 1. Orszulka leży chora w łóżeczku wśród zabawnie prymitywnych akcesoriów, przykryta naiwnie pojętą kolderką, z pod której wyziera ją bucieta, wśród motylków i złotych ptaszek. Przed chwilą umarła. 2. Orszulka, w pośrodku tłu-

mu ptaszek żółtych, zielonych i niebieskich, i szarych słowików, leci do nieba ponad łuki tęczy. I ślicznie lecą w gromadzie — aż słychać szum ptasiej ciżby. 3. Orszulka w niebie, w otoku gwiazd, słońca i księżycy z różową buzią i jasnymi włoskami gra na luteńce. Safo słowiańska, jak pragnął i marzył zbolaty ojciec. Widzimy go raz jeszcze tego ojca wspaniałego, jak modli się na kłęczniku, a po złotych promieniach z nieba schodzi doń córa ukochana z pocieszeniem i ukojeniem. Nareszcie sytuacja z trenu XIX, kiedy to we śnie pojawiła się matka poety zapewniająca go: „O to się ty nie frasuj

a wierz niewątpliwie.
Ze twoja najmilsza Orszuleczka żywie

Między anioły i duchy wieczniemi“.

Kompozycja p. Stryjeńskiej jest nowym radosnym zdarzeniem w jej twórczości. Na pierwszy rzut oka może kogoś razić groteska niektórych szczegółów, po chwili jednak władnie widzimy zarówno rozkoszny sentyment każdej z sześciu kompozycji jak i taświeża, skrzydlata naiwność z którą artystka zbliża się do naczelnego dzieła liryki naszego renesansu.

St. Wasylewski.

Poznań.

WAWEL JAKO TEATR

Z Krakowa piszą nam:

Z okazji zjazdu an rocznicę Kochanowskiego odbędzie się na Wawelu festiwal teatralny, który godnie uzupełni wspaniały program uroczystości. Nie po raz pierwszy Wawel, a raczej jego dziedzińce turniejowy, stanie się teatrem, ze sceną, dekoracjami i widownią. Dyr. Trzcziński wystawił już był na Zamku naszym przed kilku laty tę samą „Odprawę posłów greckich”. Pierwsze przedstawienie odbyło się, ile pamiętam, w r. 1923, a potem były powtórki.

Kto widział te przedstawienia, ma wspomnienie o niezwykłym wdzięku. Ta sala teatralna jest naprawdę jedyną w swoim rodzaju, zwłaszcza gdy staje na niej scena projektu rektora Szyski-Bohusza, z monumentalnymi schodami, które jakby zrastają się z krągankami Zamku. Wszystko tonie w świetle, które zalewa scenę, a po przedstawieniu iluminacja rzęszta otacza Zamek i katedrę, które zdaleka widnieją nad miastem w tej aureoli ognia.

Pierwsze przedstawienia odbędą się w tym roku w pierwszy i drugi dzień Zielonych Świąt. Poprzedzi je fanfara, skomponowana przez Wallek-Walewskiego. „Odprawę”, reżyserowaną i inscenizowaną przez dyr. Trzczińskiego, odegrają nasi artyści, chóru panien trojańskich dostarczy krakowska szkoła dramatyczna. Wszystko to będzie na Wawelu, o ile dopisze pogoda, ma się rozumieć. W przeciwnym razie ciekawą będą musieli udać się do Teatru im. Słowackiego, ale dopiero we wtorek, popołudniu, gdzie przedstawienie będzie urządzone pod dachem. Niech więc sobie zawczasu bilety zapewnią, bo popyt będzie z pewnością nie mały, bez względu czy sceną będzie Wawel, czy scena tout court. Krakowianie zaś, gdy goście się rozjadą, będą mieli „Odprawę” na Wawelu w sobotę 14 i w niedzielę 15 czerwca. (tz.)

Pisma nadesłane

„Medycyna Praktyczna”. Zesz. 3. Treść: Prof. Dr. L. Korczyński: „Początki i ewolucje balneoterapii”. — Dr. M. Staroniewicz: Kryteria czynności procesów gruźliczych. — Dr. K. Śniegowski: „Środki nasercowe”. — Dr. L. Podkomorski: „Szalwia lekarska jako środek przeciwpotny”. — Oceny i krytyki. — Przegląd czasopism krajowych. — Streszczenia: Choroby wewnętrzne, Choroby kobiece, położnictwo. — Choroby dzieci. — Poznańskie Wieczory Lekarskie. Rok VI. 1930. — Wymiana zdań w zakresie praktyki lekarskiej. — Wiadomości bieżące.

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 18. Treść: K. Chmielewski: „Państwowe czy uniwersyteckie?” — Kurs wakacyjny dla nauczycieli szkół średnich. — Kongres Międzynarodowy w Brukseli. — Normy plac i wpisów na rok szkolny 1930/31. — Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. — Komunikaty Zarządu Okręgowych T. N. S. W. — Książnica - Atlas T. N. S. W. w świetle sprawozdania za rok 1929. — II Ogólnopolski Zjazd Nauczycieli Polonistów. — Kronika. — Dziennik Urzędowy Ministerstwa W. R. i O. P.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Pol. Tow. Matematycznego. W czwartek dnia 5 czerwca r. odbędzie się o godz. 6½ w Instytucie Matematycznym Univ. Pozn. (Collegium Minus, sala 6) posiedzenie naukowe Poznańskiego Oddziału, na którym prof. Józef Witkowski wygłosi odczyt p. t. „C Transneptunie i elementach jego orbity”.

Nieznane dzieło Mateusza z Krakowa. Ogólnie wiadomo, że słynny teolog i organizator studium generalnego krakowskiego z czasów Jagielly, potem biskup wromacki i legat papieski na Niemcy pochodził z Krakowa, gdzie urodził się z rodziny niemieckiej, mieszczącej, może około r. 1330. Pisał on traktaty w formie rozmów i broń, jak wielu wtedy, zasady wyższości soboru nad papieżem. — Bibliotekarz kórnicki Celichowski przypisywał mu autorstwo popularnej „Ars moriendi”, lecz Brückner odwojował to pismo na rzecz jakiegoś żaka krakowskiego, który znowu przerobił był to dziełko z utworu podobnej treści kardynała Kapraniki. Długo zapowiadana edycja jego teodycy Mateusza pt. „Rationale operum divinorum” pojawiła się wreszcie w wydawnictwach krakowskiej komisji do historii filozofii w Polsce. Dzieło, którym interesowali się liczni miłośnicy średniowiecza, znajduje się zatem w rękę wszystkich. Wydawcą jest słynny medjewista krakowski Witold Rubczyński. Poprzedził on tekst dzieła obszerną przedmową, w której, śladem jeszcze głośniejszego medjewisty ks. Konstantego Michalskiego, wykazał związek myśli Mateusza z Krakowa z ówczesną filozofią: ze św. Augustynem i z Grzegorzem W. Omówił stan badań nad nim i wskazał na źródła rękopiśmiennicze, a podał też facsimile z głównego rękopisu gdańskiego. (T. Gr.)

MUZYKA

Koncert oratoryjny w Krakowie. Donoszą nam z Krakowa: Towarzystwo Oratoryjne urządziło w tych dniach w krągankach OO. Dominikanów przy ulicy Stolarskiej koncert religijny, na program którego złożyły się następujące utwory: Feliksa Nowowiejskiego „Ojczyzna” na ośmio głosowy chór z towarzyszeniem organów. Urbana Uruskiego: „Panie nasz” i „Modlitwa Pańska”, oraz tegoż kompozytora „Eli, Eli, Lamma Sabachthani”, oratorium w trzech częściach na solę, chóry i orkiestrę w wykonaniu art. śpiew. Zbysława Woźniaka, Z. Schmidta, prof. F. Koniora, chóru mieszanego i orkiestry smyczkowej Towarzystwa Oratoryjnego, oraz zespołu symfonicznego Urzędników Kasy Chorych. Koncertem dyrygował O. Fabian Madura, Dominikanin, którego występ 17 kwietnia publiczność i prasa przyjęła z tak niezwykłym entuzjazmem. (kr. mj.)

LITERATURA

„Pan Tadeusz” w Ameryce. Jedną z wielkich księgarni nakładowych w Nowym Jorku wydała niedawno przekład „Pana Tadeusza” Mickiewicza w taniem wydaniu popularnym. (12)

„Stulecie zgonu autora „Bank - bana”. Węgrzy obchodzili niedawno stulecie zgonu jednego ze swych wielkich poetów i pierwszego dramaturga nowszej doby. Józef Katona, urodzony w r. 1793, umarł młodociano w r. 1830, nie doczekawszy się ani niepodległości Węgier, ani nawet walk o niepodległość. Jego tragedia „Bank - ban” jest po dziś dzień grana jako sztuka mówiona i jako opera narodowa, mająca na Węgrzech takie stanowisko, jak u nas „Halka” mniejszej. Za życia również się jej wystawienia nie doczekał Katona, zakazała jej cenzura austriacka. Wydania książkowego sprzedano ledwie 20 egzemplarzy. Jedynym dochodem autora było 100 guldenów, jakie dał mu magistrat miasta Kecskemetu, któremu Katona swoje dzieło dedykował, gdyż tam mieszkał. Umarł nagle, na serce, dzisiaj jest razem z Petofim, Vorosmartyim i Kisfaludym jedną z chwał dawniejszej literatury narodowej. (w1)

SZKOLNICTWO

Czynnik organizacyjny w szkole. Temat ten omawia p. Sadowski w „Pracy Szkolnej”. Autor stwierdza, że schematy organizacyjne wiele pomagają w wychowaniu zbiorowym, bo ćwiczą wolę, przyuczają do wykonywania pewnych pozytywnych czynności, dają przejrzysty ich rozkład w czasie i miejscu. Brak ciągłości w procesie organizacyjnego zestalania się szkolnictwa, ciągłe kryzysy i wstrząsy uniemożliwiły dotąd szkole spełnianie funkcji o podstawowej dla państwa treści. — Musi się temu położyć koniec. Organizacja szkolnictwa powinna nadal konsekwentnie rozwijać się po obranej linii. Eksperymenty trzeba przenieść do laboratoriów i dopiero po gruntownym opracowaniu ich wyników ustroić szkolno ulepszać. Autor uważa, iż we wszystkich szkołach państwowych powinien być jeden obowiązujący system nauczania, jeden regulamin i powinna być ujednostajniona metoda oceny pracy ucznia, by przez to odsunąć od ucznia niepewność, obawę i podejrzliwość względem nauczyciela. (St. N.)

Z PRACOWNI I Z WYSTAW

ARCHITEKTURA I ANONIMOWOŚĆ

Ukazał się drugi rocznik Stowarzyszenia Architektów Polskich za rok 1928/1929. Wytworna szata zewnętrzna tego wydawnictwa mile usposabia. Zaglądamy do wewnątrz z tem większym zaciekawieniem, że tej właśnie organizacji ogół stowarzyszeń architektonicznych powierzył w roku ubiegłym urządzenie dział architektury na Wystawie Poznańskiej.

Stowarzyszenie Architektów Polskich, w gwarze zawodowej zwane „Sapem”, cieszy się opinią instytucji, która ma charakter wybitnie zawodowy, ale jednak pragnie przełamać panujący w społeczeństwie przesąd, że należy traktować architekturę jedynie w płaszczyźnie utylitarystycznej, a nie na równi z pozostałymi gałęziami sztuk plastycznych. Jest to bowiem stałe zjawisko, że gdy mowa o ukończeniu jakiejś budowli, to zwykle wypomina się zasługi wszystkich po kolei, a w szczególności dostarczycieli funduszy, a natomiast przemilcza się nazwisko autora. Z czasem też wytworzyła się reguła tej materji, reguła która ma swoje braki. Nie należy bowiem sądzić, że tylko względy ambicyj autorskich grają tutaj rolę. W rzeczywistości są inne poważniejsze przyczyny. Unikając systematycznie łączenia nazwisk architektów z gmachami przez nich wznoszonymi, odzwyczajają się ich od ponoszenia odpowiedzialności za wynik plastyczny ich pracy. W konsekwencji, następuje obniżenie poziomu całokształtu architektury. Zwalanie przez architektów winy na „klienta” jest wybiegiem ale, nie wytłumaczeniem. Jeśli zdołamy wskresić poczucie odpowiedzialności estetycznej wśród ogółu architektów, możemy być pewni, że architektura i piękno miast tylko na tem zyskają.

Tą myślą kieruje się właśnie Stowarzyszenie Architektów Polskich, i dlatego corocznie wydaje gruby zeszyt w którym gromadzi wizerunki prac swych członków. W porównaniu z rocznikiem poprzednim dostrzegamy pewne zmiany. A więc, stwierdzamy znaczny wzrost liczby członków, która z 86 nazwisk wzrosła do 135, skutkiem czego S. A. P. staje się największą organizacją zawodową architektoniczną w Polsce. Wprowadzono też teksty objaśniające w językach obcych a więc angielskim, francuskim i niemieckim, co daje wydawnictwu poważne walory propagandowe. Nawiązując zaś do tego co powiedzieliśmy na początku niniejszej notatki, stwierdzamy, że ujawniono tam nazwiska autorów całego szeregu bardzo pięknych budowli. Z czasem, gdy roczniki tych ukaze się trochę więcej, będziemy dopiero mogli w pełni ocenić doniosłość tego wydawnictwa. Na razie wypełnia ono dwie luki: 1-o wprowadza na rynek międzynarodowy nasze wysiłki na polu twórczym w dziedzinie budownictwa, teren do tej pory zaniedbany, 2-o w bardzo przejrzystym układzie zestawia plon architektoniczny młodszego pokolenia architektów polskich za rok ubiegły.

Należy przypuszczać, że w latach następnych S. A. P. będzie dążyło do rozszerzenia ram wydawnictwa tak, ażeby reprodukować całkowity dorobek swych członków. Nawiąsem dodam, że obecny rocznik ukazuje się w wyjątkowo trudnych warunkach, gdyż ukazanie się jego zbiega się z wykończeniem własnej siedziby, co pociąga zwiększone wydatki, tem kłopotliwsze, że większość członków to ludzie zupełnie młodzi, nie posiadający rozległej praktyki. Tembardziej należy podkreślić zdrową ambicję tej instytucji którą możnaby ująć w słowach następujących. „Oto co i jak budujemy, świadomi swych celów, dążąc do jak najszerzego rozwoju naszej sztuki, do zrównania naszego wysiłku z wysiłkiem innych narodów. Nie obawiamy się ponieść całkowitą odpowiedzialność za to czego dokonaliśmy”.

Dr. L. N.

Warszawa.

Książki nadesłane

S. Kamiński: „Komunizm a Polska”. Płock 1930. „Dobra Prasa”. Serja B. Nr 7.
Jan Kasprówicz: „Dzieła. Tom XIII. Si-ta. Indyjski hymn miłości w trzech odsłonach”. Kraków 1930. Wyd. W. Meisels.
Jan Kasprówicz: „Dzieła. Tom XII. Uc-za Herodjady”. Kraków 1930. Wyd. W. Meisels.

Przed Kongresem Euchar. w Poznaniu

Komitet wykonawczy I. Kraj. Kongresu Eucharystycznego donosi:
I. Krajowy Kongres Eucharystyczny w Polsce obradować będzie w dniach od 26 do 29 czerwca 1930 r.

Zniżki kolejowe — kwatery — udogodnienia aprowizacyjne.

Wszystkim uczestnikom I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce, który obradować będzie w Poznaniu w „Wielkiej Rotundzie“ terenu „E“ b. Powsz. Wystawy Krajowej w dniach 26 — 29 czerwca, zwraca się uwagę na następujące udogodnienia:

1) W drodze powrotnej z Poznania do domu każdy uczestnik płaci tylko połowę biletu kolejowego, postarać się jednak musi przed wyjazdem z Poznania o potwierdzenie uczestnictwa w Kongresie, co uskutecznić będzie specjalne biuro zniżkowe w VI. Szkole Powszechnej, przy Św. Marcynie nr. 35.

2) Dla udzielenia kwater funkcjonować będzie na dworcu głównym w Poznaniu na t. zw. „Małym Dworcu“ od strony Wystawy specjalne Biuro kwaterunkowe, które rozdzielać będzie:

a) kwatery masowe — po 75 groszy za dobę (przywiezienie koca wskazane);
b) kwatery po domach prywatnych i to: pokój III kl. o 1 łóżku zł 4, o 2 ł. zł 6, pokój II kl. o 1 łóżku zł 6, o 2 ł. zł 9, pokój I kl. o 1 łóżku zł 8, o 2 ł. zł 12;
c) kwatery hotelowe od 9, do 14, — zł za dobę.

3) Licząc się z potrzebą zapewnienia uczestnikom Kongresu możliwości oszczędnego wyżywienia się podczas pobytu w Poznaniu, komisja aprowizacyjna urzędu punkty:

a) masowego odżywiania się, — gdzie obiad kosztować będzie 60 gr., kolacja (ciężka) 60 gr., śniadanie 30 gr. (2 bułki i kawa) — utrzymanie całodzienne zł 1.50;

b) w jadłodajniach — dobry skromny obiad 1 zł, kolacja 1 zł, śniadanie 50 gr. (kawa, 2 bułki smar.) — utrzymanie całodzienne 2.50 zł.

Powyższe udogodnienia umożliwiają przyjazd do Poznania najszerszym warstwom wiernych wszystkich stanów.

Wszelkich informacji udziela Komitet wykonawczy I. Kraj. Kongresu Eucharystycznego, w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 22, III ptr. pokój 65.

Rozwój telefonu w Polsce

Z okazji przypadającego obecnie 50-lecia telefonu warto przyrzeć się rozwojowi telefonu w Polsce.

Pierwsze telefony zainstalowano w roku 1881 w Warszawie, w r. 1885 w Królewskiej Hucie i w Bydgoszczy, w r. 1890 w Bielsku Cieszyńskim, w r. 1893 we Lwowie. Pierwsze połączenie międzymiastowe uruchomiono w r. 1893 pomiędzy Bydgoszczą, Królewcem i Klajpedą, w r. 1894 do 1895 na linii Wiedeń — Cieszyn — Bielsko — Oświęcim — Kraków, a w r. 1901 pomiędzy Warszawą i Łodzią. Pierwsze linie telefoniczne składały się z przewodów napowietrznych. Pierwszy odcinek podziemnego kabla telefonicznego międzymiastowego założono 13 sierpnia 1929 r. pomiędzy Warszawą i Łodzią i uruchomienie komunikacji na tym odcinku spodziewane jest w połowie lipca r. b.

Sieć telefoniczna w Polsce przeznaczona do ogólnego użytku dzieli się na sieć, znajdującą się pod bezpośrednim zarządem ministerstwa poczt i telegrafów i na sieć wydzierżawioną Polskiej Akcyjnej Spółce Telefonicznej (Warszawa, Łódź, Sosnowiec, Lwów, Borysław Lublin i Białystok). Poza tem są jeszcze sieci telefoniczne państwowe, służące do specjalnych celów, jak: kolei, wojska, i prywatne w obrębie posiadłości ziemskich, nie włączone do ogólnej sieci państwowej. Przewodów telefonicznych abonentowych w bezpośrednim zarządzie poczt i telegrafów jest 356.710 klm. pojedynczego drutu, dzierżawionych zaś przez Akcyjną Spółkę Telefoniczną (PASTA) — 377.240 klm. razem 733.950 klm. w tem przewodów telefonicznych międzymiastowych jest 269.014 klm. Liczba abonentów według ostatniego stanu wynosi 134.877 abonentów, w tem w sieciach dzierżawionych przez P. A. S. T. — 66.405. Liczba aparatów telefonicznych w zarządzie własnym ministerstwa wynosi 94.539, w zarządzie P. A. S. T. — 83.637, wreszcie ministerstwo posiada 2.608 central telefonicznych, P. A. S. T. — 12.

Central telefonicznych automatycznych posiadamy 7, mianowicie (według kolejności, w jakiej zostały uruchomione): w Krakowie, Zakopanem, Bielsku, Poznaniu, Tarnowie, Gdyni i w Łodzi, oraz jedną półautomatyczną we Lwowie. Wkrótce będą uruchomione jeszcze centrale automatyczne w Warszawie, Radomiu i Kielcach. Poza tem projektuje się budowę central automatycznych: w Bydgoszczy, Częstochowie, Toruniu, Brześciu n/B, Katowicach, Grodnie, Kowlu, Równem, Włocławku, Kaliszu, Płocku, Stanisławowie i około 120 w miejscowościach podmiejskich.

Na najbliższą przyszłość projektuje się przede wszystkim rozbudowę sieci podziemnych kabli telefonicznych międzymiastowych, a więc przede wszystkim dokończenie magistrali Warszawa — Łódź — Katowice — Cieszyn z odgałęzieniem do Krakowa i Gliwic, ogółem 520 klm., budowa linii Łowicz — Poznań — Zbąszyń (Berlin) 310 klm., budowa linii Krośnice — Toruń — Gdynia (Gdańsk) z odga-

leżaniami Toruń — Bydgoszcz 340 klm., linii Kraków — Lwów — Borysław — 430 klm. i wreszcie linii Warszawa — Tarnów — 300 klm., razem 1.900 klm.

Ponieważ koszty projektowanej rozbudowy są bardzo znaczne, wykonanie tego planu będzie uskutecznione w miarę uzyskania kredytów. Przy budowie kabli będą wprowadzone wszystkie najnowsze udoskonalenia, jakie tylko będą się ukazywały. Rozpoczynając budowę sieci kablowej międzymiastowej posłaliśmy śladem większości państw Europy zachodniej i południowej, które już od 1921 roku bardzo intensywnie rozbudowują swoje sieci kablowe. Wielką zaletą przewodów kablowych jest ich niezależność od wpływów atmosferycznych i wszelkich uszkodzeń przypadkowych lub umyślnych, dzięki czemu komunikacja kablowa jest zawsze pewna i bez zarzutu. Poza tem rozbudowa sieci międzymiastowej przy pomocy kabli kosztuje znacznie taniej i pozwala na znacznie szybsze tempo rozwoju, co jest specjalnie ważne dla Polski.

Stacja radiotelegraficzna transatlantycka służy wyłącznie do wymiany telegramów. Połączenia radiotelegraficzne Polski z Ameryką Północną, Brazylią i Argentyną, odbywają się za pośrednictwem długo — lub krótkofalowych stacji radiotelefonicznych angielskich bądź niemieckich. Z bezpośrednich połączeń radiotelefonicznych rozważany jest projekt połączenia radiotelefonicznego pomiędzy Gdynią a Szwecją lub Danią.

W telefonach zatrudnionych jest 6.000 telefonistek i innych pracowników w tem 2.038 na sieci dzierżawionej przez P. A. S. T. W mniejszych urzędach personel obsługuje telefony łącznie z innymi działami służby pocztowo — telegraficznej.

W Polsce na 100 mieszkańców przypada 0,46 abonentów. Najgęstsza sieć posiada Bielsko — Biala, bowiem na 100 mieszkańców przypada tam 5,9 abonentów, a następnie Warszawa, gdzie na 100 mieszkańców przypada 4,29 abonentów. Ze wszystkich miast w Polsce najwięcej rozmów w stosunku do ilości mieszkańców przeprowadza Toruń, mianowicie na 100 mieszkańców przypada 40,370 rozmów rocznie, następnie Wilno — 35,793 rozmów i Bielsko z Białą — 32,298 rozmów.

Skok ze spadochronem z wysokości 7620 mtr.

Światowy rekord skoku z samolotu ze spadochronem, będący dotychczas w posiadaniu amerykańskiego lotnika, który w roku ub. skoczył z wysokości 7438 mtr. został, jak z Nowego Jorku donosi „Corriere della Sera“ pobity w tych dniach przez Amerykanina Bert White'a, który wyskoczył na wysokości 7620 mtr. w okolicy Lancaster (Los Angeles).

Opuszczanie się śmiałego lotnika trwało niespełna pół godziny. White wyskoczył z samolotu mając przymocowany do piersi specjalny aparat z tlenem. Mimo to jednak, utracił on przytomność a z powodu zgubienia futrzanej rękawicy, odmroził sobie lewą rękę. White odzyskał przytomność na kilkaset metrów przed dotknięciem ziemi. S. F.

Odkrycie rajy ziemskiego

Z Pekinu donoszą, że kierownik wyprawy naukowej, badający środkową Azję, sir Roy Chapman Andrews, doniósł Instytutowi Carnegiego, który finansuje wyprawę, że w Mongolji istnieje jezioro dotychczas nie zbadane i uczynnym zupełnie nieznane. Liczne ślady wskazują na to, że właśnie w tej okolicy miał, przed wielu tysiącami lat, istnieć ogród rajski. Według nadeszłych sprawozdań jednego z mongolskich członków wyprawy, wystanego przez Andrews na dokładne zbadanie tajemniczego jeziora, ma ono zawierać liczne pokłady ciekawych i nieznanych minerałów. Mongolski uczone doniósł m. in., że jezioro to jest otoczone piaszczystemi pagórkami; twierdzi on, że odnalazł ślady, na podstawie których będzie możliwym w tej okolicy natrafić na szkielet pierwotnego człowieka.

Jak wiadomo, wyprawa Andrews szuka właśnie, od dłuższego już czasu, śladów tych, którzy mieli być najpierwszymi przodkami ludzkości.

Wyprawa podróżuje samochodami, tym jednak środkiem lokomocyjnym nie będzie mogła dotrzeć do tajemniczego jeziora i będzie musiała udać się do mniemanego ogrodu rajskiego konno. By dojechać do oznaczonego miejsca będzie potrzebowała około 2 miesięcy. Wyprawa będzie musiała przebyć obszary będące w posiadaniu mongolskich band zbójckich. Andrews jednak nabył już od herszta zbójów prawo przejścia przez niebezpieczne obszary za sumę 15 tysięcy dolarów. Wódz bandytów przyrzekł udzielenia wyprawie silnej eskorty. S. F.

Klub kłamców

Kłamstwo chodzi na krótkich nogach. Tak mówi przysłowie. Złazcza nie udaje się ono ludziom, którzy tylko raz po raz uciekają się do tego „zbawionego“ sposobu ratowania się z niewygodnej sytuacji. A że przylapanie na kłamstwie kompromituje i obniża powagę poważnych ludzi, nie więc dziwnego, że zrodziła się myśl, aby się w kłamstwie... „doskonalić“. Znaleźli się ludzie, którzy postanowili sobie sztukę kłamania udoskonalić i ile możności rozpowszechnić, gdzie? Naturalnie w Ameryce.

W stanie Illinois powstał mianowicie całkiem prawidłowy klub kłamców, który ma za zadanie wydoskonalenie swych członków w kłamstwie. Organizacja jest wprost wzorowa. Klubem kieruje sekretarz mistrz Preihs, sędzia z zawodu. Na to zaszczytne stanowisko dostał się dzięki zmyślonej przygodzie awanturniczej, w rodzaju Karola Maya, ale przewyższająca, znanego podróżnika pod względem sensacji. Niski i słaby pan Preihs, wpadł w ręce jak twierdził 45 indjan. Z nienacka wyrwał pałkę najbliższemu stojącemu indjanowi i w kilka chwil położył trupem wszystkich 45 czerwonoskórców. Przykład idzie zgóry. Członkowie więc zachęcani kłamstwami swego przywódcy, starają się go naśladować. Dla wydoskonalenia ich i zachęcenia

do pracy nad sobą w tak „szlachetnej“ dziedzinie, urządza się co pewien czas konkurs na najlepsze kłamstwo i to z doskonałym podobno wynikiem. Ocena odbywa się pod surową kontrolą i nagradza się tylko co najlepszych. Samo przyjęcie i doświadczenie się do klubu nie jest tak proste i łatwe. Kandydat, zgłaszający się musi się wykazać, czy ma pewne przyrodzone zdolności do kłamstwa i zaraz na wstępie musi je zaprodukować.

Klub kłamców określa swe „etyczne“ cele tem, że w obecnych czasach tylko ten zdobywa znaczenie w życiu i przechodzi przez świat z łatwością, kto umie łgać na potęgę, czy potrzeba lub nie. Zdaje się, że w tym względzie przynajmniej owi klubowcy mają całkowitą rację. Ludzie bowiem lubią, gdy się ich okłamuje, a tego, kto „wygarnia im słowa prawdy“, nazywają Don Kiszotem i warjatem. (al)

Zwycięska prawda

Jak do „Corriere della Sera“ donoszą z Chicago, przeprowadzono tam pomyslnie doświadczenia w związku z przesłuchiwaniami dwóch mniemanych morderców przy pomocy przyrządu wynalezionego przez prof. Vollmera, znawcę kryminalistyki na uniwersytecie w Chicago. Przyrząd ten pozwala ustalić, czy poddana doświadczeniu osoba mówi prawdę lub kłamie. Pod działaniem przyrządu pióro stylograficzne, trzymane ręką zbrodniarza — kreśli na papierze prostą linię, o ile poddany doświadczeniu wyjawia prawdę. W przeciwnym razie nierówne ciśnienia objawiające się w tętnicach podejrzanego nadają linii kierunek krzywy. Osobnicy, na których dokonano eksperymentu, byli marynarzami podejrzanymi o zamordowanie kilka dni przedtem niejakiego Douglasa, w towarzystwie którego przybyli do Chicago. W czasie przesłuchów przyrząd wykazywał zupełnie nieregularne linje, aż do chwili w której marynarze przyznali się do popełnienia zbrodni. S. F.

Papierosy bez nikotyny

Wkrótce ukaże się rozporządzenie ministra skarbu w sprawie sprzedaży wyrobów tytoniowych odnikotynizowanych. Denikotynizacji podlegać będą narazie tylko papierosy.

Narazie w sprzedaży publicznej we wszystkich sklepach monopolowych oraz we wszystkich koncesjonowanych miejscach sprzedaży ukażą się dwa gatunki papierosów odnikotynizowanych: „Ergo“ w cenie zł 1,50 za 20 sztuk i „Egipskie“ (nie „Specjalne“) w cenie zł 2, — za 20 sztuk (zamiaszt zł 1,50). Inne gatunki papierosów będą mogły być oddawane do odnikotynizowania na specjalne zamówienie, jednak w ilości niemiejszej jak 500 sztuk po cenie 2,5 grosza od sztuki. Zamówienia, składane osobiście lub pisemnie, przyjmować będzie skarbowy zakład sprzedaży wyrobów tytoniowych tylko w Warszawie, ul. Nowy Świat 57.

Ewakuacja Nadrenji

Lorelei: Jak szybko zmarnowali owoce Marny!

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Ze szwalni S. Kroetschmanowej, ul. Długa 14 11 zł. — Drożdżewska Józefa 5 zł. — Z. Kl. z Gn. z prośbą o rychły powrót do zdrowia 5 zł. — N. N. 5 zł. — H. Kluczyńska zamiast wieńca na trumnę śp. Wandy Biesiadowskiej 5 zł. — Piotr Macioszczyk 10 zł. — Handschuhowie w pewnej intencji 10 zł. — N. N. 1 zł. — F. E. 5 zł. — M. C. 10 zł. — Józefostwo Górecy, Leszno z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 50 zł. — Maćkowiakówna, Kepno, 5 zł. — Borchardowie, Poznań, 10 zł. — J. R. 5 zł. — N. N. 1 zł. — N. N. 5,55 zł. — Marcinkowscy z Lubonia 40 zł. — Fr. Piątkowski, ul. Łakowa 7, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 3234,74 zł.

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 7 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 132 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Przem. „Sobieski”. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 19-tej w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad m. in. wykład. — W kasie lokalnej platny jest wy-padek 115 i 116.

— Kółko Dramatyczne — Wilda. Ple-narne zebranie odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 w salce parafialnej. Na porządku obrad sprawa wycieczki pozamiejscowej.

— Zw. Tow. Pomocników Fryzjerskich. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 b. m. o godz. 20 w salce p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8

— Z Koła Absolwentów Miejskiej Szko-ły Handlowej. Zebranie plenarne odbę-dzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 Na porządku obrad sprawa zjazdu absol-wentów szkół handlowych w Polsce.

Pw 11284-62.297

— Baczności! Towarzystwa Śpiewac-kie, które biorą udział w poświęceniu sztandaru w Rogalinku, mogą się tam udać parowcem w niedzielę, dnia 8-go

AMAT

płatki mydlane
są o połowę tańsze, ale tak samo dobre, jak wszystkie inne zagraniczne płatki mydlane

nw 11895

Kanold

!
To słowo winno znaj-dować się na każdym opakowaniu na każdym cukierku. Wtenczas dopiero ma się tą pew-ność, że otrzymuje się prawdziwe Kanoldy, a nie to-war podobiony, nieprawdziwy.

dw 5179

czerwca br. rano o godz. 7 z Czartorji. — Zgłoszenia przyjmuje do czwartku, dnia 5 czerwca br. p. Wl. Konieczny, Poznań, ul. Staszica 19.

— Stow. Młodzieży Polskiej — św. Woj-ciech. Zebranie plenarne oddziału star-szych odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19,30 w ognisku.

BIAŁE ZĘBY

- tylko przez stałe uży-wanie pasty do zębów

CHLORODONT

Dnia 3 czerwca zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w wieku lat 67, s. p.

Antoni Mohr

emerytowany wizytator szkół.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godz. 6,30 po poł. z domu żałoby przy ul. Niegolewskich 7.

W ciężkim i neutulonym żalu pograżeni
żona i rodzina.

dw 5252

We wtorek, dnia 3 czerwca r. b., zakończył ży-wot doczesny, s. p.

Bolesław Samoliński

Członek Rady Nadzorczej naszego Towarzystwa.

Pamięć o s. p. Zmarłym pozostanie na zawsze wśród nas.

Rada Nadzorcza i Zarząd
zw 23910 Centrali Skór Tow. Akc. w Poznaniu.

W dniu 2 czerwca, zmarł nagle, długoletni, bardzo ceniony członek naszego Towarzystwa, s. p.

Kurt Preuss

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w czwar-tek, dnia 5 czerwca, o godz. 3,30, z kostnicy cmen-tarza św. Łukasza, ul. Grunwaldzka.

Wszystkich Szan. panów Kolegów prosimy uprzejmie o wieńce udziału w ostatniej przysłudze s. p. Zmarłego.

Zarząd
Towarzystwa kupców samodz. branży delikatesów
zw 23905

W poniedziałek, dnia 2 czerwca 1930 r., o go-dzinie 10 przed południem, zasnął w Bogu nasz członek Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolice, s. p.

Kurt Preuss

restaurator

przeżywszy lat 43. Eksportacja zwłok, odbędzie się 5 czerwca, o godz. 3,30, z kostnicy cmentarza św. Łukasza przy ul. Grunwaldzkiej.

Prosi o gremjalne stawienie się Członków pod sztandar Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolice

Zarząd.
zw 23909

We wtorek, dnia 3 czerwca 1930 r., o godz. 11,30, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój naj-ukochańszy mąż, najdroższy ojciec, brat, szwagier, wujek, dziadek i pra-dziadek, s. p.

Józef Drozdowski

w 85 roku życia. Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła parafjal-nego w Kiekrzu, odbędzie się w piątek, dnia 6 czerwca, o godz. 9.

W ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzina.

Krzyżowniki, dnia 3 czerwca 1930. dw 5262/3

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzeb. „Cereornia” Towarowa 25. tel. 81-86.

Dnia 2 czerwca 1930 r., zasnąła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana matka, córka, siostra i szwagierka, s. p.

Marjanna z Łagodów Kokocińska

przeżywszy lat 49. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 5 b. m. po poł., o godz. 4,30, z kaplicy św. Józefa na cmentarz parafjalny, o czym donosi

w smutku pograżony

mąż z dziećmi i rodzina.

Poznań, ul. Obornicka 10, dnia 4. 6. 1930 r. dw 5259

Zakład Pogrzeb. wy „Bracia Nowak”. pl. Nowomiejski 10. Tel. 1046.

Przewielebnemu duchowieństwu, J. W. P. pułkowi-kowi Waśkiewiczowi, kapit. Fenrychowi oraz bur-mistrzowi Smukalcu za przemówienia pożegnane, pułk. Szcześniakowi, majarowi Krysztosiakowi, dele-gacjom oficerów i podofic. 61 p. p. i 80 p. p., radzie miejskiej, dyrygentowi chórów prof. Osmańskiemu, towarzystwom Powstańców i Wojaków, Śpiewaków, Sokola, szkołom i wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie, a przede wszystkim za licznie złożone wieńce oraz okazanie nam wiele życzliwości i współ-czucia z powodu zgonu najdroższego męża mego i ta-tusia kochanego, s. p.

Antoniego Biskupskiego
składam na tej drodze najserdeczniejsze
podziękowanie.
zw 23916 Melanja Biskupska z córką.

ANTICHWAST!
usuwa niepożądane chwasty
na chodnikach gankach uli-cach etc. Wygodny i tan sposób. Fabryka środków zwalczania szkodników
UNIVERSUM
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38
Pw 11214-18.4

Samochód

kryty w dobrym stanie pry-watnie na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 23898

Za spokój duszy, s. p.

Małgorzaty Hube

odbędzie się

msza św.

w czwartek, dnia 5 czerwca, o godz. 7 rano, w kościele św. Marcina, o której zawiadamia, wszystkie Uczet-nice i Znajomych s. p. czcigodnej Zmarłej

Władysława Chodyńska
(Kurzniczanka)

zw 23915

Dnia 3 czerwca 1930 r., zmarł niespodzianie, s. p.

Bolesław Samoliński

prezes Związku Obrony Drobnych Akcjonariuszów przeżywszy lat 72. S. p. Zmarły należał do założycieli naszego Związku, a stojąc na straży idei naszej, speł-niał gorliwie włożone Nań trudne nieraz zadania.

Wdzięczną pamięć o Nim zachowamy na zawsze! Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie, który odbędzie się dnia 6 czerwca, o godz. 5, z domu żałoby, ul. Mickiewicza 1.

Związek Obrony Drobnych Akcjonariuszów T. Z.
Zarząd.

Poznań, dnia 4 czerwca 1930 r.

zw 23912

Dnia 3 czerwca 1930 r., zmarł niespodzianie, s. p.

Bolesław Samoliński

przeżywszy lat 72. s. p. Zmarły należał do najstar-szych członków naszego Towarzystwa, był przez dłu-gie lata czynny w Zarządzie, ostatnio został zamia-nowany członkiem honorowym w dowód pracy i za-sług w Towarzystwie, zwłaszcza za czasów zaborców pruskich. Cześć Jego pamięci!

Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie, który się odbędzie w piątek, dnia 6 b. m., o godz. 5, z domu żałoby, ul. Mickiewicza 1.

Dyrekcja Towarzystwa Przemysłowego
(Starego Przemysłu) T. z
w Poznaniu.

dw 5260

Dnia 3 b. m., o godz. 8 rano, zasnął w Panu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony ostatnimi Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz brat, wuj i stryj, ś. p.

Bolesław Samoliński

w 72 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 6 b. m., o godz. 5 po poł., z domu żałoby ul. Mickiewicza 1, na cmentarz parafji św. Florjana.

Nabożeństwo żałobne w sobotę, godzinę oznajmi się w chwili pogrzebu na cmentarzu, o czym donoszą

w smutku pełni
żona z rodziną.

Poznań — Toruń — Bydgoszcz, 4 czerwca 1930
Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 3 b. m., zmarł po długich cierpieniach, mój serdeczny przyjaciel, ś. p.

Bolesław Samoliński

Niechaj ziemia, którą kochał lekka Mu będzie.
Maksymiljan Zabłocki.

Poznań, 4 czerwca 1930. zw 23920

Na Zielone Świątki

poczyniliśmy ogromne zakupy za gotówkę i dlatego sprzedajemy po zdumiewająco niskich cenach:

Konfekcję damską,
dla podłotków i dzieci,

Odzież męską i dla chłopców,
Kapelusze damskie i stroje,
Koszule, krawaty, skarpety
rękawiczki,

Kapelusze męskie,
Pończochy damskie
jedwabne i florowe,

Materiały na płaszcze,
ubrania i spodnie

Wielki wybór,
znany dobry gust i uprzejma obsługa.

Zwracamy szczególną uwagę na nasze
okna wystawowe i ceny.

Przyjmujemy futra na przechowanie przez lato.

F. Lisiecki Dom Konfekcyjny Sp. Akc.

Pw 13038/0-23.135/6

Poznań, Stary Rynek. 98-100.

Powróciłem

Dr. Pomorski, specjalista w chirurgii i chorobach kobiecych
plac S-to Krzyski 4 dw 5218/4

11,30-1, 3-4.

Klinika prywatna.

Alfa, Szkolna 10

narożnik Jaskółczej

Najtańsze źródło artykułów podarunkowych
Bizuterja, Papeterja, Albumy, Ramki,
Kalamarze, Szkatułki, Figury, Obrazki

Centrala pocztówek artystycznych.

Proszę zważać na firmę.

nw 10395

Niezwykła okazja!

Kompletny garnitur młocarni i lokomobili z pasami i wszelkimi przyborami, firmy Lanz Manheim, korzystnie do nabycia. Młocarnia 60" długości. Garnitur bardzo mało używany, prawie jak nowy. Lokomobila 10 atmosfer, K. M. indykowanych 22. Powierzchnia ogrzewalna kotła 15.834 m². Bliższe szczegóły w firmie „Ładownia Akumulatorów“, Leon Jankowski, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. Książka kotłowa w tejże firmie do dyspozycji.
Pw 13 046-23.155

Letnisko

w pięknej lesistej miejscowości pod Bydgoszczą, pokoje z całym utrzymaniem do wynajęcia na miesiąc czerwiec. Wiadomość:

zw 28877

Egierska, Wileńska 9. Bydgoszcz.

Olbrzymi

wyбір majątków ziemskich każdej wielkości, gospodarstw, młynów, fabryk, cegielń, tartaków, domów dobrze się rentujących oraz will, przeważnie z rak niemieckich, poleca na dogodnych warunkach.

Najpoważniejsza Agentura Dóbr „Polonia“
Bydgoszcz, Dworcowa 17 — Telef. 698 — Przyjazd konieczny.
Pw 13 070-63.374

Najtańsze są farby i lakiery od Gogulskiego

Pamiętajcie zwrócić malarzowi uwagę, że będzie mógł znacznie obniżyć cenę, gdy zakupi farby i lakiery w Specjalnym Składzie Farb i Lakierów

Franciszek Gogulski

Poznań, ul. Wodna 6. — Telefon 56-93.

KRZYWICĘ, GRZLICĘ, WYCIĘCZENIE

LECZY

WITAMINOWO
WAPNIOWY
PRZETWOR

BIOCALCOL-KLAWE

mp 10870

MŁYNYNKI

do mielenia

farb. olejn.

korzeni

lakierowych i p. z tarczami szlifowanymi do zapręzn. i motor.

gumy arabsk. cukru, różnych soli i chemikali i t. d.

na składzie w Zakładach Komisowych Br. ŚNIEGOCKIEGO

Poznań, Ratajczaka 2, II p.

Pw 13035-23.114

RESTAURACJA

w pobliżu jeziora Góreckiego i dworca wycieczkowego Ludwikowo zaraz do wydzierżawienia Koncesja już na miejscu. Zgłoszenia skierować do „PAR“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 23.148

Pw 13042/3-23.148/9

Mieszkanie

wytworne 6-pokojowe przy Teatrze Wielkim i Parku Moniuszki, zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Oferty „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11, pod 55.96 Pw 13 033-55.96

W dniu 27 czerwca 1930 r., o godzinie 11-ej przed południem odbędzie się na salce posiedzeń „Vesty“ w Poznaniu przy ul. św. Marcina 61

Roczne Walne Zgromadzenie

„Vesty“, Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu, na które zapraszam wszystkich członków uprawnionych do głosowania w myśl §§ 10 i 11 statutu.

Udział w Walnych Zgromadzeniach jest dozwolony tylko za przedłożeniem karty wstępu, którą wydaje Biuro Zarządu w Poznaniu, św. Marcin 61.

Chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu muszą się do dnia 24 czerwca 1930 r. włącznie zgłosić o kartę wstępu, przyczem należy przedłożyć posiadane certyfikaty lub polisy oraz ostatni wykupiony kwit składowy. Zastępcy powinni wykazać się odpowiednim pełnomocnictwem (§ 11 statutu).

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku dziennego:

1. Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1929:
 - a) w dziale ubezpieczeń od ognia,
 - b) w dziale ubezpieczeń od gradobicia,
 - c) w dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem,
 - d) w dziale ubezpieczeń szyb od rozbicia.
2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej w poszczególnych działach ubezpieczeń.
3. Przyjęcie bilansu i podziału zysku oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi:
 - a) w dziale ubezpieczeń od ognia,
 - b) w dziale ubezpieczeń od gradobicia,
 - c) w dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem,
 - d) w dziale ubezpieczeń szyb od rozbicia oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian zażądanych ewtl. przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń.
4. Uchwała o uzupełnienie udziałów na kapitał składowy (§ 29 statutu)
5. Uzupełniający wybór członków Rady Nadzorczej.
6. Wybór członków Komisji Rewizyjnej i zastępców.

Poznań, dnia 4. czerwca 1930 r.

Franciszek Krajna,
Wiceprezes Rady Nadzorczej.
Pw 13034-23.120

Młyn motorowy

ssąco-gazowy, 100 ctr., urządzenie nowoczesne, zabudowane w gospodarstwie w komplecie, w mieście gdzie szkoły średnie, w pełnym biegu, przem. 50% gospodarczo, 50% handel, sprzedam, wydzierżawię, lub zamienię na dom. Oferty pod zw 23 873 do Kurjera Poznańskiego.

W Powiatowej Kasie Komunalnej w Kościanie wakuje posada

młodsze ksiązkowe

z poborami XI. stopnia płacy pragmatyki dla urzędników państwowych plus 15% dodatku komunalnego na warunkach urzędnika kontraktowego.

Wymagana dokładna znajomość rachunkowości komunalnej. Do zgłoszeń które winny wpłynąć do dnia 10 czerwca r. b., należy dołączyć życiorys oraz odpisy świadectw z dotychczasowej praktyki. — Posada jest zaraz do objęcia. Wnioski nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta Krajowy
(-) Narajewski

Pw 11 756

Już zbliża się
okres wyczasów letnich i
czas wyjazdów wakacyjnych

Czy Pani pamięta o tem, że należy przygotować i uzupełnić garderobę? Mogę jeszcze przyjąć zamówienia na krótkie terminy po Zielonych Świątach

SALON MÓD
PANI HANKI
Poznań — Gwarna 11.
Suknie — Płaszcz — Kostjumy.

Hw 21

Brzytwy
w najlepszych gatunkach
Aparaty i ostrza do gol.
Szczyryki
Nożyczki wszelkiego rodzaju
Nożyce do drobiu
Noże i widelce
Noże kuchenne
Nożyki do owoców
Łyżki i łyżeczki
poleca bardzo korzystnie
w wielkim wyborze
Ed. Karge,
Poznań, ulica Nowa 7.
Istnieje od przeszło lat 50.
Telef. 50-18.

Upominki
o trwałej wartości

zegarki-medaliki
rózańce i t. d.

na dzień

I-szej Komunii św.
poleca w wielkim
wyborze

W. Kruk

złotnik i jubiler
Poznań - 27 Grudnia nr. 6.

zw 3913

Córka
WASZA

ma już
18 LAT

Jest to prze-
cie panna na
wydaniu!

ZAMAŻPÓJCIE jest
wprawdzie **LOTERJA**,
jednakże im więcej kto
ma losów, ten więcej ma
SZANS wygrania!

Im więcej ma panienka
sukien, tem większe musi
mieć **POWODZENIE!**

Jedwabie do prania od
zł 2.25 do 3.50 piękne i bo-
gato wyglądające poleca
na ul. Kramarskiej 16 firma:

J. Wozniak

Pw 13052-23.159

Wille w dobrym położeniu miasta
Poznania, z 1-2 mieszk. kupię.
Oferty Kurjer zw 23883. Pośrednicy wykluczeni.

2 zdolne ekspedjentki

z dłuższą branżową praktyką do oddziału koronek
poszukiwane od 1 lipca.

Stanisław Schulz
Magazyn towarów krótkich i galanteryjnych
Poznań, Stary Rynek 80-82.

Pw 13019-23.157

ON elegancko WYGLĄDA,
bo jest
klientem
firmy:

PATRZ

PIOTR
PLUCIŃSKI
POZNAŃ — KAPELUSZE — KOSZULE — KRAWATY!

PpP

Pw 13020-22.94

Masaże

podług metody prof. Zabłudowskiego, przeciwno reumatyzmowi, zlej cyrkulacji krwi, częściowemu paraliżowi itd. Kosmetyka twarzy zniszczonej przez puder, zmarszczki, również zapobiegam wypadaniu włosów, łupieżom. H. Giernatowska, dypl. specjalistka masażu ul. Wrocławskiej 19, parter przy pl. Świętokrzyskim.
Pw 11467-21.56

Uroczysty akt

Pierwsza Komunia pozostaje w pamięci na całe życie!

Upamiętnij dziecku ten uroczysty dzień dając medalik, różaniec lub dobry zegarek z firmy:

W. MAYER

właśc. L. Nałaskowski,
ul. Nowa 11. Telefon 18-44.
Rok założenia 1899.
Pw 11 210-18.18

Inni dostaną

więc i waszemusynowi w nagrodę za pilną naukę powinniście dać choćby **niklowy zegarek za 30 zł** z firmy:

W. MAYER

(właśc. Nałaskowski)
ulica Nowa 11.
zw 23 914

WYBORNE MIODY
WINA KRAJOWE
J. WAWRZYNIAK
POZNAŃ

zw 23 902

Poważny dochód

dla handlowców. — wyjątkowo uzdolnionych, uczciwych i pracowitych, o dużym doświadczeniu w sprzedaży przyborów maszynowych, motorowych i automobilowych, posiadających własnej gotówki 1500-3000 zł, przez przyjęcie okrojonej sprzedaży na wynalazek o wszechświatowym znaczeniu w dziedzinie zagadnień zawodowych, gospodarczych i prawnych, zdobytej na polu komunikacji automobilowej i kolejowej aparatem do wykrywania defektów w maszynach, motorach, samochodach i samolotach. Dla umiających celowo pracować nastęca się możliwość zarobku 100 000-300 000 zł w ciągu kilku tygodni. Reflektować mogą tylko ludzie o wybitnych kwalifikacjach, którzy zajmują lub zajmowali stanowisko w podobnym dziale. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 23 904

Książkowa

sila rutynowana poszukiwana zaraz.
Oferty wraz z odpisami świadectw do Kurjera Pozn. pod zw 23 907

CZERWONOS NOSA
osowa skutecznie

"**CHLORONOS**"
który nadaje nosowi ładny i estetyczny wygląd. — Cena zł 16.80, za pobraniem wysła Laboratorium Dr. Adler, Kraków, ul. św. Gertrudy L. 25 II. p. Blum.
Pw 71764

GĘSI

młode tuczone (żywe i bite) poleca na nadchodzące święta po cenach dziennych

Jan Śmigielski
najstarszy specjalny skład drobiu
ul. Fr. Ratajczaka 7.

Polecam również rogalce i wszelki inny drob najprzedniejszej jakości.

zw 28408

ZIOŁA LECZNICZE

Dr. Breyera, Dr. Wojnowskiego, Gessnera, Cholekinaze, Lauera i inne. dw 3023

HERBA-MATA

południowo-amerykański codzienny napój domowy.

FUNGOJAPON japoński grzybek herbaciany poleca
J. GADEBUSCH, drogerja i perfumerja,
Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar) telefon 16-38.

Firma Brukselska poszukuje

wymownych panów

do odwiedzania prywatnej klienteli w Poznaniu i okolicy. Tylko stała klientela odwiedzana będzie. Wysoki stały zarobek. Reflektujemy tylko na silę pierwszorzędą, która już z sukcesem na tem polu pracowała. Oferty w języku niemieckim do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 23 901

Sekretarz adwokacki

biegly, obznajmiony z czynnościami notarialnymi, **potrzebny** zaraz. Zgłoszenia osobiście.

Brazewicz, adwokat i notariusz, Kowalewo (Pom.)
dw 5256

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella

wysylka każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koronę.
Poznań, Górna Wilda 61.
zw 10995

Starszego, doświadczonego karmelkarza

oraz dzielnego

miszra czekoladowego

z pierwszorzędnymi świadectwami natchemiasz poszukuje „**LUKULLUS**”, Fabryka Wyrobów Cukrowych, Bydgoszcz, ul. Poznańska 28.
Pw 13040-63.377

Nadlesnictwo Bytyn

koło Rokietnicy, 30 km. od Poznania, ma do oddania brzoźki na Boże Ciało po 10-20 gr za sztukę
zw 23917

SAMOCHÓD
„Chevrolet”

otwarty w bardzo dobrym stanie sprzedam tanio. Zgłoszenia p. g. 13-17 u

W. FRANČZAK

ul. Mylna 36, II lewo.
zw 2635

Place budowlane do nabycia!

Z ramienia właścicieli przeprowadzam parcelację większego terenu prywatnego, położonego między ulicą Bukowską a Marcelesińską, przeznaczonego na działki budowlane. Reflektanci na nabycie działek z powyższej parcelacji zechcą zgłaszać się w biurze mojem po szczegółowe informacje.

INZ. ROMAŃSKI, mierniczy przysięgły
Poznań, ulica Grunwaldzka 15, telefon 64-97.
zw 28908

Wyprzedaje się

z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem, na Gieldzie Handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej, pozostałości z licytacji, jak: Pw 13 047-55, 113

zegarki męskie i damskie, złote i srebrne papierońskie, łańcuszki, bransolety złota, pierścionki, obrączki, płaszcze męskie zimowe, smokingi, futra męskie, obuwie, odkurzacz z froterką „Ordo”, fuzja, 2 pary skrzyplec, 2 pudełka cyrkli, aparat radiowy 4-lampowy z głośnikiem i akumulatorem, 2 radja dedektorowe, aparat do suszenia włosów, laskę z srebrną gałką, krzyż mozaikowy, 2 rowery: męski i damski, opona do samochodu 740 x 140, motor elektr. do wentylatora, rozmaite lampy elektryczne i gazowe, czapki chłopięce, jadalnia ciemnobłowa, samochód Fiat 501 i wiele innych przedmiotów. Gielda Handlowa - Lombard, ul. Stawna 13 - Tel. 28-08.

OGŁOSZENIE

Na zasadzie § 5 - II. dodatku do statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z dnia 30 lipca 1923 r. (Dz. Ust. Rz. P. nr. 83/1923, poz. 645) Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego podaje do wiadomości, że procenty od pożyczek w 6% ztych listach rentowych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego za I. półrocze 1930, płatne w czasie od 15 do 24 czerwca 1930, należy uiścić w stosunku

1 metr. ctr. żyta = 19,60 zł.

Powyzsza przeciętna cena żyta jest ustalona na zasadzie notowań Gieldy Zbożowej w Poznaniu w czasie od 1 kwietnia do 31 maja r. b.

Kupon nr. 14 za I. półrocze 1930 r., jest płatny w tym samym stosunku.

Procenty, niezaplacone do 24 czerwca r. b., Ziemstwo zmuszone będzie ściągać ewtl. przez egzekucję administracyjną, a to ze względu na konieczność punktualnego wykupienia kuponów na 1 lipca 1930 r.

Z kuponami prezentowanymi w większych ilościach należy przedkładać zestawienie ich według odcinków. Poznań, dnia 1 czerwca 1930 r.

Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego (-) Zychliński.

Wydzierżawienie prawa polowania

gminy Trzek, obszar 911 ha, odbędzie się droga publicznej licytacji, dnia 19 czerwca 1930 r., o godz. 16, w lokalu p. Grzyba w Trzku, pow. Środa, stacja kolejowa Paczkowo.

Zastrzega się przybicie prawa polowania jednemu z trzech najwięcej dających. Warunki przeczytane będą przed rozpoczęciem licytacji.

Licytanci muszą złożyć na ręce przewodniczącego Spółki Łowieckiej przed rozpoczęciem przetargu, kaucję w wysokości 200,- zł.

Trzek, dnia 3 czerwca 1930.

Przewodniczący Spółki Łowieckiej Owczarzak.

KONKURS

na posadę dyrektora rzeźni.

Zaraz wakuje w tutejszej administracji posada lekarza weterynaryjnego

na stanowisku

dyrektora Rzeźni Miejskiej.

Do posady przywiązane jest wynagrodzenie grupy VIII. uposażeń funkcjonariuszów państwowych wraz z 15 proc. dodatkiem komunalnym, jednakże bez dodatku mieszkaniowego, w miejsce którego udziela się przy rzeźni wolne mieszkanko o 4 pokojach wraz z przynależnościami.

W rzeźni odbywa się ubój eksportowy, za które płaci się osobne wynagrodzenie.

Po upływie roku służby możliwa jest stabilizacja przy jednoczesnym przyznaniu grupy VII. uposażenia.

Wykonywanie praktyki lek. - wet. dozwolone jest w czasie wolnym od urzędowania.

Zgłoszenia, do których załączyć należy życiorys, dyplom z ukończonych studiów, świadectwa z co najmniej dwuletniej praktyki, świadectwo moralności, przyjmuje się do 20 czerwca r. b. - Pierwszeństwo mają kandydaci z praktyką w rzeźniach.

Leszno (Woj. Pozn.), dnia 2 czerwca 1930 r.

Magistrat: (-) Sobkowiak, Drugi Burmistrz.

UCHWAŁA. W sprawie firmy K. Maciejewski, Zakłady Elektrotechniczne, właśc. kupiec Klemens Maciejewski w (Ostrowie - po przeprowadzonej ustnej, dnia 31 maja 1930 r. Sąd Powiatowy w Ostrowie (Pozn.), orzekł: powyższej firmie jako dłużnicze udziela się odroczenia wypłat do dnia 1 września 1930 r., t. j. na 3 miesiące. Nad przedsiębiorstwem dłużnicze mianuje się nadzorcą sądowym dyrektora Grześkiewicza w Ostrowie. Stosownie do art. 11 Rozp. Prez. Rzpl. z dnia 6. 3. 1928 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. Ust. poz. 244, z 1928 roku). Uchwała niniejsza jest natychmiast wykonawcza. Stan sprawy wynika z akt 4. c. Na. 10/30. Ostrow (Pozn.), dnia 31 maja 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 11 761

OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym 2 R. H. B. 10. tut. Sądu, zapisano przy Firmie „Września Auto” Towarzystwo z ograniczoną poręką we Wrześni, co następuje: Kupiec Józef Matolepszy z Wrześni wystąpił. Września, dnia 12 grudnia 1930 r. Sąd Grodzki. nw 11 758

OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym A. tut. Sąd pod nr. 317 przy Firmie Edward Kubale - Zakład Blacharsko-Instalacyjny, zapisano co następuje: Firma wygasła. Września, dnia 27 maja 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 11 759

OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym A. pod nr. 323, zapisano Firmę Roman Sobkowiak we Wrześni, Handel Skóry i Obuwia i jako jej właściciela Romana Sobkowiaka we Wrześni. Września, dnia 15 maja 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 11 760

W Orędowniku Urzędowym stol. m. Poznania ogłaszamy przetarg w dniu 14 czerwca 1930 r., na prace brukarskie ul. Marcelińskiej. Magistrat VII. nw 11 989/90

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 6 maja r. b., o godz. 11, przy ul. Wolności 2 (w podwórzu), odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą: nw 11 995/6

40 worków kawy niepalonej, harmonji, maszyny do pisania, maszyny do szycia, 2 walizki maszyny do mielienia mięsa z zapędem, maszyny do czyszczenia noży z zapędem elektr. i motorem, 67 noży stołowych, 166 widełek, 105 łyżek, 58 tacek, 5 dzbanków, 3 cukierniczki, 132 kiełbisków, gabloty, 3 kottów, 18 nalezanek, 15 karawek, 3 kubelków do lodu, 75 obrusów, wagi stol. z ciężarkami, 15 knap, jadalni, zastaw do ciastek i koinierzyków męskich. Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 4 czerwca 1930.

Magistrat XIII/4.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 6 b. m., o godz. 17.45, przy ul. M. Focha 153, sprzedawca będzie najwięcej dającym za gotówkę: ciężki wóz roboczy. nw 12 011

Daroszewski, kom. sądowy, Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.

LICYTACJA DOBROWOLNA

W czwartek, dnia 5 czerwca r. b., o godz. 10.30 przed poł., przy ul. Wały Jana III. 13, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: autobus „Chevrolet”. nw 12 008

autobus „Chevrolet”.

T. Bartkowiak, kom. sądowy z pol., Poznań, Wały Jagiełły 3.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W czwartek, dnia 5 czerwca 1930, o godz. 10 przed poł., przy ul. Wały Jana III. 13, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: samochód 4-osob. „Chevrolet”. nw 12 009

samochód 4-osob. „Chevrolet”.

T. Bartkowiak, kom. sądowy z pol., Poznań, Wały Jagiełły 3.

LICYTACJA DOBROWOLNA

Dnia 6 czerwca 1930 r., t. j. w piątek, o godz. 10.30 przed poł., sprzedam w drodze publicznej licytacji najwięcej dającym za gotówkę, z powodu zlikwidowania restauracji „Gastronomia”, Oddział Poznań-Szeląg, w ogrodzie Strzeleckim Poznań-Szeląg: nw 12 010

większą ilość stołów, większą ilość krzesel obitych skórą, regały, pianino firmy „Drygas”, szkło, porcelanę, plater, lustra faliste, łóżka żelazne z pościelą, większą ilość stołów i krzesel ogrodowych, rolwagę, wieńnik, warsztat kołodziejski, kotłownię, magiel, oraz rozmaite inne części urzędzenia restauracyjnego. Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. Obejrzeć można 20 minut przed przetargiem na miejscu licytacji. Władysław Dąbrowski komornik sądowy, Poznań - Młyńska 13. IV. - Tel. 15-34.

Napisowe słowo (tusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, a 2735, d 1790 i t. d. - i słowa. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Sprzedam

luszczarnię, jak nowa, świeżo szmerglowana 8-10. ctr. żyta. Spieszne zgłoszenia przyjmuje Kurjer zdw 59 378

Dacha futrzana

2 palta skórzane długie z czapkami do otwartych samochodów bardzo dobrze utrzymane sprzedam tanio. Matejki 60. II. pr. lewo. zdw 59 188

Wilka

czujnego sprzedam. Witkowski, plac Działowy 11 zdw 59 368

Skład

cukierków 4000, skład kolonialny z towarem, mieszkaniem pokój kuchnia, objęcie 2.900, w tem 1/2 roku dzierżawy, oraz wielki wybór innych składów wskazuje Szczepański, Kantaka 5. zdw 59 361

Motocykl

Mathless 3 1/2 K. okazynie sprzeda Rogowski, Dąbrowskiego 78. zdw 59 379

Wózek

dziecięcy tanio na sprzedaż. Kowalewska, Kopernika 4. zdw 59 322

Koń

pociagowy kasztan walach na sprzedaż. Hurtownia Papieru, Wielkie Garbary 49. zdw 59 329

Salonik

stylowy mahon sprzedam tanio. Marszałka Focha 94, podwórze. III. piętro. Janekki. zdw 59 328

Szklka do zapraw 0,85

szklanki 10 groszy. serwisy 3,50, obiadowe 30, nagrody, premje, fanty tanio tylko wprost Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 59 342

Okazja!

Sprzedam kiosk maszynie zbudowany, nadający się na sprzedaż: gazet, wody sodowej, ciasteczek itp., oraz obciagaczkę do obciagania piwa butelkowego. Zgłoszenia T. Zak, Poznań, Różana 14. zdw 59 291

Używane

2 angl. 16zka z materacami, szafa, biurko, krzesła, umywalka. - Stroma 7. II. prawo. zdw 59 288

Fiat 503

6 osob. w dobrym stanie sprzedam. Stasiak, Dąbrowskiego 81. zdw 59 299

Samochód

ciężarowy Ford sprzedam tanio. Baszyńska Fabryczna 41. rw 10 273

Piekarnia

w bardzo dobrym położeniu, z mieszkaniem, obszernym składem do odstąpienia. - Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 305

Dom

maszyn budowany, 2 pokoje, mały ogródek w miejscu sprzedam natychmiast bardzo okazynie z powodu zmiany stosunków rodzinnych za 8.800. Woźniak, Staszew, Strzelecka 13. zdw 59 378

Jadalnię

salonik, zegar szafkowy, leżak, wiloncelele sprzedam. Woźniak 18. III. prawo zdw 59 410

Klubowy

garnitur jak nowy 260 złotych sprzedam. Grobla 19, front II. piętro lewo. zdw 59 312

Lokomobila

Lanza 1921 r. 60 75 90 KM z powodu powiększenia przedsiębiorstwa korzystnie do oddania St. Musiol, Tartak Parowy Wołstyn. Pw 13 044-23.152

Gospodarstwo

96 mórg, ziemia pszenno-jęczmienna kompletny martwy żywy inwentarz Prywatne 50 000. Wrućkiński, Mikołajewo, poczta Rogoźno, pow. Wągrowiec. nw 11 994

Rowery

nowe okazynie sprzedam. Ul. Kraszewskiego 8, skład. iw 4 034

Skład

blawatów i konfekcji z całkowitem urzędzeniem składowem z powodu likwidacji w większym mieście powiatowem przy słowniej ulicy zaraz do objęcia. - Zgłoszenia do Kurjera nw 11 998

Partję

ubrań męskich z powodu likwidacji tanio sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera nw 11 999

Willę

7 pokojowa ogrodem poblizu Solacza sprzedam lub wydzierżawie. Czyszy 2-3 letni zgrzy. Kurjer zdw 59 392

Duży wózek

dziecięcy na sprzedaż. Pamiętkowa 7. III. Kaczmarek. zdw 59 397

Skład

blisko Starego Rynku, nadający się na skład skór, fryzjerski, konfekcje męska, damska zaraz lub od 1. 7 30 do oddania. Oferta Kurjer zdw 59 400.

Samochód Fiat 501

prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę zaraz do sprzedania. Gielda Handlowa, ul. Stawna 13. tel. 28-08. Pw 13 048-55.114

Akumulatory

samochodowe For'a i Chevrolet 30 zł pod gwarancja spręda na prawia Franpol. Grobla 27. telefon 3265 zdw 59 398

2 maszyny

damskie, 1 krawiecka. - tanio sprzedam Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 59 270/1

Sprzedam 20 morgowe

gospodarstwo zabudowaniem, inwentarzem za 7.500, wplaty 3.000. Zgłoszenia Cyraniak, Wrocławska 22, Poznań. zdw 59 274/5

Kanapy

pluszowe od 150 zł, leżanki od 88 zł i materace. Strzelecka 31. zdw 59 216/17

Używane

meble sprzedaje tanio Kozłowski, Szewska 15. zdw 58 826/8

Meble

kupisz najtaniej z pierwszej rek. Stolarnia Garbary 41. zdw 58 848/9

Plaszcz damskie

w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych poleca P. Szczawińska i Ska Poznań. ul. Wodna 1. Dla urzędniczek dogodnie warunki spłaty. Pw 11 201 2-18.19.26

Meble

wyprzedaje z powodu likwidacji po cenie fabrycznej. Stanikowski, Woźniak 12. rw 10 143-4

2 małe

używane platformy i 2 handlarzskie wozy na sprzedaż. Żydowska 28. rw 10 230/31

Gabinet męski

czarny dąb natychmiast sprzedam. Biblioteka 5 metrów długa, stoł duży okrągły, biurko bardzo duże, kanapa, 4 fotele gobelinowe Zgłoszenia zdw 59 182

Teren 9.000 m²

w Poznaniu przy dworcu zabudowany nadający się na fabrykę lub składnicę wydzierżawie na 5 lat. Kurjer zdw 59 180

Place po 1.000 m²

ul. Pałacowa oddam tanio. Matejki 60. II. pr. lewo. zdw 59 179

Plac 1.100 m²

narożnikowy przy ul. Marcelińskiej i Grodzkiej oddam tanio. Matejki 60. II. pr. lewo. zdw 59 178

Oberża z hotelem

wielka sala i stała estrada, do tego 25 mórg ziemi i pełne żniwa z żywym i martwym inwentarzem. przy magistracji Poznań-Bydgoszcz-Gniezno w miejscowości 2 kościoły, 2 szkoły, wielka spółdzielnia miewarska Cena 60 tys. zł. wplata 50 tys pozostałość reszta ceny kupna i renta. Oferta Kurjer zdw 59 091

Majątek

1600 mórg budynki wspaniale gorzelnia, blisko Poznania, inwentarz nadkompletne, cena 850.000, wplaty 200.000. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 58 859

Pianino

koncertowe tanio. Skryta 8. III. zdw 59 215

Aparat fotograficzny

9x12 z przyborami sprzedam. - Kopernika 5. III p. prawo. zdw 59 218

Skład

śródmieście, nadający na każdą branżę sprzedam Adres Kurjer zdw 58 855

Fortepian reprezentacyjny

ameryk. krótkie krzyżowe skrzydło koncertowe najwybredniejszy model z braku gotówki cztery tysiące 500 zł sprzedam. Oferty zdw 58 478

Restauracja

z salą posiedzeń, dwupokojowym mieszkaniem przy bardzo ruchliwej ulicy na Lazarzu zaraz do objęcia. Pawlak, Wodna 26, wejście Klastorna zdw 58 774

Meble

własnego wyrobu po najniższych cenach poleca Fabryka mebli stylowych A. Szczaniecki, Tama Garbarska 3 fabryka: ul. Piaszkowa 8. telefon 39-77. zdw 58 273

Teiki skórzane 10,25 zł

W. Czyszy. Poznań. Szkolna 11. własna pracownia. Pw 11 207-18.33

Meble

na dogodnych warunkach poleca Marcin Zytkowski. Chwaliszewo 5. zdw 57 504

Wózków

dziecięcych wybór. - „Świąteczki”, Kraszewskiego 11. zdw 57 489

Majątek

1400 mórg, budynki bardzo dobre, inwentarz nadkompletne, cena 700.000, wplaty 150.000. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 58 800

Biuro Pośrednictwa Nieruchomości

Lech, Poznań, Grobla 22 telefon 29-45

Uczciwa fachowa obsługa

bez jakiegokolwiek poprzednich wplat poleca wielki wybór majatków, gospodarstw mlynów, kamienic oraz większych i mniejszych dzierżaw. zdw 58 906

Meble

wszelkiego rodzaju nowe i używane Najdogodniejsze warunki spłaty Stefan Pahl ul. Marszałka Focha 29. magazyn mebli. telefon 64-28. Pw 11 223-18.129

Sprzedam

50 lat egzystujący skład artykułów męskich przy rynku, gimnazjum, wydziałowa na miejscu, czteropokojowe mieszkanie wolne Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 56 534

Farby

pokosty lakiery, szczerotki, pendzle, szablon, hurt i detal St. Piatkowski, Półwiejska 4 zdw 56 487

Fotograficzny

zakład z mieszkaniem centrum Poznania sprzedam. Przybory fotograficzne, Szymkowiak Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 56 867

Skrzydło

Eckiego (700), jadalnie mahoniowa (400) sprzedam wyjeżdżając. Górna Wilda 87 portier wskaze. zdw 57 576

Lodówkę

sprzedam. B. Wandel, Ostrówek nr. 12. srw 124

Warsztat

tokarsko-mechaniczny, pierwszorzędnie urządzony, sprzedam za 8 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer iw 4029

Łóżko

duże białe sprzedam. Myna 19. iw 4030

Skład

Dobrze zaprowadzony skład blawatów i konfekcji damskiej z towarem i kompletnie urządzony w powiatowem mieście przy ruchliwej ulicy sprzedam

Białe
łódeczko dziecięce metalowe tania sprzedam. Fr. Ratajczaka 11a, wchód 4. parter, lewo. zdw 59 081

Rowery
wszelkie części, lampy elektryczne, żarówki, z powodu zmiany branży sprzedam niżej cen hurtowych. Oferty Kurjer zdw 59 113

Dobra
maszyna do szycia tania sprzedam. Woźna 17, skład. zdw 59 059

60 mórg
gospodarstwo przy Poznaniu. — wpłata 15 tys na sprzedaż. Agrarjusz, Poznań, Nowy Rynek 14/15 zdw 59 125

Majątek
660 mórg na Pomorzu zamienie na kamienicę lub sprzedam. — Agrarjusz, Poznań, Nowy Rynek 14/15. zdw 59 124

Wózek
dziecięcy sprzedam. Woźna 10, II, prawo. zdw 59 134

Gospodarstwo
350 mórg pod Gniezmem, budynek w dobrym stanie wraz z żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Cena podług ugody. — Adres Kurjer Poznański zdw 59 132

Krawiecka
maszyna tania na sprzedaż. Łąkowa 14, podwórze, Hiller. zdw 59 164

Skład
blawatów i towarów krótkich z urządzeniem i mieszkaniem w powiatowym mieście, gdzie gimnazjum i seminarium zaraz na sprzedaż za 2 000 Złogoszenia przy Placu Sapieżyńskim 5 (skład towarów krótkich), zdw 59 163

Dom
z składem rzeźniczym i restauracją w rynku nadający się na każde inne przedsiębiorstwo, z powodu wyjazdu sprzedam lub wydzierżawie. Cena i wpłata według ugody. Adres Kurjer zdw 59 156

Łóżko
z pościelą sprzedam. Cena 60 zł. Kurjer zdw 59 155

Rower
dobrze utrzymany sprzedam tania. Św. Wojciech 22, parter, lewo. zdw 59 153

Sypialka
dębowa, szafa 180 szeroka 200 złotych taniej. Stolarska, Szyperska 3. zdw 59 151

Zakład fryzjerski
z mieszkaniem na prowincji z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 59 149

3
sportowe wózki, rower damski tania sprzedam Szamarzewskiego 20. zdw 59 142

Dom
piętrowy maszynowy, 5 pokojowe mieszkanie wolne chlew, zajazd i 2 morgi ogrodu do sprzedania. Cena według ugody. Złogoszenia Gołnik, Chodzież ul. Zwycięstwa 5. zdw 59 141

Skład
dwa pokoje, kuchnię sprzedam tania. Adres Kurjer zdw 59 207

Dom
rodzaj willi 4 morgi ogrodu owocowego, warzywnego, nadający na letnisko przy mieście blisko Poznania, cena 13 000, wpłaty 10 tys. Barłkowiak. Dopiewo, stacja Dopiewo, pow. Poznań, zdw 59 186

Łóżka
składane z materacem dla służby a 20 zł. Adamski Płaskowa 7. zdw 59 284

Skład
spożywczy z mieszkaniem do sprzedania. Adres Kurjer zdw 59 382

Wilka
tresowanego sprzedam. Borzyński, Górna Wilda 65. zdw 59 371

Samochód
4 osobowy mało używany sprzedam korzystnie. Złogoszenia Kurjer zdw 59 094

Chińska
i stara broń do dekoracji gabinetu, hallu okazynie. W. Probański, Za Bramką 9, I. zdw 59 338

Pianino
zagraniczne krzyżowe. Woźna 10, podwórze prawo, III. zdw 59 263

Flak 501
na balonach 3 200 zł. Dąbrowskiego 33, lakiernia. zdw 59 265

Skład
kolonialno-deliakatesowy zaraz do oddania z mieszkaniem 3 pokojowym z kuchnią w mieście powiatowym przy głównej ulicy. Do objęcia 7 do 8 tysięcy. Złogoszenia Kurjer zdw 59 293

Płaszcz
damskie nowe sprzedam bardzo tania. Stanek Górna Wilda 65. zdw 59 357

Cukiernia kawiarnia
pracownia, pełnym wyszynkiem oraz najruchliwszej ulicy miasta Poznania i mieszkaniem sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 59 339

Kiosk
powystawowy, solidny, piękny, drukarke biurowa. Elo korzystnie sprzedam. Babiańskiego 6. zdw 59 366

Torebki
ostatnie nowości po najniższych cenach tylko we firmie Grunwald ul. Gwarna 17. zdw 59 376

Pianino
zagraniczne krzyżowe. — dobrze utrzymane tania sprzedam. Koscielna 29/31. Cena 1 750 zł. zdw 59 298

Pianino
jak nowe tania za gotówkę. Rybaki 21a, II, prawo. zdw 59 343

Skład
sprzetów kuchennych, lamp i porcelany, jedyny przy ruchliwej ulicy w powiatowym mieście z przyległym mieszkaniem z powodu zmiany przedsiębiorstwa na sprzedaż. Złogoszenia Skład spożywczy, ulica Szamarzewskiego 20/22. zdw 59 345

Gramofon
sprzedam. Dąbrowskiego 52 III, piętro, prawo, front zdw 59 350

Kupię
skład kolonialny magłem mieszkaniem dobrze zaprowadzony za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 56 993

Kupię
dom ze składem. Miejsce obojętne. Złogoszenia do Kurjera zdw 58 685

Prasa i młynek
do owoców poszukiwane celem kupna. Szczegółowe oferty uprasza się pod zdw 58 940 do Kurjera Poznańskiego.

Brylanty
złoto i srebro kupuje i płace najwyższe ceny. W. Kruk jubiler. Poznań ul. 21. Grudnia 6. zdw 54 256

Kupię
resztówkę około 200 mórg ziemi buraczonej z dobrymi budynkami, ładną rezydencją, blisko kościół, szkoła kolej. Pośrednictwo wykluczam. Szczegółowe oferty z podaniem miejscowości i ceny do Kurjera zdw 57 847

Piekarnię
kupię, wpłata 10 tys. Oferty Kurjer zdw 59 106

Kupię
dom, wille, z ogrodem owocowym do 4 mórg, w dobrym stanie, elektryczność, kanalizacja, wpłaty 15 tysięcy, pośredniczy wykluczam. Złogoszenia do Kurjera zdw 59 093

Maszynę
do pisania kupię tylko z rak prywatnych. Złogoszenia Kurjer zdw 59 083

Kupna majątku
poszukuje około 1 000 mórg. Dam w zamian dom w Poznaniu i gotówki 100 000 zł. Złogoszenia do Kurjera zdw 59 204

Kupię
parcelkę w Poznaniu. — Oferty Kurjer jw 4027

Składu
z mieszkaniem poszukuje branża blawat w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 59 267

Motocykl
dobrze utrzymany kupię. Oferty Kurjer zdw 59 292

Kupimy
2—3 maszyny do szycia Singer z okrągłym członkiem używane, lecz w dobrym stanie. Złogoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego dw 5 253

6 KAMIENICE

Kupię
kamienicę 4—5 pokojową mieszkanie w centrum. Wpłaty 150 tysięcy. Agenci wykluczam. Oferty Kurjer zdw 52 400

Kamienicę
IV, piętrowa, maszynowa wpłaty 80 000 bez pośredników sprzedam. Złogoszenia Kurjer Poznański zdw 59 064

Dom
mieszkalny z parcelą budowlaną w Pobiedziskach naprzeciwko kościoła, niedaleko rynku sprzedam pilnie, cena 7 500 złotych. Mieszkania donoszą 80 złotych miesięcznie. Złogoszenia proszę Andrzejewski, Dworzec Ławica. zdw 59 192

Dom
piętrowy centrum miasta Grodziska z wolnym mieszkaniem na sprzedaż J. Roj, Grodzisk, Żydowska 11 zdw 59 171

Piękny folwark
ca. 200 buraczonej ziemi przy stacji mieście powiatowym. Budynek nowy, krów 20 wysokomlecznych świń 50, Martwy nadkompletny, parowy garnitur — zamienie na kamienicę Poznań, Bydgoszcz, wartość 120 000 zł. Możliwa dopłata. Oferty Kurjer zdw 59 296

Plac
opłotowany 3 500 metr. Jeżyce, sprzedam. „Krakus”, Poczтовая nr. 30. zdw 59 364

Kamienicę
kupię, wpłaty 160 000. Oferty Kurjer zdw 59 358

Kamienicę
dochodu 21 000, 200 000 przy wpłacie 80 000 sprzedam spieszenie Parku Wilsona wolne 5 pokojowe mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 59 339

Kamienica
komfortowa dochód 14 800 złotych, cena 130 000, wpłaty 70 000, sprzedaż „Krakus”, Poczтовая 30. zdw 59 306

7 PIENIADZ

Poszukuję
na pierwszą hipotekę 5 000 zł na czas krótki. Oferty Kurjer zdw 59 109

Poszukuję
6—8 000 zł na rozbudowę przemysłu. Wysoki procent zabezpieczenie hipoteczne wzamian stała praca i mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 59 108

Wkładki
4—6 tys. gwarancja hipoteczna, poszukuje Złogoszenia Kurjer zdw 59 090

Wspólnik
poszukiwany do pierwszorzędnej przedsiębiorstwa zaprowadzonego (składu piwa) Złogoszenia Kurjer zdw 59 085

Zastępstwo
z składnią odda większą fabrykę ram, ramek itp. Złogoszenia do Kurjera zdw 59 116

Szofer
z dłuższą praktyką, trzeźwy, sumienny, wypoczyty do 3 000 zł za otrzymanie posady prywatnej. Złogoszenia przyjmuje Piotr Patarka, Biedziadów, poczta Zerków, powiat Jarocin zdw 59 290

Wyższy
urzędnik, wdowiec, znajdujący się obecnie przykrem położeniu, poszukuje 2 000 zł pożyczki pod zastaw. zdw 59 344

Udziałowca
na opatentowanie złotodajnego wynalazku poszukuje. — Oferty Kurjer zdw 59 313

8 DO WYNAJĘCIA

Centrum
jeden lub dwa pokoje na biuro do wynajęcia. Skarbowska 4, Krawczykowa. zdw 57 733

Pokój
kuchnię odstąpię za zwrotem częściowych kosztów budowy. Adres wskaże Kurjer zdw 59 097

Pokój
z kuchnią od 1. 7 do wynajęcia. Adres Kurjer zdw 59 086

Pokój
kuchnia bardzo korzystnie. Winiary. Adres Kurjer zdw 59 234/5

5 pokojowe
mieszkanie w centrum, z wszelkimi wygodami zaraz do oddania za zgodą gospodarza. Mieszkanie nadaje się na biuro. Oferty Kurjer zdw 59 202

4 pokojowe
komfortowe mieszkanie w willi z ogrodem lub bez od 1. 7, wprost od gospodarza do wydzierżawienia. Adres wskaże Kurjer zdw 59 200

Mieszkanie
4 pokojowe z przynależnościami całkowicie umeblowane, dzielnica Jeżyce odstąpię. Oferty Kurjer zdw 59 184

5 pokoi
Matejki przy Grunwaldkiej zaraz wolne za dwuletni czynsz. — Oferty zdw 59 211

Wynajmę
3-pokojowe mieszkanie wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. — Oferty do Kurjera zdw 59 249

Pokój
próżny wynajmę wprost od gospodarza, bezdzietnemu małżeństwu lub samotnej osobie, dzierżawa pół roku zgóry. Złogoszenia „Par” Al. Marcinkowskiego 11, pod 23,121 Pw 13032-23,121

Duży pokój
kuchnia od właściciela na kilka lat do wynajęcia, potrzeba 1 000 zł. — Zgl. J. Banaszak, Ławica wieś, Poznań. zdw 59 272

Pokój
i kuchnia zaraz do wynajęcia. Zofia Zygmunta, Poznań, Główna, ul. Smolna 12. zdw 59 331

Pokój
kuchnia 1 500, rok zgóry wskaże Kubiak, plac Sapieżyński 3 zdw 59 334

Mieszkania
pokój kuchnia 1 500, dwuletnia dzierżawa, 3 pokoje i 200 półroczną dzierżawą Widziński Małeckiego 15, podwórze. zdw 59 306

Swarzędzu
wynajmę 3, 2 lub 1 pokój z kuchnią od 1 września. Czynsz rok zgóry. Klonowski, poste restante Swarzędz. zdw 59 377

Pokój
kuchnia z meblami. Oferty Kurjer zdw 59 369

Mieszkanie
3 pokojowe komfortowe, centrum miasta natychmiast korzystnie do odstąpienia Złogoszenia uprasza Olszański, św. Marcina 22, I piętro, podwórze lewo, nad „Farmacją”. zdw 59 258

Dzielnia
fryzjerka potrzebna. Dąbrowskiego 41a. zdw 59 375

Mieszkanie
4 pokojowe centrum 3 500, 5 pokojowe 6 000, 6 pokojowe za dzierżawę wskaże Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 59 360

Pokój
z kuchnią (śródmieście) 1 000 zł. Złogoszenia „Fragut”, Półwiejska 31, I. zdw 59 330

2 pokoje
z ogrodem owocowym w Bninie, dojazd autobusem 35 minut. — Czynsz 60 zł mies. rok góry. — Chwiłkowski, Poznań, św. Marcina 40. zdw 59 315

Pokój
i kuchnia z meblami. — Jeżyce, 2 500, w tem rok dzierżawa. Adres wskaże Kurjer zdw 59 324

Pokój
umebl. duży słoneczny z piecykiem, osobne wejście, parter, w najmie małżeństwu. Dzierżawa rok zgóry. Adres Kurjer zdw 59 323

Pokój
kuchnia 750 rok dzierż., 2 pokoje kuchnia Łazarz wskaże Św. Marcina 15, I, prawo. zdw 59 307

Mieszkanie
3 pokoje z komfortem do wynajęcia zaraz wprost od gospodarza, za dwa lata zgóry dzierżawa, 10 minut do tramwaju. Adres wskaże Kurjer zdw 59 302

Mieszkanie
3 pokoje i kuchnia do wynajęcia. Złogoszenia Kurjer zdw 59 297

9 SZUKA MIESZK.

3—4
pokojowego mieszkania wprost od gospodarza za roczną dzierżawę. Oferty Kurjer zdw 58 997

Inżynier
Dyrekcji P K P w Poznaniu szuka mieszkania 2—3 pokojowego Komorne zgóry według umowy. Pośredniczy wykluczam. — Adres wskaże Kurjer zdw 57 404

Poszukuję
3—4 pokojowego mieszkania komfortowego w Lubaniu lub Swarzędzu. Pośredniczy wykluczam. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 59 122

Mieszkania
jedno lub dwupokojowe z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza, agenci wykluczam, czynsz zgóry. Oferty Oredowinik zdw 59 209/10

Mieszkania
pokojów z kuchnią poszukuje. — Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 59 172

Poszukuję
2—3 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Jeżyce — Łazarz, dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer filia Jeżyce jw 4028

Małżeństwo
poszukuje pokoju, kuchni lub próżnego pokoju. Oferty Kurjer zdw 59 245

Mieszkania
dwa lub trzy pokojowe poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 59 348

Mieszkania
pokojów z kuchnią poszukuje za czynszem 2 lata zgóry, najchętniej wprost od gospodarza (śródmieście). Oferty Kurjer rw 10 227

10 ZAMIANA MIESZKANIA

W Puszczykowie
dwa sliczne duże pokoje z kuchnią, blisko dworca, przepiękne położenie, zamienie na 2—3 pokoje w Poznaniu. Złogoszenia uprasza Kurjer Poznański zdw 59 071

Poszukuję
w śródmieściu 4 lub 5 pokojowego mieszkania z komfortem nie wyższy II. ptr. ewent. odstąpię 3 pokojowe mieszkanie słoneczne z komfortem ul. Śmiadeckich, I. ptr., tania dzierżawa, dobra zamiana dla pp. urzędników. Oferty Kurjer zdw 59 196

Zamienię
mieszkanie dwupokojowe na pokój i kuchnię. Oferty Kurjer zdw 59 326

Mieszkanie
w Lesznie (centrum) zamienie na mieszkanie w Poznaniu. Złogoszenia Kurjer zdw 59 254

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dla dwóch panów wynajmę. Półwiejska 29, parter na prawo. zdw 57 007

Wynajmę
inteligentnemu małżeństwu lub panu 2 słoneczne umeblowane pokoje z balkonem, jest pianino z używalnością kuchni i łazienki u samotnej pani, na bardzo korzystnych warunkach. Adres Kurjer zdw 59 225

1—2
pokoje umeblowane wynajmę zaraz najchętniej urzędnicze. Wiadomość Drogerja „Metropol”, Gwarna 15. zdw 59 110

2 pokoje
wynajmę 15. 6. lub 1. 7. Wroclawska nr. 38, II, prawo. dom boczny lewo. zdw 59 247

Centrum
odnowiony, bardzo miły pokój do wynajęcia. Krejsa 22, II, p. zdw 59 087

Pokój
używaniem kuchni. Patrona Jackowskiego 29, III, prawo. zdw 58 956

Pokój
od 15. Wierzbicice 43, Małkowiakowa. zdw 59 121

Pokój
do wynajęcia. Łąkowa 16, II, lewo. zdw 59 237

Łańcy
pokój dwuosobowy utrzymaniem 130 zł. Ogrodowa 2, III., lewo. zdw 59 208

Pokój
dla dwóch panów, elektryka. — Grobla 6, dom tylny, III. zdw 59 198

Centrum
inteligentnym spokojnym osobom. Ratajczaka 10, II. zdw 59 223

Pokój
1—2 osobowy, osobne wejście zaraz do wynajęcia. Kwiatowa 2, IV. zdw 59 212

Pokój
z utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Św. Marcina 66/67, II, lewo, front. zdw 59 224

Pokój
frontowy dobrze umeblowany z fortepianem lub bez zaraz lub 15. Plac Bernardyński 2, IV., prawo. zdw 59 150

Dla pana
pokój frontowy do wynajęcia od 1. 7. Długa 7, II, ptr. lewo. zdw 59 285

Przyjmę
dwie panie na pokój wspólny zaraz. Garmcarska 1, II, prawo. zdw 58 475

Pokój
komfortowy Nowacka, Piekary 10. zdw 59 949

Pokój
dobrze umeblowany zaraz lub później do wynajęcia. Działuńskich 3, II., lewo. zdw 59 347

Pokój
ładny na parterze z kuchnią małżeństwu, paniąkom. Polna 5, III., lewo. zdw 59 332

Pani
pokój wynajmę. Nawrocka Wybickiego 16. zdw 59 356

Panienci
na pokój przyjmę. Wolnica 4/5, I., lewo. zdw 59 330

Pokoje
umeblowane poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 59 336

Elegancki
z klatki schodowej wolny Skryta 14, III., lewo. zdw 59 252

Wspólny
Piekary 25 podwórze parter. zdw 59 370

Letnisko
w Podstolicach. Oferty Kurjer zdw 59 367

Pokój
wolny dla pana. Łąkowa 7a, parter, lewo. zdw 59 359

Centrum
słoneczny pokój. Ratajczaka 28, I, lewo. zdw 59 327

Pokój
ładnie umeblowany u wdowy po urzędniku niemieckim dla pana do wynajęcia. Jeżycka 46-a parter, prawo. zdw 59 311

Duży
pokój. Poczтовая 21, II, prawo. zdw 59 320

Pokój
wspólny dla paniąki od 15 b. m. Ratajczaka 23, parter prawo. Pw 13 037 23,147

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Patr. Jackowskiego 25, II., prawo. jw 4 081

Pokój
balkonowy wynajmę zaraz. Balcerzak, Kraszewskiego 30 jw 4 037

Dla
małżeństwa bezdzietnego natychmiast wielki słoneczny pokój frontowy na I. używaniem kuchni. Blizsze warunki na miejscu. Pośredniczy wykluczam. — Złogoszenia Kurjer zdw 59 399

Klatki schodowej
pokój komfortowy, telefon. Maślarska 7a, I, piętro. zdw 59 407

12 SZUKA POKOJU

2—3 pokoje
z telefonem w centrum miasta, na biura poszukuje „Atlantic”, ul. Półwiejska 10. zdw 59 238

Panienska
poszukuje skromnego pokoju w okolicy św. Marcina. Oferty cena Kurjer zdw 59 119

Pokoju
większego, bez mebli, na parterze lub I piętrze, z osobnym wejściem, tylko w śródmieściu, poszukuje organizacja na sekretariat. — Złogosz. z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 59 402/3

Starsza
urzędnicza poszukuje pokoju, niekrepującego, próżnego lub umeblowanego, własna pościel, bielizna. Oferty Kurjer zdw 59 152

Panienska
poszukuje skromnego pokoju w centrum ewentualnie wspólnie. Oferty Kurjer zdw 59 188

W Dębuc
poszukuje umeblowanego pokoju lub dwóch. Oferty Kurjer zdw 59 226

</

Milowody
Do 3 pokoje umeblowanych elektrycznością i łożenkami kuchnia. Wynajmuje latem Milobedzki. Kowanówko poczta Oborniki. Zdz 57 960

Truskawiec
Pensjonat „Belweder”, 35 pokoi, zupełny komfort, sala jadalna, fortepian, hall, telefon. — Dwie windy urzędowe, na kąpiele słoneczne. Auto do dyspozycji Gości. Kuchnia obfita, na żądanie jaska, zastawiona do zleceń lekarza. Ceny umiarkowane. Pw 11 925 72.81

Jastarnia
pełne morze. Pensjonat Psarskiej i Grochowskiej (Oaza). Pierwszorzędne pokoje, kanalizacja, wygody. Informacje: Warszawa, Poznańska 17-43. nw 11 867

O Uzdrowiskach
ich środków leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacji Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4 tel. 434-38, 409-74. nw 11 003

Letnisko
Morminówko, stacja i poczta Ostroróg, wśród lasów i jeziora przyjmie jeszce gości na czerwiec i sezon letowy Zdz 57 942

Panienci
urzędniczy, także małżeństwa — przyjmują na letnisko, okolica piękna, park, telefon, godzina od Poznania. Zgłoszenia Kurjer Zdz 59 092

Poszukuję
letniska gdzie las i woda blisko Poznania dla 2 chłopców i osoby dorosłej, z dobrem utrzymaniem Oferty Kurjer Zdz 59 197

Przyjmę
na letnisko 2-3 osoby z pełnym utrzymaniem. Mieszkanie jasne i obszerne przy dużym ogrodzie i stawie. W pobliżu lasy i rzeka Warta. Józef Brodniewicz, Obrzycko. Zdz 59 231

Truskawiec
willa „Kraakowianka”, centrum, obok lasienek poleca pokoje słoneczne. Ceny niskie Zdz 59 227

Gdynia - Kamiennogóra
Pensjonat Polonia przy domu Zdrojowym i cichych kąpielach, poleca pokoje. W czerwcu ceny zniżone. — Zgłoszenia Lukomska Poznań, Mickiewicza 36. Pw 13031-55,112

Zakopane
Bystre „Piotrkowianka” poleca pokoje rodzinne i osobowe. Ceny niskie. nw 12 000

Umeblowane
2 pokoje kuchnia na czerwiec 100 zł do wynajęcia. Rybarczyk, Puszczykówko.

Zakopane na Harendzie
Harendzianka, nowo wybudowany pensjonat, poleca pokoje słoneczne z werandami i 5-razowym utrzymaniem od 15 czerwca, po bardzo przystępnych cenach Zarząd. Zdz 59 316

Letnisko
z utrzymaniem 6-7 zł. las, jezioro. Informacje Grunwaldzka 31, kory „Teopaw”. Jw 4 032

Hel
pensjonat Darzbór poleca pokoje z utrzymaniem Tucholczanka, Poznań, Górna Wilda 15. Zdz 59 404

Hallerowo - Hel
nad pełnym morzem pokój utrzymanie 10 zł Informacje Grunwaldzka 31, kory „Teopaw”. Jw 4 033

Krynica
pensjonat „Letos” I klasy, słiecznie położony w centrum powiatu idealne, pełny komfort. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Zarząd zimowy. Jw 4 992

16 OSOBISTE

Baczości
Ostrzeżenie
ewentualnych reflektantów kupna nieruchomości w Zgierzynie, powiat Nowy Tomysl, ca. 42 morgów (nr. hip. I, K 41) od małżonków Halaszów, którym nieruchomości te sprzedano, a którzy są mi dłużni przeszło 8 tysięcy zł z ceny kupna. Przewłaszczenia reflektant nie otrzyma, gdyż jest ono uzależnione od mego kwitu na poprzednią cenę kupna. Franciszek Tomaszewski, Pniewy, Rynek 13. Zdz 59 409

21 ZGUBY

Unieważniam
zsubona książeczka wojskowa Stanisław Szymanowski. Zdz 58 609

Unieważniam
skradzioną książeczka wojskowa Stanisław Bessert, Poznań. Zdz 58 798

Zaginiona
książeczka wojskowa na nazwisko Leon Tritt, Lubañ, powiat poznański unieważniam. Zdz 58 846

Zgubiono
srebrny łańcuszek z medalikami pamiątkowymi. Łaskawego znaleźć proszę o zwrot na nagrodę! Woźna 14, A. Piasecki, tel. 35-46 Zdz 59 186

Zastrzegam
przed nadżyciem zaginionej legitymacji wojskowej Marja Grzegorkowa. Zdz 59 390

22 ROZMAITE

Ważne dla Pań
Najnowsze turnale na czerwiec nadzieją Pracownia manekinów Sobczak Siusarska 5 Zdz 57 686

Najpiękniejsze obrazy
i oprawy najtańszej tylko w firmie Witold Leworski, Wrocławska 35 Pp 11 472 21,120

Robótka Siotry Streich
ul. Kantaka 4 II. piętro Wielki wybór rysunkowych i skończonych. Tw 1577

Detektywne
Biuro Greif Ratajczaka 15 telefon 2616 Zdz 57 821

Poszukuje
się osoby zdrowej, moralnej, która oddała krew do transfuzji. Zgłoszenia przyjmuję chora w Zakładzie Przemienia Pańskiego Poznań, ul. Długa 1. Zdz 59 061

Krawcowa
w dom 3.50 dziennie. Oferty Kurjer Zdz 59 079

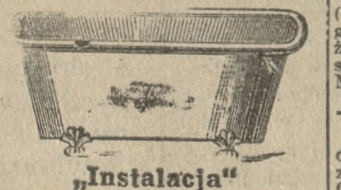
Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań, Gwar-na 17. II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze Ceny przystępne T. Rowecka. Zdz 59 129

Pięknej
modelki ewentl. bezinteresownej szuka art. malarz. Oferty Kurjer Zdz 59 137

Obiady
gospodarskie, bardzo smaczne 1 zł, 1.30. Proszę się pokonać. Wilda, Strumycza 1. Zdz 59 240/1

Potrzebny
cieńtarowy samochód do przeprowadki na prowincję Zgłoszenia z ceną. Kurjer Zdz 59 175

Obiady
smaczne, obficie 80 groszy. Pół-wiejska 9 b. I. ptr. Zdz 59 174

„Instalacja”
Strzelecka 2, tel. 17-84 wykonuje prace instalatorskie, blacharskie i dekarne solidnie i tanio, dogodne warunki spłaty. Zdz 59 287

Unieważniam
zsubona książeczka wojskowa, Mieczysław Skarbiński. Zdz 59 301

Jasnovidz
Pewuki metapsychografolog zdumiewający głęboką wiedzą. Woźna 18, III. Zdz 59 309

23 OZENKI

Chcesz
się ożenić lub wyjść zamaż szybko i dobrze zgłoś się do największego biura matrymonialnego „Postę”. Warszawa Senatorska 38 Wysyłamy kilkadziesiąt ofert do wyboru. Pw 11 290 62.822

Wiele
bogaty pań pragnie bezwzględnie wyjść zamaż za inteligentnych panów nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chcesz ożenić się szybko i dobrze napisz zaraz do najstarszego i największego w Polsce biura pośrednictwa małżeństw „Przyszłość” w Warszawie, ul. Wspólna 58, m. 1 Pw 11 391-62.351

Który
z inteligentnych panów urzędników, kupców, na poważnym stanowisku posubi panne lat 41, przystojną, dobrą zalec, posiadającą 40 000 zł gotówki! Panowie, którym zależy na szczęśliwym pożyciu małżeńskim, raczą oferty złożyć do Kurjera Zdz 58 391

Kawalerowie
Budowniczy lat 31, gotówka — 12 000 zł, szatyn i drogerzysta, lat 25 z gotówką 7 000 zł brunet, obaj średniego wzrostu, poszukują tą drogą żon z odpowiednim posagiem (podać) wraz z dołączeniem osobistej fotografii — za zwrotem. Rzeczą traktuje się poważnie i honorowo. — Oferty do Kurjera Poznańskiego, Zdz 59 279

Wdowiec
lat 51, ogrodnik z chłopcami lat 8 i 17, własne 2 pokoje. Poznań, szuka żony z kilkoma tysiącami złotych celem założenia przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Zdz 59 140

Inżynier
na poważnym stanowisku dobrze usytuowany, wdowiec, lat 34, z jednym małym chłopcem pragnie się wkrótce ożenić i szuka żony do lat 28, niezalez tak na majątku, jak na przystojnej i sympatycznej żonie oraz dobrej matce dla dziecka. Łaskawe zgłoszenia z dołączeniem fotografii do Kurjera Poznańskiego Zdz 59 206

Mrówka
Piotr, Ostrów Wilk, ul. Kościuszki 2. Poważne partie dla pań i panów. Dyskretni, ścisli. Zdz 59 205

Wdowiec
lat 46, rzemieślnik, własne mieszkanie, z braku znajomości, szuka panny, lub wdowy z jednym dzieckiem do lat 40. Oferty z fotografią do Kurjera Zdz 59 176

2 przyjaciół
samodzielnych lat 27 i 28 średniego wzrostu, poszukują znajomości inteligentnych i sympatycznych pań w celu matrymonialnym. Dla wspólnego dobra majątek 10-15 tys. wymagany. — Rzeczą traktuj się poważnie. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 59 070

Wdowa
przystojna lat 29, własne mieszkanie, z 3-letnim synkiem, szuka znajomości pana do lat 35 celem ożenku. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego Zdz 59 295

Panna
lat 34, posiadająca wyprawę, poszukuje meża Oferty Kurjer Zdz 59 394

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisania na maszynch Kantaka I II. piętro Zdz 53 170

Maturzystka
szuka na lipiec i sierpień korepetycji na wsi (specjalnie) mała malyka fizyka historia) Zgłoszenia Kurjer Zdz 58 758

Stenografia
polska, niemiecka, księgowość. Kromczyńska Ogrodowa 16. Zdz 58 884

Francuskiej
konwersacji poszukuje. Oferty do Kurjera Zdz 59 088

Student
U. J. K. we Lwowie, wychowanek państwowego gimn. klas. — poszukuje kondycji w majątku ziemskim na czas wakacji letnich (lipiec — sierpień) Zgłoszenia wraz z podaniem warunków proszę przesyłać do Kurjera Poznańskiego Zdz 59 074

Kto
udziela dorosłym kaligrafii lub donopozuje zmienić piśmo? Zgłoszenia Kurjer Zdz 59 065

Młody człowiek
(akademik) władający biegle angielskim w słowie i piśmie może spędzić wakacje na wsi Zgłoszenia po polsku lub angielsku. Mielecki, Bytwa pow. Szamotuły Zdz 59 123

Korenetvtor (ka)
do przygotowania ucznia do egzaminu I klasy gimnazjum. — Oferty Kurjer Zdz 59 294

Angielka
udziela lekcji Kurjer Zdz 58 463

Nauczycielki
poszukuje do siedmioletniego chłopca na rok lub dłużej do Zakopanego. Muzyka (fortepian) wymagane Wyczerpujące oferty Agencji Siemianowskiego Zakopane pod „nauczycielki”. nw 12 001

Korenetvtor
który przygotuje chłopca do 5 kl. gimnazjalnej wzamian za mieszkanie z utrzymaniem potrzebny zaraz. Pawłowski, Dąbrowskie Jw 4 088

Bilans
księgowość załatwiam, lekcji udzieli. Kurjer Zdz 59 386

25 MUZYKA

Trio
zgrane wolno zaraz. Łask. zgłoszenia do „Par”, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 72, pod „Trio”. Pw 13025-63,378

Trio
dobre zgrany z dużym repertuarem wolne zaraz do kina lub letniska. Oferty do Agencji Kurjera Poznańskiego, Gniezno 230. nw 12 004

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Pracza
prasowaczka poszukuje pracy. Oferty Kurjer Zdz 59 026

Maszynistka
młodsza z praktyką znająca stenografię poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. — Zgłoszenia Kurjer Zdz 58 387

Wychowawczyni
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady w lepszym domu, chętnie na przychodnią. Oferty Kurjer Zdz 58 978

Bufetowa
poszukuje posady ewentl. kauceja Zgłoszenia Kurjer Zdz 58 802

Kasjerka - biuralistka
z kilkoletnią praktyką, znająca księgowość, sumienna, pracowita obowiązkowa może kauceja znaleźć poszukuje posady Oferty Kurjer Zdz 58 679

Uczelwa
pracza szuka pracy poza domem. Oferty Kurjer Zdz 59 012

Haćlarcka
na prace kościelne poszukuje posady Oferty Kurjer, Zdz 58 900

Czeladnik piekarski
piecywo, który może samodzielnie pracować, szuka posady. Feliks Dübsterhöft, — Ujęcie pow. Chodzież. Zdz 58 942

Książkowa - kasjerka
z kilkoletnią praktyką, pisząca na maszynie, szuka posady. Oferty Kurjer Zdz 58 944

Poszukuje
zaraz posady jako szofer lub służący, kawaler, bardzo dobrze świadectwa i polecenia, pracowałem 10 lat w dużych domach. — Dokładnie obeznanym w swym zawodzie. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 58 700

Książkowa-korespondentka
poszukuje posady Oferty Kurjer Zdz 58 759

Aptekarz
poszukuje administracji, posady lub zastępstwa w aptece zaraz. Zgłoszenia Kurjer Zdz 59 194

Książkowa - kasjerka
z kilkoletnią praktyką pisząca na maszynie znająca wszelkie prace biurowe pilna obowiązkowa poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański Zdz 58 354

Młodszy urzędnik gospodarczy
z ukończoną 3 i pół roczną szkołą rolniczą, 9 mies. kursem hodowli trzody, oraz 3 i pół roczną praktyką w majątkach poszukuje posady od 1. 7. 30 r. Zgłoszenia do Kurjera Zdz 58 394

Młodsza
służąca z dobrym świadectwem, czysta, uczciwa z cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 15. 6. 30 Marcellego Mottego 8, Wiemann, Zdz 59 112

Szofer - monter
11 lat praktyki, 8 lat na własnym samochodzie, dobru świadectwami z powodu likwidacji własnego interesu, poszukuje posady w większej firmie, okolica obojetna, na życzenie kauceja. — Stanisław Dominiak, Zbąszczyca, telefon 86 Zdz 59 111

Dwie
dziewczyny jedna do pomocy do kuchni, druga za pokojową na wyjazd poszukują posady Oferty Kurjer Zdz 59 107

Starsza
dziewczyna, dobru gotowaniem, czysta, rzetelna poszukuje posady od 15. 6. lub zaraz. Oferty Kurjer Zdz 59 100

Gospodyni
poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji i letnisku. — Oferty Kurjer Zdz 59 099

Posługaczka
szuka posługi w centrum miasta. Oferty Kurjer Zdz 59 076

Dziewczę
uczelwe przyjmie posade do dzieci zaraz Oferty Kurjer Zdz 59 063

Poszukuje
posady pokojowej lub do dzieci. Oferty Kurjer Zdz 59 090

Szofer - kowal
znający prace ślusarskie sumienny, bez namiętności, posiada najlepsze polecenia, poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Zdz 59 114

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Zdz 59 130

Poszukuje
prania i prasowania poza dom. Oferty Kurjer Zdz 59 128

Dziewczyna
do wszystkich z praniem, Kochająca dzieci, z dobru świadectwami nawskroś uczciwa poszukuje posady od 15. Oferty uprasza filja Kurjera Marsz. Focha 36. Zdz 59 127

Posługaczka
z dobru świadectwami poszukuje posady od 15. 6. Oferty Kurjer Zdz 59 139

Małżeństwo
maż szofer - ogrodnik, żona zoposia dobru wykwalifikowani, z kilkoletnimi praktykami, z dobru świadectwami poszukują posady od 1. 7. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 59 147

Inteligentny
kawaler, znajdujący się w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Zdz 59 167

Panienska
uczciwa poszukuje posady praktykantki w składzie branży obojetnej. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 59 166

Panienska
z dobru domu poszukuje posady elewki w majątku Łaskawe oferty Kurjer Zdz 59 163

Pracza
czysta i sumienna szuka prania poza domem. Oferty Kurjer Zdz 59 162

Szofer - monter
4 lata praktyki szoferskiej, zaznajomiony z naprawą wszelkich maszyn rolniczych i kowalska poszukuje posady J. Bartoszewski. Nowa wieś, poczta Kaźmierz, powiat Szamotuły. Zdz 59 161

Osoba
bardzo oszczedna w domowym gospodarstwie poszukuje posady od 15. 6. samodzielnie, spokojnie, najchętniej w samotnej osobie. Zgłoszenia Kurjer Zdz 59 158

Bucharka
restauracyjna z dobru gotowaniem poszukuje posady zaraz, najchętniej w kafejnie oficerkiem. Oferty Kurjer Zdz 59 157

Dziewczyna
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Zdz 59 385

Panienska
z lepazej rodziny, znająca szycie i haft poszukuje posady do dzieci od 15. Oferty Kurjer Zdz 59 401

Nauczycielka
wychowawczyni z dlugoletnią praktyką dobru referencjami, przyjmie posade od września. — Oferty Kurjer Zdz 59 405

Panna
z cośkolwiek szyciem kauceja posady do dzieci najchętniej na wyjazd. Oferty Kurjer Zdz 59 411

Oficer w stanie sp.
przyjmie posade odpowiednia w Poznaniu lub na prowincji najchętniej w Rolniku lub innej większej branży handlowej. — Oferty Kurjer Zdz 59 391

15 letnia
poszukuje posady do dzieci lub do leższych prac domowych. Oferty Kurjer Zdz 59 395

Szukam
pracy poza domem do snucia pończoch Łaskawe zgłoszenia Kurjer Zdz 59 394

Panienska
inteligentna z dobru rodziny szuka posady najchętniej w szkole dzieł pieczywa Zgłoszenia Kurjer Zdz 59 383

Szofer
ślusarz - mechanik
poszukuje posady na samochód lub do garażu zaraz ewentualnie później. Oferty Agencji Kurjera Poznańskiego, Gniezno, 232. nw 12 002

Dziewczyna
uczciwa i chętna poszukuje mlecsca zaraz lub 15. 6. Kurjer Zdz 59 154

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz lub od 15 z gotowaniem Oferty Kurjer Zdz 59 251

Kucharz
dobrze polecony szuka posady ewentl. poleca się na wszelkie uroczystości Szamarzewskiego 31 Matysiak (dla kucharza). Zdz 59 145

Wychowawczyni
muzykalna, znająca księzkowość i pisanie na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod Zdz 59 201

400 zł nagrody
dam za wskazanie lub udzielenie stałej posady inkasenta, woźnego itp. Oferty Kurjer Zdz 59 199

Dziewczyna
z dobru świadectwami, z gotowaniem poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Zdz 59 193

Panienska
z prowincji, uczciwa, rzetelna szuka posady do pomocy w składzie lub dziec Oferty Kurjer Zdz 59 191

Gospodyni - kucharka
samodzielna poszukuje posady z raz świadectwami bardzo dobru. — Zgłoszenia do Kurjera Zdz 59 187

Książkowy
z 9 letnią praktyką w większych przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych biegły w zestawianiu bilansów poszukuje posady od 15 czerwca rb ewentualnie od zaraz Miejscowości obojetna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Zdz 59 181

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady od 15. 6. Oferty Kurjer Zdz 59 177

Poszukuje
posługi z praniem dobru świadectwa. Oferty Kurjer Zdz 59 173

Inteligentna
osoba znająca kuchnie, z dobru świadectwami poszukuje posady do samotnej osoby zaraz. Oferty Kurjer Zdz 59 169

Osoba
znająca wykwalifne pranie i prasowanie, szuka posady. Oferty Kurjer Zdz 59 220

Dzielnia
krawcowa domowa, dziennie 3 zł. Zgłoszenia Kurjer Zdz 58 633

Maszynistka
szuka posady bez wynagrodzenia celem nabrania rutyny najchętniej u adwokata. Kurjer Zdz 59 244

Szukam
posady do wszystkiego z gotowaniem. Kurjer Zdz 59 243

Dziewczyna
uczciwa szuka pracy do wszystkiego. Oferty Kurjer Zdz 59 242

Dziewczyna
uczciwa poszukuje całodziennych posługi. Oferty Kurjer Zdz 59 266

Początkująca
biuralistka ze szkola handlowa poszukuje posady. Oferty Kurjer Zdz 59 269

Kucharka
do wszystkiego do jednej osoby poszukuje posady. Kurjer Zdz 59 268

Pokojowa
z dobru świadectwami pracowita i czysta przyjmie posade, najchętniej z gotowaniem w samotnej osobie lub małżeństwie bezdzietnej od 15. tylko w lepszym domu. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Zdz 59 351

Gospodyni - kucharka
która samodzielnie dobru gotuje, sumienna i uczciwa, poszukuje posady od 15. 6. — Zgłoszenia Kurjer Zdz 59 286

Pomocnik
piekarski, samodzielny, poszukuje pracy, jest w krytycznym położeniu, okolica obojetna Oferty Kurjer Zdz 59 346

Szofer
poszukuje posady za niskim wynagrodzeniem Adres Kurjer Zdz 59 355

Bona
poszukuje posady Oferty Kurjer Zdz 59 354

Dziewczyna
starsza na wskroś uczciwa i rzetelna, dobru polecona poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Zdz 59 335

Osoba
doskonałym francuskim muzykalna szuka posady. Oferty Kurjer Zdz 59 340

Ekspedjentka
lat 25 przystojna, sumienna z dobru poleceniem, świadectwami poszukuje posady od 15. 6. w cukierni, piekarni lub restauracji. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 59 378

Aptekarska
siła techniczna żeńska, 3 lata pracy w jednej aptece, taksuje recepty, poszukuje posady. Zarodźka, Czerniejewo, dw 5161a

Osoba
samotna, uczciwa, pracowita. — znająca gospodarstwo i gotowanie, znajdującą się w trudnych warunkach, szuka posady najchętniej na wsi lub małym mieście. Oferty Kurjer Zdz 59 314

Skromna
uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Zdz 59 32

Kasjerka - książkowa
z praktyką, dobru polecona, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Zdz 59 303

Posługaczka
poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Zdz 59 318

Elektrotechniki
pragnie się wyczyć szofer z wykształceniem 4 klas gimn. z 15 mies. praktyką szoferską. Łaskawe zgłoszenia Mieczysław Joch. Wapienka, poczta Wapno pow. wargowicki. Zdz 59 317

Elektromonter
samodzielny poszukuje posady w fabryce, banku lub majątku do utrzymania urządzeń elektrotechnicznych. Przyjmie także posade woźnego, portiera telefonisty, w wolnym czasie zajmie się urządzeniem elektrotechnicznym. — Oferty Kurjer Zdz 59 260

Szofer - ogrodnik
z kilkoletnią praktyką z dobru świadectwami szuka posady od 1. 7. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 59 143

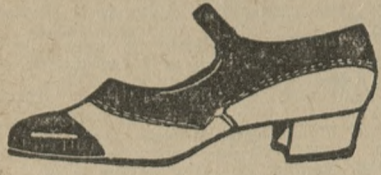
28 WOLNE MIEJSCA

1 000 — 2 000 złotych
zarobki mogą inteligentni Panie i Panowie przy akwizycji pokunego artykułu. Natychmiastowe zgłoszenia osobiste lub piśmienne Poznań, Podgórna 7, pierwsze piętro lewo. P 13019-55,93

Młodsza
hotelowa kucharka oraz gospodyni, znająca się na wyplekaniu ciast i zaprawie owoców, dobru polecona na korzystnych warunkach do pierwszorzędnego hotelu pod Poznaniem zaraz potrzebna

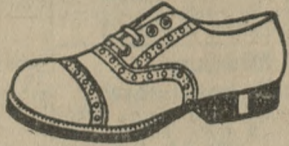
Na Zielone Świątki

Zł 24,90

Praktyczny pantofelek sandałkowy na niskim obcasie ozdobiony gustownym przybraniem.

27—30 zł 19,90
31—35 zł 24,90
36—38 zł 29,90

Dziecięcy półbucik z brązowego cięłego boksu na skórzanej podeszwie z gumowym obcasem. Dla chłopców do szkoły, na niedziele i święta.

27—30 zł 16,90
31—35 zł 19,90

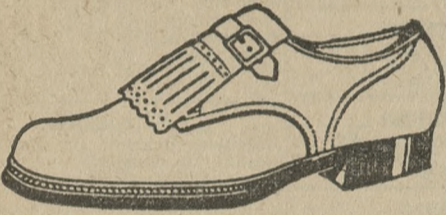
Modny pantofelek z praktycznym sznurowaniem. Odpowiedni dla Waszej córeczki.

Zł 12,90

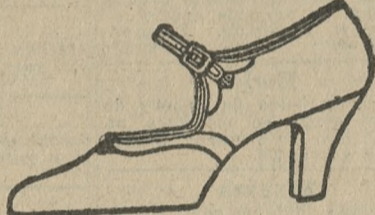
Biały płócienny pantofelek na gumowej wulkanizowanej podeszwie. Gustowna ozdoba w różnych kolorach.

Zł 36,90

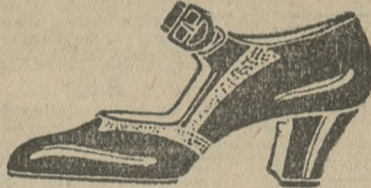
Trwały sportowy półbucik. Modny fason z mocnego dull-boksu.

Zł 34,90

Najelegantszy model naszych letnich pantofelek. Wyrabiany we wszystkich modnych kolorach.

Zł 29,90

Bardzo elegancki pantofelek w kolorach beżowym lub granatowym oraz z lakierni. Bogato ozdobiony imitacją wężowej skóry z kolorowym przybraniem. Efektowna sprzączka dodaje elegancji.

Zł 16,90

Męski płócienny półbucik na trwałej gumowej podeszwie i obcasie. Cholewka z białego rypsu. Przybranie z brązowej gumy.

Polska Spółka Obuwia
Spółka Akcyjna

Rata

POZNAŃ, Pl. Wolności 8
Warszawa, Marszałkowska 138
Łódź, Piotrkowska 87.

Potrzebna

zaraz służąca do wszelkich prac domowych. Wieczorek Patrona Jackowskiego 17. skład żywnościowy. zdw 59 077

Potrzebuję

służącej z gotowaniem. Zgłoszenia wieczorem od 7—9. Piekary 26. I. pietro. Ratajczak. zdw 59 072

Samodzielną

krawcową do sukien potrzebna zaraz. Pensja bardzo wysoka. — Morańska. Kossaka 18. zdw 59 066

Fryzjerkę

manikurszkę lub fryzjera męsko-damskiego z ondulacją przyjmę zaraz. Kłelasiewicz Gniezno. Chrobrego 19. zdw 58 387

Pomocnik

fryzjerski potrzebny. Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 59 242

Dam 200 zł

temu, kto wskaże względnie udzieli stałą posadę kupcowi lat 25 w przedsiębiorstwie państwowym lub prywatnym. Miejsce obojętne. Zgłoszenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11. pod 55.91. Pw 13 020-55.91

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Dzika Orchideja”.
Aurora: „Czarny Pirat”.
Casino: „Pat i Patachon i wiewioryb”.
Colosseum: „Kiki i Oaza Miłości”.
Corso: „Mogła Nieznanego Żołnierza”.
Edison: „Gehenna zdradzonego męża”.
Harfa: „Całuję twoją dłoń Madam”.
Metropolis: „Szalone Serca”.
Odeon: Przedziwne kłamstwo.
Renaissance: „W zaulkach Szanghaju”.
Stylowe: „Dzieje Małżeńskie”.
Słońce: „Na zgliszczach namienności”.
Wilsona: „Fotograf serc”.

Poszukuję

rejonowych zastępców, agentów i sprzedawców domowych na prowincji „Reprezentacja” Rzeczypospolitej 4. I. zdw 59 168

Uczeń fryzjerski

syn porządnego rodziców, z zamiłowaniem do pracy i czysty, potrzebny. Mostowa 3. zdw 58 986/a

Potrzebny

wspólnik z koncesją i 3—5.000 zł do bieglej restauracji, kawiarni w mieście na Pomorzu. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 195

Marszantka

dzielną potrzebną. Nowak, ulica Strusia 1. zdw 59 190

Uczeń

biurowy i uczennica z ładnym rekopisem potrzebni. Pensja 30 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 219

Służąca

potrzebna od 15 czerwca. Zgłoszenia Górna Wilda 40-a. III. prawo. zdw 59 250

Krawcowa

na kilka dni w dom. Wskaże Kurjer zdw 59 101

Bona

II. klasy lub panią do małych dzieci potrzebna od 15. 6. Zgłoszenia odpisem świadectw i podaniem pensji A. Jarzabek, Września, Warszawska 8. zdw 59 078

Poszukuję

praktykanta rolnego zaraz. — Wiardunki, pow. Oborniki. zdw 58 714

Fryzjer

z ondulacją młodszy potrzebny zaraz. 3 p. Lot. Ławica. zdw 59 062

ZASTĘPCA

Kremu „Kwiat Śnieżny” i innych artykułów kosmetycznych „Neige de Fleurs” na Poznań i województwo Poznańskie i Pomorskie, z kaucją, poszukiwany. Natychmiastowe zgłoszenia „Ozon” — Lwów, Kollataja 8. Gener. przedstaw. „Kwiatu Śnieżnego”. Pw 13 023-72,84

Instalator - monter

potrzebny znajomości spawania autogen. Holasz, Półwiejska 2. zdw 59 310

Zastępcy

i inkasenta potrzebuje fabryka zaprowadzona na Poznańskie. — Śląsk. Kaucja konieczna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 115

Krawcowa

na garderobe damską i chłopięcą potrzebną na wies. Majatek Ławica, Poznań. zdw 59 120

Wymowni panowie

(panie) mogą mieć duże dochody przez sprzedaż dobrych książek na spłaty miesięczne. Oferty Kurjer zw 23897

Kucharka

potrzebna na probostwo w Śnieżkach, w Zaniemyśl, pow. Środa Zgłoszenia z podaniem warunków i świadectw. zdw 59 133

Ekspedjentka

dzielną natychmiast potrzebna. W. Czysz, ul. Szkolna 11 zdw 59 131

Dziewczyna

któraby z zamiłowaniem zajęła się chora sparaliżowana i pracami domowymi (sprzątaniem) potrzebna zaraz Zgłoszenia Kurjer zdw 59 135

Pomocnik

fryzjerski na stałą posadę potrzebny zaraz. Górna Wilda 106. zdw 59 300

Akwizytor

wymowny do opracowania urzędów i większych firm wszelkich branż na łatwo i przyjemnie sprzedające się artykuły potrzebny. Zgłoszenia „Par”. Al. Marcinkowskiego 11. pod nr. 23.116 Pw 13024-23.116

Odsprzedawcy

również na prowincji z kaucją od 50.— zł potrzebni. Zgłosz. Kurjer zdw 59 280

Potrzebna

panienka młodsza (sierota) do sprzedaży w kiosku. Oferty Kurjer Poznański zdw 59 278

Chłopca

który pracował u adwokata, poszukują adwokaci Kłós i Scheffer. Aleje Marcinkowskiego 21. zdw 59 262

Panie

do sprzedaży humanitarnego wydawnictwa poszukiwane. Zgłoszenia Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6. zdw 59 365

Zarobek

stały dla wymownych panów i pań w mieście i na prowincji. — Zgłoszenia „Atlantic”. ul. Półwiejska 10. zdw 59 229

Dyrektorka (krojoznica)

do eleg. sukien potrzebna zaraz do Salonu Mód w Kępnie. Zgłoszenia przyjmują Szymkowiakowa, Poznań ul. Marynarska 5. od 2—4 i 6—8 zdw 58 747

Bufet

oddam bufetowej lub fachowce wi bez kaucji na rachunek. Na obiecie towaru 1—2.000. Grand Café, Starogard. zdw 59 189

Fryzjerka

(kursistka) i pomocnika na stałe zaraz. Chwaliszewo 15/16. zdw 59 176

Uczeń

fryzjerski porządnego rodziców potrzebny. Marszałka Focha 36. zdw 59 221

Starsza

osoba może się zgłosić zaraz nie niżej 30 lat. Jeżyce. Mylna 26. I. pietro. zdw 59 303

Krawcowa

pierwszorzędna siła na suknie potrzebna. Nowa 7. Zamojski. zdw 59 337

Dziewczyna

uczniwa, z gotowaniem bez prania potrzebna zaraz. Maciejewski, naczelnik, Młyńska 1. zdw 59 381

Fryzjerski

potrzebny w pomocnika. Kanafowa 3. zdw 59 362

Krawcowa

na płaszcz potrzebna zaraz. Al. Marcinkowskiego 15. — Futra. zdw 59 321

Fryzjerkę

dobrą siłę poszukuje. Waligórski, Górna Wilda 53. zdw 59 277

Elewa

z ukończoną szkołą handlową, obeznanego z ksiązkowością, poszukujemy natychmiast. Tow. Wydawnicze „Informatory Ekonomiczne” ul. Mickiewicza 28. zdw 59 364

Chłopiec

uczniwy do pomocy w zakładzie potrzebny. Oferty z życiorysem Kurjer jw 4 036

Dom Towarowy

M. Cohn, Puck poszukuje zaraz pierwszorzędnej sprzedawczyni branży konfekcji i manufaktury. Odpisy świadectw z fotografia i warunkami należy natychmiast zgłosić. zdw 59 408

Podróżujący

znający Poznańskie i Pomorze, dobrze zarobkujący w fabrykach mebli i zakładach stolarskich potrzebny Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno zdw 59 003

Dźwiękowe kino „Odeon”, ul. 27 Grudnia 14.

Od dziś i dni następných BRYGIDA HELM z dw 23903

w przepięknym erotycznym dramacie p. t.

Przedziwne kłamstwo Niny Pietrówny.

Humor zagraniczny

— Pod gwarancją barwa tego materiału?
— Oczywiście — proszę pani! trwała, jak śliczna cera łaskawej pani!
— To proszę mi pokazać coś innego!
(Ric et Rac Paryż) S. F.

Przedpłata

za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnictwem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnictwem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,94 kwartalnie zł 14,80, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarc. pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziela, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.